

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ARCHIVNICTVÍ A POMOCNÝCH VĚD HISTORICKÝCH

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**PŘEDSTAVITELÉ MĚSTSKÉ SPRÁVY
V PRACHATICÍCH V 17. STOLETÍ**

Vedoucí práce: doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.

Autor práce: Eliška Řepová

Studijní obor: Archivnictví

Ročník: Třetí

2014

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 SB. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 27. dubna 2014

podpis studenta

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří mi pomohli při psaní této práce.

Především děkuji vedoucímu mé bakalářské práce doc. PhDr. Josefu Hrdličkovi, Ph.D. za rady a připomínky, směrodatné podněty, trpělivost a obrovskou pomoc s výslednou obsahovou i formální podobou práce.

Poděkování za ochotu patří pracovníkům Státního okresního archivu v Prachaticích, Státního okresního archivu v Českém Krumlově a Státního oblastního archivu v Třeboni, oddělení Český Krumlov.

Anotace

Představitelé městské správy v Prachaticích v 17. století

Hlavním tématem diplomové práce se stala městská správa vrchnostenského města Prachatice mezi lety 1622-1699. Svou pozornost jsem zaměřila především na fungování městské rady v Prachaticích. Pokusila jsem se rekonstruovat její personální složení a zabývala jsem se také s tím souvisejícím obnovováním samosprávných orgánů města, tedy sboru konšelů, obecních starších a městského rychtáře. Hlavními prameny pro předkládanou práci se staly radní manuály, seznamy obnov, knihy svatebních smluv a knihy kšaftů a posledních pořízení uložené ve Státním okresním archivu Prachatice, ve fondu Archiv města Prachatice. Použila jsem prameny, které vznikaly při procesu renovace, uložené ve Státním oblastním archivu v Třeboni, oddělení Český Krumlov, a matriční knihy uložené ve Státním oblastním archivu v Třeboni. V úvodních kapitolách jsem se pokusila seznámit se základní literaturou, fungováním městské správy a městskými právy. Městskou správu v Prachaticích jsem srovnávala se studii zabývajícími se správou v jiných městech.

Annotation

The town hall staff structure in Prachatice in 17th century.

The main theme of my thesis is the city administration of Prachatice as a seigniorial town between the years 1622 and 1699. I've focused my attention primarily on the functioning of the town hall in Prachatice. I've tried to reconstruct its staff structure and I've also been engaged in the renewal of the autonomy town authority related with it – town hall, elders and the town reeve. The primary sources for my work were the town councillor manuals, lists of renewals, wedding contract books and testament books stored in the state regional archive in Prachatice, in stock Archive of the Prachatice town. I used sources, which were created during the renovation process, stored in the state regional archive in Třeboň, workplace Český Krumlov, and register books stored in the state regional archive in Třeboň. In the opening chapters I've tried to generally familiarize with the essential literature, the towns autonomy and town laws. I've compared the Prachatice autonomy with studies engaged in autonomy authorities of other towns.

Obsah

Úvod	8
1. Městská správa	16
1.1. Městská práva	16
1.2 Městská správa – vývoj a terminologie	18
1.2.1 Vnitřní rada – sbor dvanácti konšelů	19
1.2.2 Vnější rada – sbor obecních starších	21
1.2.3 Městský rychtář	22
1.2.4 Městská obec	22
2. Od volby k renovaci – jednotlivé fáze podle dochovaných typů pramenů	24
2.1. Vota	25
2.1.1. Vota kolektivní	25
2.1.2. Vota individuální	28
2.1.3. Vota vzniklá za výjimečných okolností	33
2.1.4. Vota zástupců celé obce	33
2.2. Počty hlasů	35
2.3. Zápis z renovace	37
2.4. Punkta	39
3. Renovace let 1678 a 1680	40
3.1. Obnova konaná roku 1678	40
3.1.1. Jednotlivá vota konšelů a městského rychtáře	40
3.1.2. Vota starších obecních	43
3.1.3. Votum zástupců celé obce města Prachatic	44
3.1.4. List s počty hlasů	45
3.1.5. Zápis z renovace	46
3.1.6. Punkta	48
3.2. Obnova konaná roku 1680	49
3.2.1. Stížnosti na někdejšího primátora Matyáše Grundtnágl	51
3.2.2. Votum celé obce	54
3.2.3. List s počty hlasů	55
3.2.4. Zápis z renovace – osoby dosazené do obnovené rady	56
4. Obnovy prachatické městské rady	57
4.1. Třicet šest obnov mezi lety 1640-1699	58
4.2. Délka fungování městských rad	69

4.3. Termíny obnov	71
4.4. Počet členů prachatické městské správy	72
4.5. Výměna sboru konšelů a obecních starších	73
4.6. Možnosti získání úřadu a postavení členů uvnitř městské rady	75
4.7. Jazykové složení městských rad v Prachaticích	76
5. Radní vrstva města Prachatic	79
5.1. Genealogický rozrod rodu Turnovských z Turnštejna	80
5.1.1. Rod Rumpálsko-Turnovský	81
5.1.2. Rod Pelhřimovsko-Turnovský	85
5.1.2.1. Rod Schworczaurů	87
5.1.2.2. Propojení rodu Pelhřimovských s rodem Schworczaurů	88
5.2. Další rody	89
Závěr	91
Seznam zkratk	93
Seznam pramenů a literatury	94
Přílohy	102

Úvod

Tématem mé diplomové práce se stala městská správa jihočeského vrchnostenského města Prachatice v období mezi lety 1622-1699. Spodní časová hranice souvisí se změnou prachatické vrchnosti. Roku 1622 daroval císař František II. českokrumlovské panství s přivtělenými statky Prachaticemi a Netolicemi Janu Oldřichovi z Eggenberku. Vlastníkem panství se tak stal rod štýrských Eggenbergů, který se počátkem 17. století usadil v jižních Čechách.¹

Pro Prachatice existuje několik publikací, které se věnují zásadním momentům jejich historie.² Autorem mnoha historicky zaměřených příspěvků je především místní badatel Václav Starý. Ve svých článcích rozebírá různá témata z prachatické minulosti, zejména z období raného novověku. Jeho mnohaletá práce s archivními prameny přinesla například historicko-topografické příspěvky o prachatickém náměstí, radnici a dalších domech. Zabýval se místními cechy, původem městského znaku nebo národnostním složením měšťanské společnosti.³ Dějinám Prachatic a jejich okolí je

---

¹ Především Anna KUBÍKOVÁ, Eggenberkové v Českém Krumlově, in: Anna KUBÍKOVÁ – Věra MAŠKOVÁ – Jiří VESELÝ (edd.), Českokrumlovsko 1620-1850, Český Krumlov 2003, s. 9-21. ; Jiří ZÁLOHA, Eggenberské dědictví v Čechách, Jihočeský sborník historický (dále jen JSH) 38, 1969, s. 10-14; TÝŽ, Přehled vývoje eggenberské državy v jižních Čechách, JSH 27, 1958, s. 27-29; Ottův slovník naučný VIII, Praha 1894, s. 398-399.

² Karel FENCL, Prachatice, Prachatice 2005; Ladislav PILÁT, Prachatice. Město české historie, Prachatice 1948; Václav STARÝ, Památky Prachaticka a Vimperska, Prachatice 1969; Daniela VOKOLKOVÁ, Prachatice, Praha 1992.

³ Výběrově Václav STARÝ, Byl v Prachaticích perníkářský cech? O tom, jak vznikaly a zanikaly cechy, Listy Prachaticka ze dne 27. 12. 1994, s. 10; TÝŽ, Češi a Němci v Prachaticích v 16. století. K dějinám česko-německého osídlení, Výhledy 4/16, 1993, s. 6; TÝŽ, Dláždění města Prachatic, Zlatá stezka 7, 2000, s. 11-22; TÝŽ, Z dějin názvů ulic města Prachatic v 16.-17. století. Příspěvek k místopisu města, Zlatá stezka 8-9, 2001 - 2002, s. 267-270; TÝŽ, Osudy jednoho prachatického domu a jeho obyvatel v 16.-17. století, Zlatá stezka 10, 2003, s. 7-26; TÝŽ, Dva prachaticí pojezdni, Zlatá stezka 12-13, 2005-2006, s. 315-318; TÝŽ, K dějinám varhan na kůru děkanského kostela sv. Jakuba v Prachaticích v 18. století, Zlatá stezka 10, 2003, s. 197-199; TÝŽ, Kdy se změnily rozměry prachatického náměstí, Zlatá stezka 8-9, 2001-2002, s. 261-265; TÝŽ, Péče o zásobování vodou a její využití v Prachaticích v 16. až 18. století, Zlatá stezka 11, 2004, s. 229-243; TÝŽ, Z historie hodin na věži děkanského kostela sv. Jakuba v Prachaticích, Zlatá stezka 8-9, 2001-2002, s. 225-234; TÝŽ, K dějinám městské radnice v Prachaticích, Zlatá stezka 16, 2009, s. 41-62.

věnováno regionálně zaměřené periodikum Zlatá stezka, vydávané prachatickým muzeem.⁴ Sborník vycházející od roku 1994 publikuje především výsledky archeologických a historických výzkumů regionu Zlaté stezky, jehož vývoj byl určován existencí této obchodní cesty.

Působením solního obchodu, kterým byly Prachatice díky své poloze na výše jmenované stezce ovlivňovány, na životní úroveň prachatických měšťanů, se zabývají z různých pohledů diplomové práce Václava Polaty a Petry Tomečkové. Polatova práce odhalila původ a majetkovou úroveň měšťanů obchodujících se solí.⁵ Práce Petry Tomečkové zpřístupňuje a interpretuje rukopis významného prachatického rodu, jehož příslušníci působili v městské správě a zabývali se obchodováním se solí.⁶ Solní stezce jako takové je věnováno také několik článků publikovaných především ve výše zmiňovaném periodiku.⁷

Důležitým pramenem pro pochopení, jakým způsobem fungovala městská správa v Prachaticích, jsou radní manuály a radní protokoly. Nejstarším radním manuálem města Prachatic z roku 1617 a správou města v tomto období se zabývá diplomová práce Andrey Švehlové.⁸

---

⁴ Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea. Prachatice, Prachatické muzeum vydává od roku 1994.

⁵ Václav POLATA, Domácnosti prachatických měšťanů obchodujících se solí, České Budějovice 1992 (= Diplomová práce na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích)

⁶ Petra TOMEČKOVÁ, Solní obchod v pamětech prachatických měšťanů, České Budějovice 2007 (= Diplomová práce na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích).

⁷ Výběrově Václav STARÝ, K názvu Zlaté stezky, Zlatá stezka 2, 1995, s. 202-204; TÝŽ, Prameny k dějinám Zlaté stezky, Zlatá stezka 4, 1997, s. 91-98; TAMTÉŽ, Zlatá stezka 5, 1998, s. 133-140; Ivan HLAVÁČEK, Boj o Zlatou stezku na počátku 15. století. K výkladu některých listin Václava IV. pro Prachatice, Jihočeský sborník historický (dále jen JSH) 31, 1962, s. 76-79; František GABRIEL, Pasovská sůl v jižních Čechách v 17. – 18. stol., JSH 35, 1966, s. 143-157; František ROUBÍK, Spory jihočeských měst o směr obchodních cest ve 14. až 17. století, JSH 40, 1971, s. 1-18; Jiří ANDRESKA, Šumavské solné stezky, Praha 1994.

⁸ Andrea ŠVEHLOVÁ, Radní manuál Prachatic z roku 1617 a možnosti jeho využití ke studiu dějin města, Ústí nad Labem 2000. (=Diplomová práce na pedagogické fakultě university Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem).

Mnohem více příspěvků se zabývá historií města Český Krumlov, které bylo od 16. století majetkem a residenčním sídlem stejné šlechtické vrchnosti jako Prachatice, a s ním spojeným štýrským rodem Eggenbergů.⁹

Předkládaná diplomová práce se věnuje problematice prachatické městské správy. Především se zaměřuje na osoby, které ve sledovaném období působily ve sboru konšelů, obecních starších, nebo zastávaly funkci městského rychtáře. Současná urbánní historiografie má delší tradici, nejedná se o téma zcela nové. První práce zaměřené na městské prostředí vznikaly v druhé polovině 19. a počátkem 20. století. Práce měly zpočátku spíše popisný charakter bez snahy o hlubší analýzu. Zájem o téma byl spojen s právním rozmachem měst. Vývoji historiografie zaměřené na města raného novověku se věnuje studie Jaroslava Millera a Petra Černikovského *Urbánní historie (raného novověku) ve středovýchodní Evropě. Stručná úvaha o minulosti, současném stavu a perspektivách oboru*.¹⁰ Kromě vývoje urbánní historiografie od 19. století až po současnost nastínili autoři hlavní metodologické problémy urbánní tematiky v rámci prostoru středovýchodní Evropy. Pokusili se porovnat výzkum zaměřený na městské prostředí v České republice, Polsku, Slovensku a Maďarsku. Problematikou syntetického přístupu ke zpracování dějin společnosti v jednotlivých zemích habsburské monarchie v raném novověku se zabývá také studie uveřejněná v Českém časopise historickém.¹¹ Shrnuje bádání o městech v rakouské, české, slovenské a maďarské historiografii.

První synteticky zaměřená díla začala vznikat v 90. letech 20. století. Pro obecné pochopení vzniku a vývoje městské sítě na našem území bylo nutné seznámit se s pracemi Františka Hofmana,¹² Jiřího Kejře¹³ či s novější publikací Jaroslava Millera.¹⁴

---

⁹ Jiří ZÁLOHA, Eggenberské dědictví, s. 10-14; TÝŽ, Přehled, s. 27-29; Anna KUBÍKOVÁ, Eggenberkové, s. 9-21; TÁŽ, Hejtmané na eggenberských panstvích v Čechách, Archivum Trebonense 5, 1982, s. 38-60; Sylva WIMMEROVÁ, Správa města Českého Krumlova v letech 1601-1622, Praha 2005 (= Diplomová práce na Filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze).

¹⁰ Jaroslav MILLER – Petr ČERNIKOVSKÝ, Urbánní historie (raného novověku) ve středovýchodní Evropě. Stručná úvaha o minulosti, současném stavu a perspektivách oboru, Český časopis historický (dále jen ČČH) 103, 2005, s. 861-884.

¹¹ Václav BŮŽEK – Katrin KELLER – Eva KOWALSKÁ – Géza PÁLFY, Společnost zemí habsburské monarchie 1526-1740 v české, maďarské, rakouské a slovenské historické vědě posledního desetiletí, ČČH 104, 2006, s. 485-526.

¹² František HOFFMANN, České město ve středověku, Praha 1992.

V první kapitole diplomové práce si kladu za cíl seznámit čtenáře se vznikem a vývojem městské správy a s původem a okruhy městských práv. K objasnění základních pojmů a k seznámení s fungováním městské správy jsem využila především práci Zdeňky Hledíkové, Jana Janáka a Jana Dobeše *Dějiny správy v českých zemích. Od počátku státu po současnost*, obzvláště kapitola věnovaná městské správě.¹⁵ Problematiku vývoje městského práva na našem území lze studovat z edičně vydaných městských práv.¹⁶ Toto téma bylo rozebráno také v několika publikacích¹⁷ a v řadě dílčích studií¹⁸ zaměřených často na užší lokality.

Další heuristicky zaměřená kapitola se zabývá kritikou pramenů, které vznikaly při procesu renovace. Věnuje se formě i obsahu dochovaných volebních listů odstupujících

---

¹³ Jiří KEJŘ, *Vznik městského zřízení v českých zemích*, Praha 1998.

¹⁴ Jaroslav MILLER, *Uzavřená společnost a její nepřátelé. Město středovýchodní Evropy (1500-1700)*, Praha 2006.

¹⁵ Především Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, *Dějiny správy v českých zemích. Od počátku státu po současnost*, Praha 2007, s. 202-228.

¹⁶ Josef JIREČEK (ed.), *Práva městská Království českého a Markrabství moravského spolu s krátkou jejich sumou od Pavla Krystyána z Koldína*, Praha 1876; Hermenegild JIREČEK (ed.), *M. Brikcího z Licka Práva městská dle textu z r. 1536*, Praha 1880; nově Karel MALÝ a kolektiv (edd.), *Práva městská Království českého. Edice s komentářem*, Praha 2013.

¹⁷ Pro město Brno Miroslav FLODR, *Brněnské městské právo. Zakladatelské období (-1359)*, Brno 2001; TÝŽ, *Příručka práva městského*, Brno 2010; František HOFFMANN, *Jihlavské právo*, Havlíčkův Brod 1959.

¹⁸ Například Antonín HAAS, *O tak řečeném právu královském rožmberských měst a městeček*, JSH 26, 1957, s. 69-74; TÝŽ, *Právní oblasti českých měst*, *Časopis společnosti přátel starožitností* 60, 1952, s. 15-26; František HOFFMANN, *K oblastem českých práv městských*, *Studie o rukopisech* 14, 1975, s. 27-65; TÝŽ, *Jihlavské právo*; TÝŽ, *Správa a městské knihy litomyšlské od 14. do 16. století*, *Sborník archivních prací (dále jen SAP)* 57, 2007, s. 451-573; Jaromír ŠTĚPÁN, *Ke krystalizačnímu procesu městského práva českého*, in Karel SCHELLE – Karel MALÝ (edd.), *Městské právo v 16.-18. století v Evropě. Sborník příspěvků z mezinárodní konference uspořádané právnickou fakultou UK ve dnech 25.-27. září v Praze*, Praha 1982, s. 273; Bedřich MENDL, *Tak řečené norimberské právo v Čechách*, Praha 1938; Quido KASTNER, *Litomyšlská právní oblast do počátku 17. století*, *Vlastivědný sborník Litomyšlicko* 14, 1978, s. 67-84; Miroslav FLODR, *Brněnské městské právo*; Ivan ŠTARHA, *Okruh brněnského městského práva v době předbělohorské*, *Brno v minulosti a dnes* 8, 1966, s. 172-188.

členů městské rady i zástupců celé obce, dále dokumentům, které obsahují přepočítané hlasy a především samotným zápisům z renovace, ze kterých bylo možné rekonstruovat složení prachatických městských rad i délku jejich působení.¹⁹ Na základě těchto pramenů jsem se pokusila zachytit jednotlivé fáze obnov městských rad a změny či vývoj tohoto procesu ve sledovaném období. Následně jsem se zaměřila na dvě renovace, které se konaly v letech 1678 a 1680. K těmto obnovám se dochovalo reprezentativní množství výše popsaných pramenů. Zajímavostí je stížnost na primátora, která byla roku 1680 odevzdána dvěma odstupujícími radními spolu s jejich voty.

Následující kapitola rekonstruuje personální obsazení městských rad v Prachaticích mezi lety 1640-1699. Obnovování městských rad do roku 1662 a jejich personálnímu složení jsem se věnovala již ve své bakalářské práci.²⁰ Pro období do roku 1640, ke kterému se nedochovaly zápisy z obnov, bylo možné obsazení vrcholného orgánu městské správy částečně rekonstruovat ze zápisů v radních manuálech a radních protokolech. Nejstarším dochovaným radním manuálem města Prachatic z roku 1617 se zabývala ve své diplomové práci Andrea Švehlová.²¹ Prachatické radní manuály k letům 1622-1699 se nedochovaly v kompletní řadě. Chybí zejména záznamy k období mezi lety 1627-1629, 1634-1638, k roku 1651, k letům 1653-1660, 1670-1681, 1684-1686, a k rokům 1698 a 1699.²² Ze zápisů z jednání městské rady bylo možné sestavit složení vnitřní rady. U záznamů bylo poznamenáno jméno konšela, který v té době zastával

---

¹⁹ Státní oblastní archiv (dále jen SOA) Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

²⁰ Eliška ŘEPOVÁ, Personální skladba městské rady v Prachaticích v 17. století, České Budějovice 2011 (= Bakalářská práce na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích).

²¹ Andrea ŠVEHLOVÁ, Radní manuál.

²² Státní okresní archiv (dále jen SOkA) Prachatice, Archiv města (dále jen AM) Prachatice, inv. 4. 245, sign. II-195; TAMTÉŽ, inv. č. 246, sign. II-196; TAMTÉŽ, inv. č. 247, sign. II-197; TAMTÉŽ, inv. č. 248, sign. II-198; TAMTÉŽ, inv. č. 249, sign. II-199; TAMTÉŽ, inv. č. 250, sign. II-200; TAMTÉŽ, inv. č. 251, sign. II-201; TAMTÉŽ, inv. č. 252, sign. II-202; TAMTÉŽ, inv. č. 253, sign. II-203; TAMTÉŽ, inv. č. 254, sign. II-204; TAMTÉŽ, inv. č. 255, sign. II-205; TAMTÉŽ, inv. č. 256, sign. II-206; TAMTÉŽ, inv. č. 257, sign. II-207; TAMTÉŽ, inv. č. 258, sign. II-208; TAMTÉŽ, inv. č. 259, sign. II-209; TAMTÉŽ, inv. č. 260, sign. II-210; TAMTÉŽ, inv. č. 261, sign. II-211; TAMTÉŽ, inv. č. 262, sign. II-212; TAMTÉŽ, inv. č. 263, sign. II-213; TAMTÉŽ, inv. č. 264, sign. II-214.

úřad purkmistra. V úřadu purkmistra se konšelé střídali asi po jednom měsíci. Z některých zápisů bylo možné zjistit také jméno rychtáře a osob působících ve vnější radě. Pro období po roce 1640 se dochovala pravděpodobně kompletní řada zápisů ze všech šestatřiceti renovací, které se za padesát devět sledovaných let v Prachaticích uskutečnily. Při renovacích bylo do prachatické městské správy dosazováno vždy dvanáct konšelů, obvykle dvanáct obecních starších a městský rychtář. V závěru kapitoly jsem se pokusila určit obvyklou délku funkčního období mezi dvěma renovacemi, jazykové složení prachatické městské rady či možnosti získání úřadu a kariérní postup uvnitř městské rady i postavení jednotlivých členů. Zabývala jsem se také otázkou, v jakých termínech se konaly obnovy vrcholného orgánu prachatické městské správy a zda probíhaly společně s obnovami rad v dalších městech na panství. Závěry této kapitoly jsem srovnávala především s výsledky řady studií zaměřených na jednotlivé lokality. Mnoho dílčích studií a diplomových prací vzniklých v posledních letech se zabývá samotnou organizací a fungováním městské správy v konkrétních městech v období raného novověku. Pozornost věnují především městským radám, tedy sboru konšelů, ale také sboru obecních starších i osobě městského rychtáře. Současné domácí bádání o městech raného novověku je zaměřeno především na fungování, působení a kompetence²³ vrcholného správního orgánu města na jeho obnovování, které neslo znaky symboliky,²⁴ a personální složení.²⁵ Největší zájem historiků byl zpočátku

---

²³ Hana JORDÁNKOVÁ – Ludmila SULITKOVÁ, Kompetence brněnských radních v předbělohorské době. Porovnání se situací v dalších moravských královských městech, in: Olga FEJTOVÁ – Václav LEDVINKA – Jiří PEŠEK (edd.), Osm set let pražské samosprávy, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21), s. 39-54; Jaroslav DOUŠA, Poznámky k činnosti městských rad na Starém Městě pražském a v Plzni v letech 1547-1627 a k pobytu císaře Rudolfa II. v Plzni v letech 1599-1600, in: TAMTÉŽ, s. 55-65; Jaroslava MENDELOVÁ, Rada Nového Města pražského v letech 1600-1650, Pražský sborník historický 17, 1996, s. 59-106; Eva, PROCHÁZKOVÁ, Městská správa v Benešově v první polovině 18. století, Středočeský sborník historický 13, 1978, s. 197-208. Markéta ČESÁKOVÁ, Rychtářské manuály města Náchoda. Prameny k dějinám náchodské městské správy 1. poloviny 17. století, Praha 2013; Marek ĎURČANSKÝ, Česká města a jejich správa za třicetileté války, Praha 2013.

²⁴ Tomáš STERNECK, Obnovování českobudějovické městské rady za třicetileté války, JSH 74, 2005, s. 104-150; Marek ĎURČANSKÝ, Obnovování městských rad v českých královských městech v letech 1624-1636, in: Olga FEJTOVÁ – Václav LEDVINKA – Jiří PEŠEK (edd.),

směřován především k městům královským, posléze i vrchnostenským rezidenčním.²⁶ Nakonec se do obzoru badatelského zájmu dostala také menší poddanská města s vlastní správou.

V poslední kapitole jsem se věnovala představitelům prachatické městské správy. Položila jsem si otázku, zda v Prachaticích existovala radní vrstva a do jaké míry byla radní elita uzavřenou nebo prostupnou skupinou pro měšťany mimo radní okruh. Na základě údajů zjištěných především z evidenčních²⁷ a pojišťovacích²⁸ pramenů se mi podařilo prokázat propojení mezi jednotlivými radními rodinami. Obyvatelům měst se v posledních letech věnuje mnoho studií. Zejména práce historicko-demografické sledují osoby na okraji městské společnosti. Jiné se naopak snaží definovat a vymezit takzvané městské elity, mezi které patřily také elity politické. Politické elity tvořily ve městech osoby vybrané z plnoprávných měšťanů. Držely ve svých rukou správu města

---

Osm set let, s. 93-101; Josef HRDLIČKA, Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách, in: Václav BŮŽEK – Jaroslav DIBELKA (edd.), Člověk a sociální skupina ve společnosti raného novověku, České Budějovice 2007 (= Opera historica 12).

²⁵ Věra SMOLOVÁ, Rada Starého Města pražského v letech 1650-1715, Pražský sborník historický 24, 1991, s. 5-37; Lenka NOVOTNÁ, Městská správa v Soběslavi v letech 1587-1604 a 1662-1712, České Budějovice 2010 (= Bakalářská práce na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích); Jaroslava MENDELOVÁ, Staroměstské a novoměstské rady v první polovině 17. století, in: Olga FEJTOVÁ – Václav LEDVINKA – Jiří PEŠEK (edd.), Osm set let, s. 81-91; Sylva WIMMEROVÁ, Správa; TÁŽ, Postavení a správa města Českého Krumlova na počátku 17. století, in: Martin GAŽI (ed.), Český Krumlov. Od rezidenčního města k památce světového kulturního dědictví, České Budějovice 2010 (= Collectiones 3), s. 713-740; Jaroslav KUBÁK, Městská rada Českých Budějovic během XVI. a počátkem XVII. století. JSH 27, 1958, s. 81-89, 109-121; Karel KRATOCHVÍL, Pelhřimovský primas Matěj Mauricius Klokotský a radní vrstva. K roli příbuzenských vztahů v samosprávě královských měst v 17. století, in: Václav BŮŽEK – Jaroslav DIBELKA (edd.), Člověk, s. 221-254.

²⁶ Například Petr VOREL, Rezidenční vrchnostenská města v Čechách a na Moravě v 15. - 17. století, Pardubice 2001.

²⁷ SOA Třeboň, Sbírká matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice, kniha č. 1-10 a 12-20.

²⁸ SOKA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 402, sign. II-352; TAMTÉŽ, inv. č. 400, sign. II-350.

a podílely se na výkonné moci ve městech. Studie se zabývají otázkou, jak nazývat vrstvu městského patriciátu, která se podílela na organizaci života ve městě, a zda je vůbec možné hovořit o elitách v prostředí menších poddanských měst.²⁹ Odhalují kulturní úroveň, sociální postavení, rodinné vztahy, náboženské smýšlení nebo úroveň vzdělanosti měšťanů působících ve vrcholném správním orgánu určitého města.³⁰ Některé práce se zabývají specializovanými úřady a úředníky. Přinášejí pohled na fungování městských kanceláří a věnují se diplomatickým rozborům písemností z nich vzešlých.³¹ Elitní skupiny se zpočátku vyčleňovaly na základě určitých rodových a příbuzenských vztahů, úzce souvisejících právě také s tradicí aktivní účasti na městské správě. Tyto skupiny mohou být označovány jako radní vrstva. V pozdějším období městské elity od zbytku obyvatelstva vyčleňuje především finanční a hospodářská nadřazenost.

---

²⁹ Helena PEŘINOVÁ, *Od patriciátu k elitě. Definice horní měšťanské vrstvy raného novověku v posledních padesáti letech*, ČČH 104, 2006, 111-122; Zdeněk VYBÍRAL, *Mocenské elity v tábořské obci doby předbělohorské*, Tábořský archiv 9, 1999, s. 151-184; Olga FEJTOVÁ – Václav LEDVINKA – Jiří PEŠEK (edd.), *Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil*, Praha 2004 (= Documenta Pragensia 22); Martin NODL, *Elity v českých a moravských pozdně středověkých městech jako badatelský a interpretační problém*, in: Olga FEJTOVÁ – Václav LEDVINKA – Jiří PEŠEK (edd.), *Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil*, Praha 2004 (= Documenta Pragensia 22), s. 23-50; Kateřina JÍŠOVÁ, *Novoměstské radní elity v 15. století*, in: TAMTÉŽ, s. 81-96; Olga FEJTOVÁ, *Měšťanské elity na Novém Městě pražském v 17. století a knižní kultura*, in: TAMTÉŽ, s. 159-174.

³⁰ Karel KRATOCHVÍL, *Pelhřimovský primas*; Jaroslav DOUŠA, *Městské rady v Plzni a na Starém Městě pražském v letech 1550-1650. Sociální složení rad v letech 1560-1590*, SAP 32, 1982, s. 321-418; Jaroslava MENDELOVÁ, *Rady Nového a Starého města pražského v letech 1547-1602*, in: Olga FEJTOVÁ – Václav LEDVINKA – Jiří PEŠEK (edd.), *Pražské městské elity*, s. 97-106; Petra BIŠKOVÁ, *Malostranské radní elity na přelomu 16. a 17. století*, in: TAMTÉŽ, s. 107-116; Lenka NOVOTNÁ, *Městská správa v Soběslavi*; Petra TOMEČKOVÁ, *Solní obchod*.

³¹ Sylva WIMMEROVÁ, *Správa*; Andrea ŠVEHLOVÁ, *Radní manuál*; Josef TŘIKAČ, *Městské knihy jako pramen poznání dějin správy Malé Strany a možnosti jejich využití*, in: Olga FEJTOVA – Václav LEDVINKA – Jiří PEŠEK (edd.), *Osm set let*, s. 23-28; Karel POLESNÝ, *Manuál pelhřimovské městské rady z let 1680-1685. Obraz raně barokního Pelhřimova*, Pelhřimov 2005.

1. Městská správa

1.1. Městská práva

Městská síť se na našem území začala utvářet ve 13. století. Města se od okolních venkovských osídlení odlišovala drženými privilegii, postupně začala plnit kulturní a politickou funkci a stala se centry hospodářství, trhu a řemesel. Chod měst jako samostatných právních a politických jednotek zajišťovala vnitřní městská správa. Zakladatelskou osobností měst byl zprvu výhradně panovník, později se této iniciativy chopila šlechta a církev. Obyvatelstvo takových měst nebylo osobně svobodné, ale patřilo nadále mezi poddané své vrchnosti.³²

Základy městských práv k nám byly přeneseny kolonisty, kteří do českých zemí přicházeli z vyspělejších oblastí jižní a západní Evropy. Osady cizích usedlíků, nejčastěji kupců, se honosily právem na vlastní vnitřní organizovanou správu, vedenou vlastními úředníky, nazývanými tržní rychtáři. Toto kupecké právo bylo přeneseno v první polovině 13. století i na domácí městské obyvatelstvo.

Na našem území existovaly dva základní právní okruhy, severoněmecký a jihoněmecký.³³ K severoněmeckému právu, které bývá někdy nazýváno také jako magdeburské, se hlásila města ležící severně od linie Chomutov, Louny, Slaný, Malá Strana, Kolín, Kouřim, Polička a Olomouc. Pod jihoněmeckou, nebo též norimberskou právní oblast, spadala města jižně od této hranice,³⁴ tedy i město Prachatice. Rozdíly mezi oběma těmito právními oblastmi byly nepatrné. Nejvýrazněji se projevovaly v soudnictví. Vývoj do 14. století směřoval k potlačení vlivu zahraničních středisek a k vytvoření vlastních domácích center, ke kterým se měly jednotlivé právní okruhy obracet. Vrchními stolicemi pro severoněmeckou právní oblast se staly Litoměřice³⁵ a Olomouc, pro jihoněmeckou Staré Město pražské a Brno.³⁶ V 16. století převažovala v rozsáhlejší jihoněmeckém právním okruhu města řídicí se právem pražským.

---

³² Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, Dějiny, s. 203; více k tématu počátků městské správy například František HOFFMANN, České město; Jiří KEJŘ, Vznik městského zřízení.

³³ Například Antonín HAAS, O tak řečeném právu; TÝŽ, Právní oblasti; František HOFFMANN, K oblastem českých práv; TÝŽ, Jihlavské právo; TÝŽ, Správa a městské knihy.

³⁴ Například Bedřich MENDL, Tak řečené norimberské právo.

³⁵ Quido KASTNER, Litoměřická právní oblast.

³⁶ Miroslav FLODR, Brněnské městské právo; Ivan ŠTARHA, Okruh brněnského městského práva.

Městské právo však nebylo v jednotlivých městech stejné. Jednotné bylo pouze v základních bodech, konkrétnější vymezení bylo v kompetenci jednotlivých měst a jejich vrchnosti.

O sjednocení městských práv se pokusil již v první polovině 16. století Brikcí z Licka.³⁷ Brikcí nevypracoval nový právní řád, ale postaral se o překlad stávajících norem. Podkladem se stala především latinsky sepsaná práva, kterými se řídilo Staré Město pražské. Pražská práva měla svůj původ v právech města Brna. Velmi podobného práva užívalo i město Kutná Hora, kde Brikcí pobýval poté, co byl nucen opustit Prahu. Městská práva Brikcího z Licka byla vydána tiskem poprvé roku 1536. Tento právní názor byl přijat většinou měst Království českého, kromě Litoměřic a několika přidružených severních měst hlásících se nadále k právu magdeburskému.

První modifikace nového řádu byly vyžadovány sněmem českým již roku 1545. Teprve roku 1569 byl vypracován tehdejší kancléřem Starého Města pražského Pavlem Kristiánem Koldínem z Koldína návrh redakce práv. Koldín ve své sbírce upravil a rozvedl městská práva, která se měla stát společným a sjednocujícím prvkem všech měst Království českého.³⁸ Spolu s Pražany měla přijmout tato práva i města, která dosud užívala práv Magdeburských. Především Litoměřice se však nechtěly vzdát užívání práva Magdeburského. Z tohoto důvodu došlo k neshodám a přijetí nového jednotného právního řádu bylo oddáleno.³⁹

K vydání Koldínových městských práv došlo konečně roku 1579 po jejich přijetí a vyhlášení císařem Rudolfem II. Koldín z nich, ve snaze o rychlejší a snazší rozšíření, připravil kratší a srozumitelnější výtah.

Roku 1610 se také Litoměřice a Louny vzdaly užívání práva Magdeburského a došlo k jednotnému přijetí městských práv v celém českém království. Na Moravě zůstalo zachováno právo Magdeburské a Brněnské,⁴⁰ v mnohém shodné s Pražským, do roku 1697, kdy byla Pražská práva prohlášena jediným zákonem i v moravských

---

³⁷ Více Hermenegild JIREČEK, (ed.), M. Brikcího z Licka Práva.

³⁸ Josef JIREČEK, (ed.), Práva; Karel MALÝ a kolektiv (edd.), Práva.

³⁹ Jaromír ŠTĚPÁN, Ke krystalizačnímu procesu.

⁴⁰ Více o brněnském právu například Miroslav FLODR, Brněnské městské právo.

městech.⁴¹ Roku 1811 byl zaveden občanský zákoník a platnost městských práv pominula.⁴²

1.2. Městská správa – vývoj a terminologie

Pro porozumění obsahu následujících kapitol je nutné vysvětlit nejprve některé základní pojmy z dějin městské správy a objasnit tak používanou terminologii.

Diplomová práce se zabývá členy radní vrstvy v Prachaticích v 17. století. Radní vrstvou je označována politická elita města, tedy skupina osob podílejících se ve sledovaném období na vykonávání správní a politické moci ve městě. Mnohdy se jednalo o osoby, pro které byla účast na správě města rodovou tradicí. Osoby z této skupiny byly tedy ve sledovaném období alespoň jedenkrát, obvykle však vícekrát, členy městské rady.

V Prachaticích byl vrcholný orgán městské správy, jak bývá městská rada také nazývána, složen z vnitřní a vnější rady. Její třetí složkou byl městský rychtář. Vnitřní radu tvořil sbor dvanácti pánů radních, často nazývaných jako konšelé. Vnější, nebo také malá či menší rada se skládala z osob označovaných jako obecní starší, kterých bylo obvykle dosazováno také dvanáct. Pouze při renovaci konané 12. září 1644 bylo do vnější rady jmenováno pouze jedenáct starších obecních. Při renovacích městských rad v Prachaticích byl vždy ve sledovaném období volen a dosazován spolu s konšely a staršími obecními také městský rychtář, který byl v 17. století součástí městské správy. Městskou správu v Prachaticích tvořily tedy tři složky, vnitřní rada, vnější rada a městský rychtář. Do vrcholného orgánu prachatické městské správy bylo obvykle při renovaci v jeden okamžik dosazeno dvacet pět osob, tedy dvanáct konšelů, dvanáct obecních starších a městský rychtář.

Renovací nazýváme proces začínající volbou a končící dosazením nově zvolených členů městské rady, tedy sboru konšelů, obecních starších a městského rychtáře. Volba nových členů vrcholného správního orgánu města byla v kompetenci odstupujících radních. Jeden kolektivní hlas odevzdávali také zástupci celé obce. Hlasovací listy, na kterých voliči vyjádřili svůj výběr, bývají označovány jako takzvaná „vota“. Jmenování

---

⁴¹ Josef JIREČEK, (ed.), Práva, s. V-XI.

⁴² TAMTÉŽ, s. XVII.

a potvrzení nových členů do funkce bylo právem pána města. Prováděno bylo obvykle skrze jeho zástupce. Tím byl pro Prachatice českokrumlovský vrchní hejtman.⁴³

1.2.1. Vnitřní rada – sbor dvanácti konšelů

Vnitřní rada, jak byl nazýván sbor dvanácti konšelů, se vyvinula ze sboru přísězných. Ten tvořili měšťané působící původně jako poradní orgán městského soudu, jehož představitelem byl rychtář. Nejprve plnili tuto přísězní úlohu svědků při nesporných řízeních a jejich úkolem bylo také rozhodování některých sporů. Soudní pravomoc zůstala posléze v rukou rychtáře, a správní funkce přešla do kompetence těchto přísězných, budoucích konšelů.⁴⁴

Radní páni působili jako reprezentanti městské komunity navenek. Pravidelná zasedání městské rady měla probíhat na radnici. Členové vrcholného orgánu městské správy při nich projednávali veškeré běžné i výjimečné záležitosti spadající do jejich kompetence, do které patřilo nakonec řízení veškerého městského života v nejširším slova smyslu. Konšelé projednávali přijímání nových měšťanů, odpovídali především za správu městského hospodářství, důchodů a jmění. Jejich posláním byl výkon veřejné a policejní správy a v neposlední řadě i řešení sporného i nesporného soudnictví.⁴⁵ O frekvenci zasedání městské rady, účasti jednotlivých konšelů i o projednávaných záležitostech nejlépe vypovídají zápisy z jednání zaznamenané v radních manuálech a radních protokolech. Zápisy v těchto městských knihách jsou řazeny chronologicky bez ohledu na věcný obsah a formu. Nejstarší radní manuál města Prachatic, který se dochoval, je z roku 1617 a jeho obsahovou stránkou se zabývala ve své diplomové práci Andrea Švehlová.⁴⁶ Prachatické radní manuály k letům 1622-1699 se nedochovaly v kompletní řadě. Chybí zejména záznamy k období mezi lety 1627-1629, 1634-1638, k roku 1651, k letům 1653-1660, 1670-1681, 1684-1686, a k rokům 1698 a 1699.⁴⁷

⁴³ Například Anna KUBÍKOVÁ, Hejtmané, především s. 41-45.

⁴⁴ Čerpáno ze Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, Dějiny, s. 208.

⁴⁵ TAMTÉŽ.

⁴⁶ Andrea ŠVEHLOVÁ, Radní manuál.

⁴⁷ SOkA Prachatic, AM Prachatic, inv. č. 245, sign. II-195; TAMTÉŽ, inv. č. 246, sign. II-196; TAMTÉŽ, inv. č. 247, sign. II-197; TAMTÉŽ, inv. č. 248, sign. II-198; TAMTÉŽ, inv. č. 249, sign. II-199; TAMTÉŽ, inv. č. 250, sign. II-200; TAMTÉŽ, inv. č. 251, sign. II-201; TAMTÉŽ, inv. č. 252, sign. II-202; TAMTÉŽ, inv. č. 253, sign. II-203; TAMTÉŽ, inv. č. 254, sign. II-204; TAMTÉŽ, inv. č. 255, sign. II-205; TAMTÉŽ, inv. č. 256, sign. II-206; TAMTÉŽ,

Zápisy v prachatických radních manuálech jsou převážně v českém jazyce, některé výrazy, jako například názvy měsíců, jsou psány latinsky.

Konšelem se nemohl stát jakýkoliv obyvatel města, ale pouze plnoprávný měšťan. Za plnoprávného měšťana byl považován ten, kdo vlastnil takzvaný purkrecht. Předpokladem k jeho získání bylo obvykle splnění některých podmínek. Uchazeč o městské právo měl ve městě trvale pobývat a vlastnit na jeho území nemovitý majetek, ze kterého odváděl nejméně po dobu tří let poplatky do městské pokladny. Takový měšťan měl s městem takzvaně „trpět“, jak uvádí v městských právech i Pavel Kristián Koldín z Koldína.⁴⁸ Členství v městské radě bylo zejména po roce 1627 podmíněno také náboženským vyznáním. Po vydání Obnoveného zřízení zemského byla předpokladem vstupu do rady katolická víra. Každé město si dále určovalo i další vlastní podmínky. Mezi takové požadavky patřil velmi často majetkový census. Konšel musel být finančně zajištěn, neboť členům městské rady nepříslušela za jejich činnost žádná pravidelná mzda. Zcela bez finančních prostředků však tyto osoby také nezustávaly. Konšelům, především na předních místech, náležely za jejich práci různé výhody a deputáty.

Počet členů vnitřní rady byl ovlivněn velikostí a významem města. Například na Starém Městě pražském zasedalo obvykle osmnáct konšelů,⁴⁹ v menších městečkách se jejich počet pohyboval mezi čtyřmi až osmi. V ideálním případě a zároveň nejčastěji tvořilo vnitřní radu dvanáct osob. Tak tomu bylo i v Prachaticích. V období mezi lety 1622-1699 bylo při renovaci do vnitřní rady dosazováno vždy dvanáct konšelů, označovaných také jako páni radní. Zvolený počet dvanácti osob nebyl náhodný, ale odkazoval svou symbolikou k biblickým kořenům.⁵⁰

Podle městských práv Brikcího z Licka i mladší normy Pavla Kristiána z Koldína měli být konšelé do městské rady voleni na dobu jednoho roku. Poté mělo dojít k jejich

---

inv. č. 257, sign. II-207; TAMTÉŽ, inv. č. 258, sign. II-208; TAMTÉŽ, inv. č. 259, sign. II-209; TAMTÉŽ, inv. č. 260, sign. II-210; TAMTÉŽ, inv. č. 261, sign. II-211; TAMTÉŽ, inv. č. 262, sign. II-212; TAMTÉŽ, inv. č. 263, sign. II-213; TAMTÉŽ, inv. č. 264, sign. II-214.

⁴⁸ „Konšelem pak žádný býti podle práva nemá, než ten, kterýžby prvé s obcí a s městem ze všeho statku svého za tři léta nejmén pořád zběhlá trpící byl, a přísahu v těž obci měl“; Josef JIREČEK, (ed.), Práva, s. 13.

⁴⁹ Například Věra SMOLOVÁ, Rada, s. 8; Jaroslav DOUŠA, Poznámky, s. 55.

⁵⁰ Více o symbolice počtu radních Josef HRDLIČKA, Měšťan, in: Václav BŮŽEK – Pavel KRÁL (edd.), Člověk českého raného novověku, Praha 2007, s. 147.

vystřídání nebo znovuzvolení při obnově městské rady.⁵¹ Obvykle však docházelo k renovacím městských rad po více než dvanáctiměsíčním působení. V Prachaticích byla městská rada v období mezi lety 1640-1699 renovována šestatřicetkrát. Obnovována byla tedy průměrně po dvaceti měsících. Konšel, který byl při obnově zapsán na první pozici, byl nazýván primas nebo primátor. Primátor měl v radě výjimečné postavení, které mu zaručovalo širší pravomoci. Pečoval zejména o správu městského hospodářství.

Sboru konšelů předsedal purkmistr. Prvním a také posledním konšelem v roli purkmistra mezi jednotlivými obnovami měl být právě primátor. V úřadu purkmistra se konšelé měli střídát po čtyřech týdnech. V radních manuálech je u zápisů z jednotlivých jednání poznamenáno, který konšel zastával v době zasedání úřad purkmistra. Lze tedy odhalit po jaké době i v jakém pořadí se konšelé v tomto úřadě střídali. Období, po které každý konšel předsedal vnitřní radě, trvalo v Prachaticích přibližně měsíc a radní páni se v této funkci měnili obvykle v takovém pořadí, ve kterém byli zapsáni do vnitřní rady při renovaci. Časově omezené působení konšelů v úřadu předsedajícího purkmistra bylo vedeno snahou zabránit ovládnutí rozhodování uvnitř rady a prosazování vlastních zájmů jedním z konšelů na úkor zbylé obce.

1.2.2. Vnější rada – sbor obecních starších

Druhou složkou městské správy byl sbor obecních starších. Těch bylo obvykle při renovaci dosazováno také dvanáct, tedy stejně jako konšelů. Pouze v roce 1644 bylo obecních starších do takzvané vnější nebo také malé či menší rady dosazeno pouhých jedenáct. Konkrétní důvod snížení počtu členů vnější rady není v pramenech vysvětlen.

Nejvýznamnější člen sboru obecních starších, který byl při obnově zapsán na prvním místě na seznamu členů vnější rady, byl nazýván jako přední starší obecní a zastával v rámci vnější rady prestižní postavení.

Obecní starší fungovali jako poradní a kontrolní orgán města. Účastnili se některých zasedání spolu s konšely. Jejich přítomnost na jednáních nebyla ale tak častá. Úkolem sboru obecních starších bylo dohlížet na městské hospodářství. Noví členové městské rady působili obvykle nejprve ve vnější radě na místě jednoho z dvanácti obecních

---

⁵¹ „Konšelé, kteří na radě sedí, nemají déle seděti, nežli jeden rok“; Hermenegild JIREČEK (ed.), M. Brikcího z Licka Práva, s. 20, nebo „Konšelé na raddě toliko rok seděti mají“; Josef JIREČEK (ed.), Práva, s. 13.

starších, kde získávali první zkušenosti s úkoly spojenými se správou města. Následně se z členů menší rady často rekrutovali konšelé, tedy členové vnitřní rady.

Působení ve vnější radě nebylo tolik časově náročné jako povinnost účastnit se pravidelných zasedání vnitřní rady. Proto někteří radní zůstávali raději v méně prestižní funkci obecních starších a nepostoupili ani po delším období stráveném ve vnější radě mezi členy rady vnitřní. Příčinou setrvávání mezi obecními staršími mohla být potřeba věnovat se svému řemeslu či obchodu. Tyto osoby pravděpodobně neměly takové finanční zajištění, které by jim umožnilo trávit mnoho času pouze povinnostmi spojenými se správou města.

1.2.3. Městský rychtář

Spolu s konšely a obecními staršími byl při renovaci městské rady dosazován také městský rychtář. Rychtář byl původně zástupcem a zastáncem panovnické, v poddanských městech vrchnostenské, moci ve městech. Pod jeho pravomoc spadala správa i soudnictví.⁵² Odpovídal především za dodržování pořádku a míru ve městech, byl nejdůležitější osobou u všech typů městských soudů, vedl soudní řízení a vykonával rozsudky. Až do období husitské revoluce jmenoval rychtáře do úřadu král. Dosazován mohl být na období časově omezené, doživotně nebo dědičně. Později přebralo volbu rychtáře město. Význam rychtáře jako zástupce pána města byl omezován se vznikem městských rad, samosprávných orgánů, které převzaly většinu jeho kompetencí. Rychtář se stal v pohusitském období součástí nebo dokonce podřízeným městské rady a jako její výkonný orgán pečoval především o pořádek ve městě. Z původní funkce rychtářům zůstaly některé úkoly při výsleších v trestním soudnictví.⁵³

1.2.4. Městská obec

Již koncem 14. století se jako další orgán městské správy vytvořila takzvaná městská obec, nazývaná také jako sousedé z obce, celá obec a podobně. Městská obec byla

---

⁵² Například Hana JORDÁNKOVÁ – Ludmila SULITKOVÁ, Kompetence rychtářského úřadu v Brně v předbělohorském období, in: Bronislav CHOCHOLÁČ – Jiří MALÍŘ (edd.), Pocta Janu Janákovi. Předsedovi Matice moravské, profesoru Masarykovy univerzity věnují k sedmdesátinám jeho přátelé a žáci, Brno 2002, s. 127-147; Markéta ČESÁKOVÁ, Rychtářské manuály.

⁵³ Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, Dějiny, s. 214.

tvořena širším shromážděním všech plnoprávných měšťanů. Ti byli přizýváni, spíše však výjimečně, k účasti na některých důležitých jednáních, kde měli právo vyjádřit svůj názor.⁵⁴ Zástupci z řad takzvané „celé obce“ byli přítomni při některých jednáních a spolupodíleli se na volbě členů vrcholného správního orgánu města, tedy městské rady. Osoby vybírané za konšely, obecní starší či městského rychtáře byly voleny z jejich řad.

Obvykle nejsou v pramenech jmenovány konkrétní osoby zastupující městskou obec. Zatímco členové městské rady vystupovali individuálně, městská obec se vyjadřovala pouze kolektivně. Například při volbě nových předních členů vrcholného správního orgánu města, tedy městské rady, měl každý z dvanácti odstupujících konšelů, dvanácti obecních starších i městský rychtář možnost odevzdat vlastní hlasovací lístek. Zástupci celé obce naopak odevzdali pouze jeden společný hlas, který byl připočítán ke zbylým v ideálním případě pětadvaceti hlasům.

---

⁵⁴ Čerpáno především TAMTÉŽ, s. 212.

2. Od volby k renovaci – jednotlivé fáze podle dochovaných typů pramenů

Před zahájením samotného renovačního procesu v městě Prachaticích proběhla v několika doložených případech nejprve korespondence mezi českokrumlovskou vrchností a jejím úředníkem pověřeným vykonáváním obnov městských rad. Vrchnost v dopise určila termín, ve kterém měl tento proces proběhnout. Vrchní hejtman pak na základě tohoto příkazu komunikoval s radami jednotlivých měst. Pro období do roku 1699 se dochovaly tři takové dopisy k letům 1675, 1687 a 1692.⁵⁵ Z nich mimo jiné vyplývá, že prachatická městská rada byla obnovována ve dnech těsně následujících nebo těsně předcházejících renovaci rady ve Volarech.

První impuls ke zvolení a dosazení nové městské rady mohl vycházet také přímo od samotných členů působícího orgánu městské správy. Tyto osoby v některých případech samy žádaly svou vrchnost o své vystřídání či znovudosazení. Podnětem takovéto žádosti mohlo být mnohaleté působení bez řádné obnovy, nebo snížení počtu členů městské správy z důvodu jejich úmrtí či z jiných příčin. Taková žádost byla sepsána například 24. března 1673. Konšelé uváděli jako důvod žádosti o obnovu a prozatímní doplnění městské rady právě úmrtí několika jejích členů, vyvrcholené smrtí primátora. Pro neúnosnost situace požadovali dokonce dosazení prozatímního primátora, který by působil v úřadu až do řádné renovace. Ta proběhla 26. května 1673. Další podobná žádost byla odeslána před obnovou konanou roku 1695. Příčinou byla opět smrt více členů působící rady.⁵⁶

Jindy byla městská rada obnovována z vůle samotné vrchnosti. Vykonáváním renovace ve městech byl pověřen vrchní hejtman panství. Ten zaslal svému zástupci ve městě, kterým byl v Prachaticích důchodní písař, upozornění o plánovaném konání obnovy i s termínem, kdy měla s jeho účastí proběhnout. Při jedné příležitosti pak vykonal výměnu rad ve více městech. Prachatická městská rada byla v druhé polovině 17. století obnovována v podobných termínech jako rada města Netolice⁵⁷ či rada města

---

⁵⁵ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. V AS 1, nefol.

⁵⁶ Roku 1673 zemřel konšel Josef Pelikán a primátor Matěj Šipaunský, který byl dočasně nahrazen Matyášem Grundtnáglem. Mezi lety 1692 – 1695 zemřel obecní starší Ondřej Labuda a konšel Jan Khrieger; SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

⁵⁷ Srovnej Markéta VOŘÍŠKOVÁ, Personální skladba rady v Netolicích ve druhé polovině 17. století, České Budějovice 2013 (= Bakalářská práce na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), s. 53-80.

Volary.⁵⁸ V letech 1653-1699 byla městská rada v Prachaticích a městská rada v Netolicích renovována ve čtyřiaadvaceti případech v termínech, které od sebe byly vzdáleny nanejvýše měsíc, častěji však méně než týden.⁵⁹

Tímto krokem začal proces, který si vyžádal vznik řady písemných dokumentů. Z těchto pramenů jsem se pokusila rekonstruovat jednotlivé fáze obnovy vrcholného orgánu městské správy v Prachaticích. Pro každou z šestatřiceti sledovaných renovací však nebyl postup při jejím obnovování stejný. Jak ukazují dochované prameny, proces renovace se měnil a vyvíjel. V následujícím textu jsem se snažila zachytit vývoj tohoto procesu a to, jak se tyto změny odráželi v dochovaných pramenech. Poté jsem se zaměřila zejména na dvě renovace konané v letech 1678 a 1680, ke kterým se dochovalo nejvíce pramenů zobrazujících všechny níže popsané fáze.

2.1. Vota

První písemnosti, které po zahájení renovačního procesu vznikaly, byly volební listy. Volební listy neboli vota odstupujících členů vrcholného správního orgánu města se mi podařilo objevit v různých formách pro období mezi lety 1662-1695. Vota měla během sledovaného období různé podoby, proto je pro lepší orientaci rozlišuji na dva základní typy, které jsem nazvala „vota kolektivní“ a „vota individuální.“

2.1.1. Vota kolektivní

Za kolektivní vota považuji takové listy, na kterých je zapsána vůle více voličů. Nejedná se o součet hlasů nebo výsledek hlasování nějaké skupiny voličů. Hlas každého voliče je na listě rozepsán zvlášť. Mezi osoby odevzdávající kolektivní vota patřilo obvykle dvanáct obecních starších. K těm v některých případech přibyl také městský rychtář. Kolektivní vota konšelů vnikala pouze ve výjimečných situacích, například když zemřelo větší množství členů městské rady, jejichž místa bylo nutné doobsadit před konáním řádné renovace. Za normálních okolností odevzdávali členové vnitřní rady volební lístky jednotlivě. Individuální vota konšelů se dochovala od roku 1662.

---

⁵⁸ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. V AS 1, nefol.

⁵⁹ Viz příloha č. 1 (Tabulka termínů obnov v Prachaticích a v Netolicích mezi lety 1653-1699).

Volební listy, které evidovaly volící členy odstupující rady a jimi zvolené osoby, se pro Prachatice dochovaly od roku 1660 a obecní starší se pomocí kolektivních vot vyjadřovali ke složení budoucí rady až do roku 1670. Poté i členové vnější rady sepisovali a odevzdávali, stejně jako konšelé, volební listy jednotlivě.⁶¹

Na volebním listu z roku 1660 bylo načrtnuto pět sloupců. Do prvního z nich bylo zapsáno dvanáct jmen odstupujících starších obecních. Ti byli zapsáni jeden po druhém do dvanácti řádků ve stejném pořadí, v jakém byli dosazeni do vnější rady při minulé renovaci konané roku 1659. Každý řádek pak představoval volbu jednoho z dvanácti členů odstupující vnější rady. Ke jménu každého z dvanácti voličů byla do čtyř dalších sloupců poznamenána jiná čtyři jména osob, které měly být dle názoru volících dosazeny na místo primátora (druhý sloupec), rychtáře (třetí sloupec), předního staršího obecního (čtvrtý sloupec) a „na své místo“ (pátý sloupec). Například první člen vnější rady Jan Schott,⁶² zvolil roku 1660 na místo primátora Petra Bíšku,⁶³ rychtářem Josefa Pelikána,⁶⁴ předním starším obecním Mikuláše Procházku.⁶⁵ Do kolonky označené „na místě svém“ byl zapsán ke jménu odstupujícího Jana Schotta také Mikuláš Procházka, neboť Jan Schott odstupoval právě z pozice předního staršího obecního. Proto je v tomto případě kolonka s názvem „za předního staršího obecního“ shodná v tomto řádku se sloupečkem označeným „na místě svém“.

Podobný list se dochoval také k roku 1662 či k renovaci roku 1664. Zde je kromě dvanácti odstupujících obecních starších zapsán v prvním sloupci na prvním řádku navíc městský rychtář z odstupující rady. Ten pak zapsal tutéž osobu na místo rychtáře i do sloupce označeného „na své místo“, neboť jsou tyto pozice shodné. Ze stejného důvodu byla za jménem odstupujícího předního staršího obecního zapsána shodná osoba do funkce prvního člena vnější rady i do sloupce značícího, koho by rád viděl po příští renovaci „na místě svém“. K roku 1666 nejsou vyplněna žádná jména ve sloupci „na místo své“ u osob odstupujících z funkce rychtáře a předního staršího obecního. V roce 1670 volili odstupující členové vnější rady pouze tři osoby do hlavních funkcí,

---

⁶¹ K obnově konané roku 1671 se dochovaly tři individuální vota obecních starších. Jedná se o votum Jakuba Wágnera, Šebestiána Kuchty a předního staršího obecního Václava Bartha.

⁶² Jméno psáno také ve tvaru Shott, Scholt.

⁶³ Psáno také Bieska, Biezka, Biezka, Bieshka nebo Biesska

⁶⁴ Jméno se objevuje také ve tvaru Pelican nebo Pelykann.

⁶⁵ Často uváděn také jako Mikuláš Procháska.

tedy na místo primátora, rychtáře a předního staršího obecního. Poslední sloupec označovaný „*na místo své*“ v tomto případě zcela chybí.

2.1.2. Vota individuální

Druhým typem volebních listů, které vnikaly před renovací prachatické městské rady, jsou vota jednotlivých členů odstupujících z úřadu městské správy. Tyto listy sepisovali sami radní a promítá se tak do nich jejich individualita. Volba nových členů nebyla anonymní. Každý list je radním řádně podepsán, a to i v případě, že obsahuje nelichotivou stížnost na některého z členů městské správní elity. Příkladem mohou být vota odevzdaná před renovací roku 1678 Matyášem Wodičkou⁶⁶ a Janem Weinmannem.⁶⁷ Tito konšelé ke svým volebním listům připojili obsírnou stížnost na dosavadního primátora Matyáše Grundtnágl⁶⁸ jako vysvětlení, proč právě jeho do úřadu znovu nezvolili. Matyáš Wodička si na chování Grundtnágl nestěžoval poprvé. Své pohoršení nad jeho chováním vyjádřil již před renovací roku 1671.

Individuální vota mají různou formu (viz obrázek 2-4). Některá nesou datum zápisu, a můžeme tak snadno určit jak dlouho před samotnou renovací volba proběhla. Ve většině případů však datace schází. Mohou obsahovat úvodní slovo⁶⁹ či jiné osobité vyjádření pisatele nebo mohou být prostou volbou. Odstupující představitelé městské správy volili nejčastěji tři osoby⁷⁰ do funkcí rychtáře, primátora a předního staršího obecního. K těmto třem běžným funkcím často také připsali pod formulí „*na místo mé volím*“ jméno čtvrté volené osoby.⁷¹ Do této pozice byla v několika případech doplněna dvě jména a zvolených osob bylo tedy pět.⁷²

---

⁶⁶ Psáno také Wodiczka, Wodishka nebo Woditzko

⁶⁷ Psáno také ve tvaru Wajnman, Weinman, Weinmonn.

⁶⁸ Psáno také Kruntnogl, Grundtenogl, Grundtnogl.

⁶⁹ Například votum Jana Michálka (1678): „*Na poručení dekretu mé milostivé vrchnosti hlas svůj dávám*“; SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

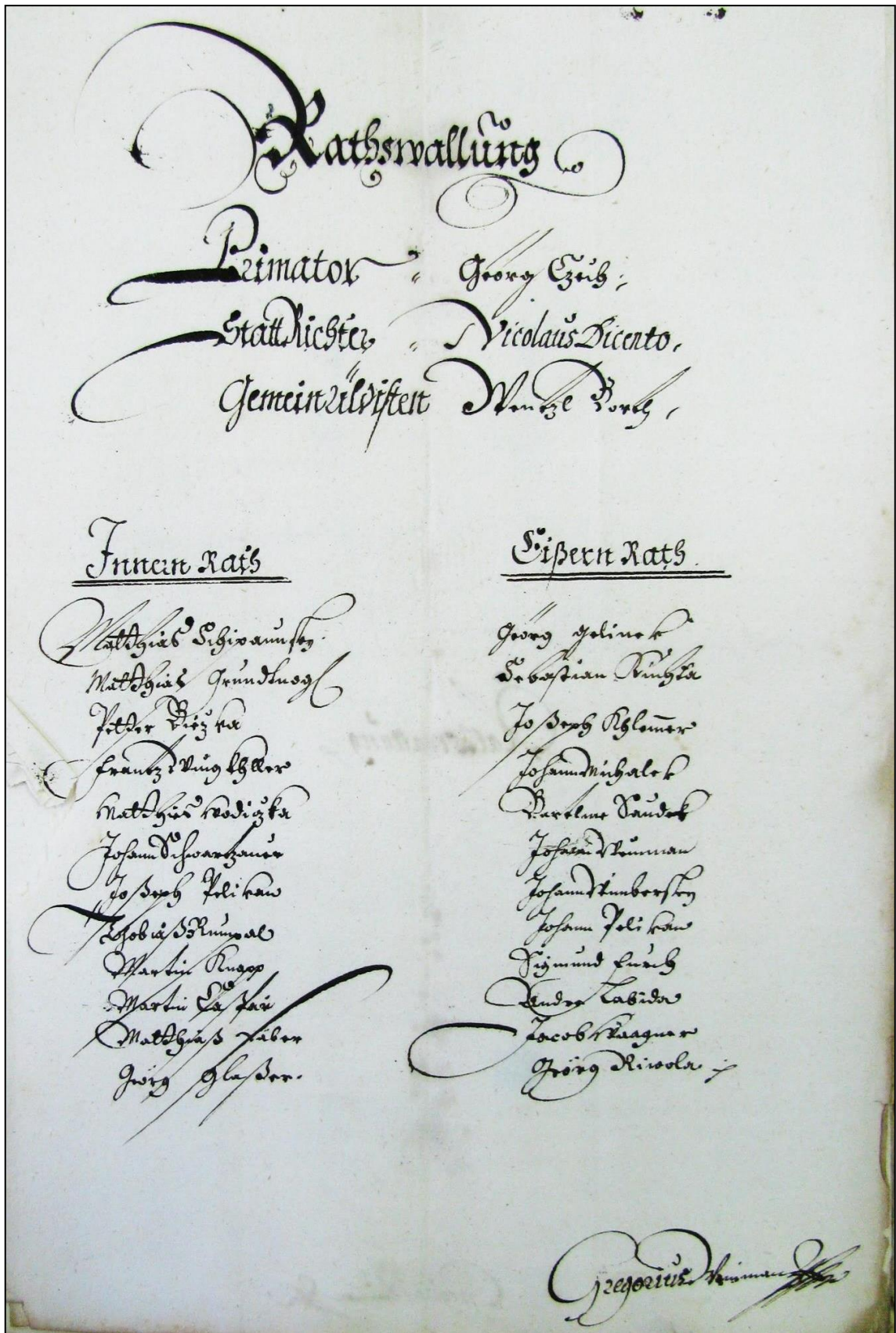
⁷⁰ Tři volené osoby byly zapsány na 46 z 95 dochovaných vot; SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS I, nefol.

⁷¹ Jména čtyř zvolených osob obsahuje 40 z 95 zkoumaných vot; SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS I, nefol.

⁷² Pět jmen je zaznamenáno na 4 z 95 dochovaných vot ke sledovanému období; SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS I, nefol.

Obrázek 4: Individuální vota Řehoře Weinmanna z roku 1671, ve kterých volil 27 osob⁷⁵

⁷⁵ TAMTÉŽ.

Důvod, proč někteří radní měli právo volit více osob nežli ostatní, se mi nepodařilo odhalit. Je pravděpodobné, že tuto možnost měli všichni voliči, ale jen někteří se rozhodli ji využít. Mimo tyto tři typy se vyskytují také zcela ojedinělé formy, jako například volba všech členů budoucí rady (viz obrázek 4). Tímto způsobem volili ve sledovaném období pouze dva radní. Prvním z nich byl Jan Jiří Wajßenregner,⁷⁶ který na svůj volební list zapsal roku 1662 dvacet pět jmen a v roce 1664 volil dokonce dvacet sedm osob. V obou případech působil v končící radě jako primátor. Druhým mužem byl Řehoř Weinmann,⁷⁷ který zapsal roku 1671 dvacet sedm a roku 1678 dvacet pět jmen volených osob. Weinmann v těchto letech působil v odstupující radě na místě šestého a osmého konšela.

Mezi volenými osobami nalezneme obvykle muže, kteří již v předchozích letech působili na nějakém místě v městské správě. Pokud působili na jednom z předních míst, tedy ve funkci primátora, rychtáře nebo obecního staršího, byli poměrně často zapsáni při volbě odstupujícími radními do stejné funkce, ze které odcházeli, nebo byli z jedné z předních funkcí navrženi do jiné. Tot, která ponechávají alespoň jednu ze tří volených osob na stejné pozici jako před renovací, jsem napočítala 57 z celkového počtu 95 dochovaných vot. Oproti tomu v žádném ze zkoumaných případů nebyli navrhováni do všech tří předních funkcí stejní muži, kteří v nich právě působili.

V několika málo případech se ve volebních listech objevilo jméno člověka, který dosud v radě nefiguroval. Takový nováček byl pouze jedenkrát volen rovnou do jedné z předních funkcí.⁷⁸ V ostatních desíti případech se nové osoby nacházely pod nadpisem „*na místo své volím*“, tedy jako čtvrtá nebo pátá volená osoba, případně ve výše popisované situaci, kdy odstupující konšel volí 24 a více osob. Právě tímto způsobem, tedy tak, že byli navrženi odstupujícími radními, se do rady mohli dostat zcela noví členové. Například roku 1671 navrhl Řehoř Weinmann mezi sedmadvaceti volenými

---

⁷⁶ Jméno se vyskytuje také v podobě Jan, Jiří nebo Jan Jiří. Příjmení mívá tvar Wajßenregknar, Waißnergner, Waißniegner někdy také s přídomkem z Wajßenfeldu, z Weißfeldu nebo z Waißfeldu.

⁷⁷ Psáno také ve tvaru Wajnman, Weinman, Weinmonn, Weinmahn.

⁷⁸ Matěj Šipaunský volil roku 1664 na místo rychtáře Václava Bartha. Ten se do orgánů městské správy dostává však až roku 1668. SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS I, nefol.

osobami čtyři zcela nové. Tři z nich (Martin Caspar,⁷⁹ Jan Wimberský⁸⁰ a Jiří Rivola⁸¹) byly při renovaci dosazeny na místa obecních starších. Čtvrtý Jan Pelikán se do městské rady dostal až v roce 1675. Martina Caspara volilo roku 1671 více odstupujících členů orgánu městské správy. Do pozice nazývané „*na místo své*“ jej navrhl také konšel Matěj Šipaunský a obecní starší Šebestián Kuchta. Roku 1678 zapsal Řehoř Weinmann mezi pětadvacet volených osob dvě dosud neznámá jména. Nicolas Chevalier,⁸² kterého navrhl „*na své místo*“ také konšel Jakub Wágner,⁸³ se stal členem vnější rady. Druhý navržený Jan Pavlíček nebyl do konce sledovaného období do rady dosazen a to přesto, že jej roku 1680 volil „*na místo své*“ další člen odstupující rady Bartoloměj Saudek.⁸⁴

Zpočátku byla individuální vota odevzdávána pouze konšely. S prvními voty jednotlivých obecních starších se v Prachaticích setkáváme až v roce 1671 a dochována jsou v menším množství nežli vota konšelská. V předchozím období pravděpodobně obecní starší neodevzdávali volební listy samostatně, ale za celou svou skupinu, kde však byl rozepsán hlas každého z nich.⁸⁵

Hlasovací listy se dochovaly pouze od pětácti ze sto šestnácti mužů, kteří působili ve sledovaném období v orgánech prachatické městské správy. Od mnoha osob existují hlasovací listy pouze k několika málo obdobím. Ke čtyřem osobám máme vota jen k jedné renovaci. Naopak k několika členům městské rady se dochovala celá řada volebních listů, které můžeme navzájem porovnat. Jednou z takových osob je konšel Martin Knapp,⁸⁶ jehož vota pokrývají devět renovací mezi lety 1670-1687. Všechna vota Martina Knappa jsou jazykově německá a nemění se ani jejich forma. Knapp volí vždy čtyři osoby na místo primátora, rychtáře, staršího obecního a na své místo (viz obrázek 3). Vota Jakuba Wágnera se dochovala v sedmi kusech pro období mezi lety 1671-1686. Také Jakub Wágner zůstává věrný němčině i formě. Podobně jako Knapp zapisoval na svůj volební list vždy čtyři osoby. Tento způsob zápisu volby byl velmi běžný. Čtyři osoby byly zapsány na čtyřiceti z pětadevadesáti dochovaných

---

⁷⁹ Psáno také jako Kaspar nebo Casper.

⁸⁰ Objevuje se také ve tvaru Winberský.

⁸¹ Někdy psán také Riwola.

⁸² Jméno psáno také Shavalier, Shevalier.

⁸³ Někdy se vyskytuje také ve tvaru Wagkner, Waagnar.

⁸⁴ Jméno se objevuje také ve tvaru Sautekh

⁸⁵ Viz kapitola Vota kolektivní.

⁸⁶ Objevuje se také ve tvaru Khnapp nebo Knop.

volebních listů. Nejčastější variantou byla volba tří osob. Tři osoby navrhli odstupující radní do funkcí primátora, rychtáře a předního staršího obecního v šestačtyřiceti případech.

2.1.3. Vota vzniklá za výjimečných okolností

Před renovací roku 1673 si radní vyžádali doobsazení uvolněného místa primátora. Uskutečnila se volba prozatímního primátora do dočasné rady. Vota sepsaná při této neobvyklé situaci obsahují v prvním sloupci jména deseti konšelů⁸⁷ a v druhém sloupci jména navrhovaného muže, kterého si přáli provizorně dosadit na místo primátora až do uskutečnění řádné renovace.

Další ojedinělý typ volebních listů byl sepsán před obnovou konanou roku 1695. V období mezi lety 1692 a 1695 opět zemřelo více členů městské rady. Zbylí radní proto žádali svou vrchnost o renovaci, při které by byli tito členové nahrazeni. Prozatímně si mezi sebe za zemřelého konšela Jana Khriegera⁸⁸ dosadili dosavadního předního člena vnější rady Kašpara Stegbauera.⁸⁹ Za obecního staršího Ondřeje Labudu⁹⁰ zasedl po jeho smrti do vnější rady Řehoř Pihler. Ten v orgánech městské správy dosud nepůsobil a touto prozatímní volbou se dostal rovnou na místo předního staršího obecního. I k tomuto dočasnému opatření sepsali radní svou volbu, která byla vzhledem k okolnostem a dočasnosti řešení opět zvláštní a mimořádná. Některá vota byla sepsána obvyklým způsobem jako při klasické renovaci. Objevuje se však i list s návrhem na dosazení tří osob do funkcí primátora, rychtáře a předního obecního staršího, pod kterým jsou podepsáni rovnou čtyři členové působící rady. Otázkou je, zda byl tento volební list počítán jako jeden, nebo jako čtyři hlasy.

2.1.4. Vota zástupců celé obce

Ke dvěma obnovám vrcholného orgánu městské správy se dochovala vota od zástupců celé obce města Prachatic. Před renovacemi v letech 1678 a 1680 volili zástupci celé obce jen muže do tří hlavních funkcí, tedy na místo primátora, rychtáře a staršího obecního.

---

⁸⁷ Dva konšelé zemřeli.

⁸⁸ Objevuje se také ve tvaru Krieger, Kregr nebo Kriegern.

⁸⁹ Jméno se objevuje také ve tvaru Screkbauer.

⁹⁰ Také psán jako Andreas Labida.

Ms.
 Podle vsnesenij czele Obce Města
 Brahaticz. osoby Za Primatora
 Kvistarže. a Prisedního staršho
 obecniho. Wřvolaly.
 Za Primatora: Mattheas Bunttenagel
 Za Kvistarže, Ondržege Labidů
 Za staršho obecniho. Bedor's Rainmon.

Obrázek 5: Vota zástupců celé obce z roku 1678⁹¹

Neznáme jména konkrétních osob, které se účastnily volby nové rady za celou obec. Nevíme ani, kolik zástupců z obce bylo při hlasování přítomno. Za celou obec byl odevzdáván jen jeden volební list, na kterém nejsou rozepsány hlasy jednotlivých voličů, ale jen konečný výsledek, na kterém se shodla celá obec. Je pravděpodobné, že se aktu renovace účastnili kromě odstupujících a nových členů rady také zástupci z celé obce. Otázkou zůstává, kdo byli tito lidé, kteří se spolupodíleli na volbě nové rady. Účastnili se voleb pouze měšťané z tzv. „radní vrstvy“, jejichž rodiny byly politicky aktivní, nebo byli k hlasování za celou obec přizváni také běžní měšťané, kteří se krom této volby na politickém životě ve městě nepodíleli? Patřili mezi takzvanou „celou obec“ také odstupující radní? Pokud ano, měli právo odevzdat votum za svou osobu a poté se zúčastnit ještě kolektivní volby za celou obec?

⁹¹ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS I, nefol.

2.2. Počty hlasů

Po odvolení byla vota odevzdána. Všechny hlasy byly spočítány a rozepsány na zvláštní list, čímž vznikl další dokument. Tento list byl datován obvykle ke stejnému dni jako samotná renovace. V Prachaticích byl sepisován pravděpodobně důchodním písařem. Prachatický důchodní písař byl přímo podřízen vrchnímu hejtmanovi, kterého vrchnost pověřila vykonáváním obnov ve městech na panství. Listy s počty hlasů pro prachatickou městskou správu se zachovaly ke všem sedmnácti obnovám, které proběhly mezi lety 1670-1699.

Na těchto listech nalezneme vždy tři nadpisy: primátor, městský rychtář a přední starší obecní (viz Obrázek 6). Pod nadpisy byla vypsána jména osob navržených do těchto funkcí odstupujícími radními a zástupci celé obce. Ke každému jménu byl připsán určitý počet čárek. Tyto čárky značily, kolika radními byla daná osoba do konkrétní funkce navržena. Počet čárek, tedy udělených hlasů, pod každou funkcí se v daném období pohyboval mezi dvaadvaceti a pětadvaceti. Pokud bylo čárek dvacet pět, lze předpokládat, že odstupující radu během funkčního období nikdo neopustil, neboť volili všichni její členové, tedy dvanáct konšelů, dvanáct obecních starších a městský rychtář. Obvykle byl v tomto listě shodný součet počtu hlasů pro osoby navržené do funkce primátora, rychtáře i staršího obecního. V některých letech⁹² se však počet hlasů udělený osobám pro jednotlivé funkce lišil. Mimořádný rozdíl byl zaznamenán v roce 1670. Při součtu hlasů dvou navrhovaných kandidátů na místo primátora zjistíme, že výsledek je 22. Sečteme-li hlasy všech navrhovaných mužů do funkce rychtáře, vyjde nám však pouhých 17 a na místo obecního staršího 19 hlasů. Rekonstrukcí hlasů z dochovaných vot od obecních starších a čtyř konšelů se mi podařilo odhalit, že voličů bylo tento rok 23, a v listě s počty se tedy jedná pravděpodobně o chybu při přepisu hlasů z jednotlivých vot. V dalších čtyřech letech činil rozdíl vždy jen jeden hlas. Neshodný počet hlasů v součtech pod jednotlivými funkcemi i v těchto případech přičítám spíše nepozornosti zapisovatele, neboť není pravděpodobné, že by se některý z odstupujících radních rozhodl nezvolit nikoho do jedné ze tří funkcí. Je zajímavé, že tyto pomocné počty hlasů, které vycházely z odevzdaných vot, žádným způsobem nereflktují osoby, které radní navrhovali „na místo své“. V počtech jsou zaznamenáni pouze muži navrženi do třech předních funkcí.

---

⁹² Roky 1670, 1671, 1686 a 1692.

Latbo Maß der Ruld Pauschling Spysch
17. 5. get. 1695.

Primas.

Andreas Beckenholz 1111111111
Kunze Kersch 11111
Anton Beckenholz 11
Jörg Weymann 111

Pratt Diester.

Johann Polster 111
Matthias Pöschel 11111111
Jörg Pöschel 1
Hans Pöschel 11111
Jörg Pöschel 1
Hans Pöschel 1

Johann Eltster.

Jörg Weymann 1111111111
Andreas Beckenholz 11111111
Karl Beckenholz 1
Johann Beckenholz 1
Matthias Beckenholz 1
Jörg Pöschel 1
Hans Pöschel 1
Hans Pöschel 111

Obrázek 6: List s počty hlasů z roku 1695⁹³

⁹³ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS I, nefol.

Krom těchto čárek se vždy u jedné osoby pod každou ze tří pozic objevil symbol kolečka. Pokusila jsem se objasnit, co tento symbol označoval. Domnívala jsem se, že byl tímto znakem označen hlas nějaké konkrétní osoby, například hlas primátora nebo rychtáře. K několika rokům se dochovala spolu s počty hlasů také jednotlivá vota. Jejich vzájemným porovnáním jsem zjistila, že tato domněnka je mylná. Následně jsem srovnala součty hlasů s výsledky renovací. Tím se mi podařilo prokázat, že osoby označené kolečkem byly sice často, ne však vždy dosazeny do navrhované funkce. V některých případech byl kolečkem označen jedinec s nejvyšším počtem hlasů, v jiných případech tomu tak však být nemuselo. K několika málo obdobím se dochovaly listy zaznamenávající počty hlasů společně s voty zástupců celé obce. Srovnáním volených osob zástupci celé obce s osobami označenými symbolem kroužku jsem dospěla ke shodě. Domnívám se proto, že kolečkem byl označen takový člověk, který získal hlas od zástupců celé obce. Hlas zástupců celé obce byl sice připočítán k ostatním, je ovšem otázkou, jaká byla jeho hodnota, když byl i graficky odlišen od zbylých hlasů odstupujících konšelů, starších obecních a městského rychtáře.

2.3. Zápis z renovace

Volební listy osob odstupujících z orgánů městské správy byly předány vrchnosti. Vrchnost poté na jejich základě i podle svých individuálních potřeb a vlastního uvážení rozhodla o personálním obsazení budoucí rady. Obvykle respektovala návrhy odstupující rady. V některých případech bylo však přeházeno pořadí osob, nebo byl dosazen muž, který ve volebních listech vůbec nefiguroval.

Obnovu městské rady vykonala vrchnost prostřednictvím vrchního hejtmána panství. Složení dosazené rady je zapsáno na list, který nazývám zápis z renovace (viz obrázek 7). Ten se nachází obvykle z druhé strany listu s přepočítanými hlasy. Pod nadpisem, ze kterého vyčteme, že se jedná o zápis z renovace městské rady ve městě Prachaticích a datum konání obnovy, se nachází seznam dosazených osob. Těchto osob bylo obvykle dvacet pět. Sbor konšelů byl obsazen dvanácti muži a bývá v dokumentu nazýván vnitřní radou. První zapsaná osoba pod tímto nadpisem byla označena jako primátor nebo primas. Pod nadpisem vnější nebo také malá rada nalezneme dvanáct jmen obecních starších. První z nich byl pojmenován jako přední starší obecní. Pod titulem městský rychtář byla zapsána poslední z pětadvaceti osob. Pro Prachatice se ke sledovanému období dochovalo třicet šest zápisů z renovace.

Na sedmi zápisech se před některými jmény objevuje symbol křížku.⁹⁵ Tento znak nebyl do textu zapsán při jeho vzniku, ale zpětně po smrti osoby, u které je poznamenán. Značí, že tato osoba zamřela v období, kdy zastávala pozici v radě. Křížek se v období mezi lety 1640-1699 objevuje na sedmi zápisech u dvanácti osob.⁹⁶ Dvě z uváděných dvanácti osob zastávaly v době své smrti jednu ze tří hlavních funkcí. Matěj Šipaunský⁹⁷ skončil jako primátor a Řehoř Pihler působil v době své smrti ve funkci městského rychtáře. Ostatní osoby byly většinou dlouholetými členy vrcholného orgánu městské správy. Pouze Martin Ritter a Řehoř Pihler působili v době své smrti v městské správě teprve druhým rokem.

V jiných městech mohly zápisy z renovace krom prostého seznamu jmen obsahovat také další informace o dosazených osobách, jako věk nebo povolání. Zápisy z prachatických renovací tyto informace bohužel neposkytují.

2.4. Punkta

Před potvrzením do úřadu se zvolení radní museli seznámit s instrukcemi, podle kterých se měli řídit. Byly jim přečteny úkoly, které měli v následujícím volebním období vykonat. Punkta mohou být stručná a obsahovat jen pár základních bodů. Pokud však vrchnost musela řešit nějaký konflikt nebo sjednat v jistých ohledech nápravu, pak byly tyto body mnohem obsáhlejší. Tak je tomu například v roce 1678, kdy byla několika radními podána stížnost na působícího primátora. Vrchnost se jejich stížností zabývala a pokus o sjednání pořádku zasadila právě do bodů, se kterými byli budoucí představitelé správního orgánu města seznámeni a s jejichž obsahem museli souhlasit. Poté mohli být do úřadu skutečně dosazeni.

Dosazením nové rady byl ukončen proces renovace. Nová rada od té chvíle působila po následující období až do další renovace.

---

⁹⁵ Jedná se o zápisy z renovací k letům 1651, 1653, 1671, 1687, 1688, 1692 a 1697.

⁹⁶ Jedná se o tyto osoby (v závorce uvádím, kolikrát byly dosazeny do rady): Martin Ritter (2), Damascenus Marek (8 a vícekrát), Pavel Daucha (8 a vícekrát), Matěj Šipaunský (16), Josef Pelikán (12), Matyáš Grundtnágl (21), Martin Knapp (18), Jakub Wágner (16), Matyáš Fábera (18), Ondřej Labuda (15), Řehoř Pihler (2) a Tobiáš Rumpál (19).

⁹⁷ Jméno se objevuje také ve tvaru Šiponský, Schipaunský, Shiponský.

3. Renovace let 1678 a 1680

Průběh celé renovace lze nejlépe dokumentovat na písemnostech k letům 1678 a 1680. K těmto obnovám se totiž dochoval dostatečně reprezentativní vzorek výše popsaných typů dokumentů.⁹⁸

3.1. Obnova konaná roku 1678

List, který oznamoval vůli vykonat v Prachaticích renovaci, odeslal vrchní hejtman z Českého Krumlova 3. prosince 1678. Prachatický magistrát zprávu o plánované obnově městské rady přijal následujícího dne večer a ihned s ní byli seznámeni členové působící rady. Ti se příštího dne, tedy 5. prosince 1678, dostavili v plném počtu na radnici, kde sepsali a odevzdali svá vota.

3.1.1. Jednotlivá vota konšelů a městského rychtáře

K roku 1678 se dochovalo všech dvacet pět volebních listů. Každý konšel, obecní starší i městský rychtář sepsal svou volbu na samostatný list papíru.

Primátor z původní rady Matyáš Grundtnágl sepsal svá vota v němčině. List začíná krátkým úvodem, po kterém následuje volba tří osob. Za nového primátora volil Jana Schworczaura,⁹⁹ který v odstupující radě působil jako druhý konšel. Na místo městského rychtáře napsal Lukáše Fishera, působícího nyní na dvanáctém místě vnitřní rady. Za předního staršího obecního vybral Ondřeje Labudu,¹⁰⁰ který tuto pozici právě zastával.

Také druhý konšel Jan Schworczaur odevzdal volební list v němčině. Po strohém úvodním slovu následuje volba osob do tří funkcí. Na místě primátora chtěl ponechat Matyáše Grundtnáglu. Městským rychtářem volil současného Ondřeje Labudu, současného předního člena vnější rady a předním obecním starším Jiřího Glaßera, šestého konšela odstupující rady.

Třetí konšel z odstupující rady Matyáš Wodička použil k sestavení svých vot dva jazyky. Několikařádkový úvod sepsal v němčině a pro názvy volených funkcí použil

---

⁹⁸ SOA Třeboň, pracoviště Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

⁹⁹ Jméno se objevuje také ve tvaru Schworzenauer, Schwarzaur nebo Schwortzaur.

¹⁰⁰ Jméno bývá často zapsáno také ve tvaru Andreas Labida.

latinu. Na místo primátora vybral nynějšího rychtáře Václava Bartha,¹⁰¹ do funkce rychtáře současného předního člena vnější rady Ondřeje Labudu a jako primátora zapsal Mikuláše Dicentu, druhého člena sboru obecních starších.

Další člen vnitřní rady Martin Knapp po kratším, německy psaném úvodu volil tři osoby. Na místo primátora zapsal Jana Schworczaura, za městského rychtáře vybral současného předního staršího obecního Ondřeje Labudu a na jeho místo Jiřího Glaßera. Volbu zakončil prohlášením „*erwöhle ich*“ a svým podpisem.

Pátý konšel Tobiáš Rumpál použil pro zapsání své volby také němčinu. Po krátkém úvodu znějícím „*Von mir undtershribenen die mainung ist*“ vypsal čtyři jména. Na místě primátora chtěl ponechat současného představitele této funkce Matyáše Grundtnágla a na místě předního staršího obecního Ondřeje Labudu. Do funkce městského rychtáře vybral Lukáše Fishera a na své místo hodlal dosadit odstupujícího rychtáře Václava Bartha.

Konšel Jiří Glaßer, působící na šestém místě odstupující rady, použil pro sestavení svého hlasovacího listu opět němčinu. Po krátkém úvodním slovu, ve kterém uvedl, že se v listě jedná o jeho volbu, vypsal tři osoby. Na místě primátora ponechal Matyáše Grundtnágla, za rychtáře vybral Lukáše Fishera a předním starším obecním zvolil osmého člena vnitřní rady Řehoře Weinmanna. Jako jediný ze všech pětadvaceti voličů uvedl na svém listě také datum volby, kterým byl 5. prosinec 1678.

Německy sepsané votum s krátkým úvodem odevzdal také Jakub Wágner, jehož podpis nalezneme z druhé strany volebního listu. Nezměnil osoby na místě primátora ani na místě předního staršího obecního. Na těchto pozicích ponechal působícího Matyáše Grundtnágla a Ondřeje Labudu. Městským rychtářem zvolil Lukáše Fishera. Na své místo navrhnul Nicolase Chevaliera, tedy zcela nového muže, jehož jméno dosud v orgánech prachatické městské správy nefigurovalo.

Zvláštní votum, psané německy, odevzdal osmý člen vnitřní rady Řehoř Weinmann. Text, kterým uvozoval samotnou volbu, byl tentokrát obsáhlejší. Zabíral sedm řádek, ale obsahuje podobné informace jako úvody ostatních konšelů. Stejně jako ostatní radní, kteří se rozhodli před samotnou volbu napsat krátký uvozující text, informuje, že se jedná o jeho volební list, do kterého zapsal jména vybraných osob. Sdělení bylo pouze obšírněji rozepsané. Pod tímto textem je uprostřed stránky umístěn sloupeček se třemi řádky. V těch byly zapsány osoby volené na místo primátora, městského rychtáře a

---

¹⁰¹ Psáno také Borth, Bort nebo Parth.

předního staršího obecního. Pozici primátora přidělil ve svých votech Václavu Barthovi, funkci rychtáře Ondřeji Labudovi a na místo předního staršího obecního zapsal Jana Pelikána. Pod touto volbou následují dva sloupce. Do levého vypsál pod sebe jména jedenácti osob tak, jak by dle jeho názoru měly být po primátorovi dosazeny do vnitřní rady. Sedm z jedenácti jím volených konšelů působilo v odstupující vnitřní radě. Do vnitřní rady vybral v následujícím pořadí současného primátora Matyáše Grundtnágl, druhého konšela Jana Schworczaura, pátého konšela Tobiáše Rumpála, třetího člena odstupující vnitřní rady Matyáše Wodičku. Dalším voleným byl Jiří Čech,¹⁰² který v odstupující radě (zvolené roku 1677) nepůsobil. Řehoř Glaßer působil v odstupující radě jako šestý konšel. Dále zařadil jedenáctého konšela a muže se stejným příjmením, Jana Weinmanna. Přesný příbuzenský vztah mezi Janem a Řehořem se mi bohužel nepodařilo odhalit. Na další místo zapsal sedmého konšela z odstupující rady Jakuba Wágnera a po něm dvanáctého konšela Lukáše Fishera. Další voleným mužem byl Matyáš Praxl,¹⁰³ který zastával místo ve vnější radě. Poslední osobou, kterou Řehoř Weinmann ve svých votech vybral do vnitřní rady, se stal Nicolas Chevalier. Ten dosud nepůsobil v orgánech prachatické městské správy a jedná se tedy o zcela nově navrženou osobu. Podobně jsou v pravém sloupci uvedena jména jedenácti mužů navržených Weinmannem do sboru obecních starších. Jména čtyř z těchto jedenácti osob se neobjevila v radě obnovené roku 1677. Jméno Zikmunda Furcha¹⁰⁴ a Martina Caspara známe již z předchozích let, kdy působili v orgánech městské správy. Dvě jména jsou zcela nová. Jan Pavlíček ani Jiří Pelhřimovský¹⁰⁵ se v orgánech městské správy v předchozích letech neobjevili. Pod tímto sloupcem je několikařádková mezera a poté podpis autora volebního listu Řehoře Weinmanna.

Jan Michálek¹⁰⁶ byl jedním ze dvou konšelů, kteří použili pro sepsání hlasovacího listu český jazyk. V krátkém úvodu stojí „*Na poručení dekretu mé milostivé vrchnosti hlas svůj dávám*“ a pod tento text byly vypsány čtyři pozice a jména do nich vybraných osob. Primátorem volil Jana Schworczaura, rychtářem Lukáše Fishera, na místě staršího

---

¹⁰² Uváděn také jak Gregor Böhm, Jiří Tshech, Czoch, Cziech.

¹⁰³ Jméno se objevuje také ve tvaru Proxl.

¹⁰⁴ často zapsán také jako Forch.

¹⁰⁵ Uváděn také jako Georgius Pelhřimovský, Jiří Viktorín Pelhřimovský nebo Jiří Viktorín Pelhřimovský z Greistenfelsu nebo z Grejfenfelzu.

¹⁰⁶ Jméno se objevuje také ve tvaru Michalekh.

obecního ponechal jméno Ondřeje Labudy a na své místo vybral tehdejšího končícího rychtáře Václava Bartha.

Desátý konšel Jan Khrieger odevzdal votum psané německy. V záhlaví nalezneme nápis „*Wotum*“, poté krátké uvedení volby a pod ním čtyři řádky s označením funkcí a jmény volených osob. Na místě primátora si přál ponechat Matyáše Grundtnáglu. Za rychtáře vybral Lukáše Fishera, předním starším obecním volil Mikuláše Dicentu a na místo své Zikmunda Furcha.¹⁰⁷

Jan Weinmann odevzdal česky psané votum. Výběr volených osob uvedl slovy „*Já níže podepsaný volím předně*.“ Na místě primátora ponechal při své volbě Matyáše Grundtnáglu, za rychtáře volil Ondřeje Labudu a na místo předního staršího obecního vybral Jiřího Glaßera.

Poslední člen vnitřní rady Lukáš Fisher sepsal votum německy. Hlasovací list je bez úvodního textu, Lukáš Fisher zapsal pouze tři funkce a do nich zvolené osoby. Na místo primátora napsal Matyáše Grundtnáglu, do funkce rychtáře navrhoval Ondřeje Labudu a na místo předního staršího obecního Jana Khriegera, desátého konšela z odstupující rady.

Vlastní volební list odevzdal také odstupující městský rychtář Václav Barth. Na volebním listě psaném česky jsou bez úvodní věty zapsány rovnou tři funkce a do nich zvolené osoby. Za primátora volil odstupující rychtář Jana Schworczaura, novým rychtářem vybral Lukáše Fishera a za předního staršího obecního Řehoře Weinmanna.

3.1.2. Vota starších obecních

Přední z dvanácti starších obecních z odstupující rady Ondřej Labuda použil pro sepsání své volby český jazyk. Votum je prosté, bez úvodní věty, obsahuje pouze tři pod sebou zapsané funkce a do nich zvolené osoby. Za primátora volil stávajícího předního člena vnitřní rady Matyáše Grundtnáglu, rychtářem volil Řehoře Weinmanna a na místo předního staršího obecního vybral Jiřího Glaßera. Pod tímto textem se nachází pouze podpis voliče.

Také většina ze zbylých jedenácti členů vnější rady odevzdala svá vota bez jakéhokoliv úvodu. Pouze dvanáctý člen sboru obecních starších Florián Favot¹⁰⁸ zapsal

---

¹⁰⁷ Zikmund Furch, kterého volil také Řehoř Weinmann, působil naposledy v radě dosazené roku 1673 a poté se již do orgánů městské správy nevrátil.

¹⁰⁸ Jméno se objevuje také ve tvaru Fawot, Fobot, Fagot.

před volbu větu „*Zdání mé jest takové.*“ Všech dvanáct členů vnější rady volilo pouze tři osoby do hlavních funkcí.

Současného prvního konšela Matyáše Grundtnágla volil na místo primátora přední obecní starší Ondřej Labuda a dalších sedm členů¹⁰⁹ vnější rady. Tři obecní starší¹¹⁰ vybrali za primátora Jana Schworczaura a jeden¹¹¹ zapsal na tuto pozici Řehoře Weinmanna.

Do funkce rychtáře vybral Řehoře Weinmanna pouze přední starší obecní Ondřej Labuda. Dalších osm mužů¹¹² volilo na toto místo právě Ondřeje Labudu a tři¹¹³ Jakuba Wágnera.

Stejně jako Ondřej Labuda volilo na místo předního staršího obecního tehdejšího konšela Jiřího Glaßera dalších pět osob.¹¹⁴ Tři osoby¹¹⁵ chtěly na tomto místě ponechat Ondřeje Labudu a zbylí tři¹¹⁶ členové vnější rady vybrali Václava Bartha.

Po překontrolování hlasů jsem zjistila, že Ondřej Labuda dostal hlas od každého ze zbylých jedenácti členů vnější rady. Osm jej chtělo dosadit na místo rychtáře a ostatní tři (ti, kteří na místo rychtáře volili Jakuba Wágnera) jej chtěli ponechat na předním místě ve sboru starších obecních.

Český jazyk použilo pro zapsání své volby sedm mužů z dvanáctičlenného sboru obecních starších, tedy více než polovina vnější rady. Dalších pět členů vnější rady sepsalo svá vota německy.

3.1.3. Votum zástupců celé obce města Prachatic

Spolu s voty jednotlivých členů městské rady bylo sepsáno také votum zástupců celé obce města Prachatic (viz obrázek 5). V roce 1678 to byl návrh na obsazení tří

---

¹⁰⁹ Mikuláš Diciento (2.), Jan Wimberský (3.), Matyáš Fábera (4.), Bartoloměj Saudek (5.), Josef Klemer (7.), Jiří Wieser (8.) a Jan Pelikán (9.).

¹¹⁰ Martin Scholler (6.), Jan Celerin (10.) a Florián Favot (12.).

¹¹¹ Matyáš Praxl (11.).

¹¹² Jan Wimberský (3.), Matyáš Fábera (4.), Bartoloměj Saudek (5.), Martin Scholler (6.), Jiří Wieser (8.), Jan Celerin (10.), Matyáš Praxl (11.) a Florián Favot (12.).

¹¹³ Mikuláš Diciento (2.), Josef Klemer (7.) a Jan Pelikán (9.).

¹¹⁴ Jan Wimberský (3.), Matyáš Fábera (4.), Martin Scholler (6.), Jiří Wieser (8.) a Jan Celerin (10.).

¹¹⁵ Mikuláš Diciento (2.), Josef Klemer (7.) a Jan Pelikán (9.).

¹¹⁶ Bartoloměj Saudek (5.), Matyáš Praxl (11.) a Florián Favot (12.).

význačných pozic. Návrh je sepsán česky. Po úvodní větě, „*Podle usnesení celé obce města Prachatic, koho by za primátora, rychtáře a předního staršího obecního vyvolili*“, následují tři hlavní pozice a k nim přiřazená jména vybraných osob. Při výběru primátora se hlasující měšťané shodli na jménu Matyáše Grundtnágl. Na místo městského rychtáře si přáli dosadit Ondřeje Labudu a starším obecním zvolili Řehoře Weinmanna. Faktem zůstává, že právo volit sice měli všichni plnoprávní měšťané, ale jeden jejich společný hlas je mezi pětadvaceti dalšími hlasy odstupujících členů městské rady spíše symbolický. Ze samotných vot také není patrné, kolik z nich se samotné volby zúčastnilo. Neznáme konkrétní osoby a nemůžeme ani určit jaký byl zájem měšťanů spolupodílet se na výběru nové rady.

Všechna výše popsaná vota, tedy volební listy pětadvaceti členů odstupující rady a jeden hlasovací list zástupců celé obce, byla spolu s průvodním dopisem ještě téhož dne odeslána vrchnosti do Českého Krumlova. Průvodní dopis obsahuje zprávu o přijaté výzvě k renovaci, a mimo to také krátké oznámení o dění v radě a ve městě během uplynulého období.

3.1.4. List s počty hlasů

Další dokument, vztahující se k průběhu renovace, byl datován 15. prosince 1678, tedy dnem samotné obnovy.

Pravděpodobně po příjezdu vrchního hejtmána do Prachatic, v den konání renovace, byly přepočítány a rozepsány všechny odevzdané hlasy. Tím vznikl list zaznamenávající počet odevzdaných hlasů a osoby, kterým byly tyto hlasy přiděleny. Pod úvodním „*Raths wahlen der Stadt Prachatic 1678*“ byl poznamenán první ze tří nadpisů „*Primas*“ a pod ním čtyři jména osob, která byla do této funkce navržena. Vedle každého jména nalezneme určitý počet čárek a u jednoho z nich také kroužek. Čárky určují hlasy členů odstupující rady a kroužek byl napsán za jménem osoby, která získala hlas celé obce. První jméno pod nadpisem „*Primas*“ je **Jan Schworczaur**. Ten byl na místo prvního člena vnitřní rady navržen sedmi muži, proto má za svým jménem sedm čárek. Za jméno **Matyáše Grundtnágl** bylo poznamenáno patnáct čárek a kroužek, který značí volbu zástupců celé obce města Prachatic. **Václav Barth** získal dva hlasy, proto jsou za jeho jménem dvě čárky, a **Řehoř Weinmann** byl do funkce primátora podle počtu čárek navržen jedenkrát. Po sečtení zjistíme pod tímto nadpisem dvacet pět čárek a jeden kroužek. Počet znaků tedy odpovídá počtu odevzdaných vot.

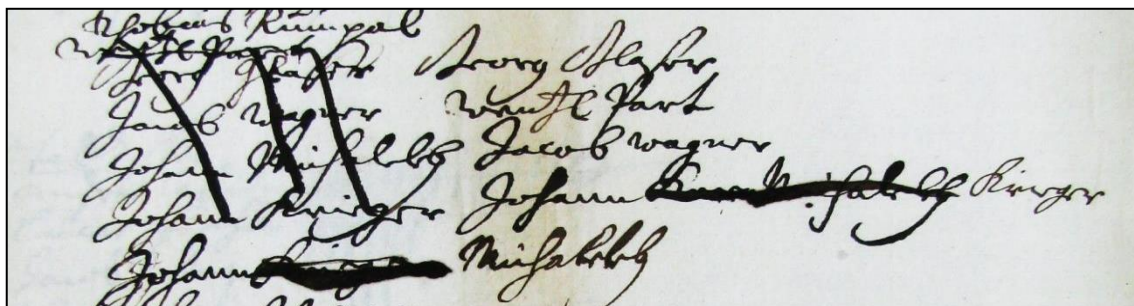
Následuje druhý nadpis „*Stadtrichter*“. Pod ním byla zapsána opět čtyři jména. Za jménem **Ondřeje Labudy** je čtrnáct čárek a kroužek značící návrh celé obce. **Lukáš Fisher** získal sedm, **Jakub Wágner** tři a **Řehoř Weinmann** jeden hlas do funkce městského rychtáře. Celkem napočítáme tedy opět dvacet pět čárek a jeden kroužek.

Pod nápisem „*G. Eltister*“, označujícím funkci předního staršího obecního, bylo vypsáno sedm jmen na toto místo volených osob. Nejvíce, tedy devět hlasů od členů odstupující rady, získal **Jiří Glaßer**. **Ondřej Labuda** byl volen nejen na místo rychtáře, ale sedmi muži také na místo předního staršího obecního. Po jednom hlasu dostali **Jan Khrieger** a **Jan Pelikán**. Pro **Mikuláše Dicentu** se rozhodly dvě osoby. Za jménem **Řehoře Weinmanna**, který byl navrhován také na předchozí dvě pozice, jsou dvě čárky a kroužek. Odstupující rychtář **Václav Barth** získal kromě dvou hlasů na místo primátora také tři hlasy na místo předního staršího obecního.

3.1.5. Zápis z renovace

Z druhé strany listu s počty hlasů se nachází zápis z renovace, ze kterého zjistíme složení nově dosazené rady.

Pod nápisem „*Verneuerung des Raths zu Prachaticz*“ je podtržený první nadpis znějící „*Innere Raths Personen*.“ Pod ním jsou vypsána jména nových konšelů, tedy dvanácti osob dosazených do vnitřní rady. Primátorem se stal Matyáš Grundtnágl, který získal pro tuto funkci nejvíce hlasů a byl navržen i zástupci celé obce. Tento zápis z renovace je také důkazem, že záleželo na pořadí, ve kterém byly osoby při obnově zapsány. Na šesté až desáté pozici byla totiž původně zaznamenána jména pěti mužů v pořadí Václav Barth, Jiří Glaßer, Jakub Wágner, Jan Michálek a Jan Khrieger. Tento zápis byl posléze přeškrtnut a stejná jména byla záhy zapsána znovu, jen v pozměněném pořadí (viz obrázek 8). Konečné pořadí mužů dosazených do rady na šesté až desáté místo bylo tedy Jiří Glaßer, Václav Barth, Jakub Wágner, Jan Khrieger a Jan Michálek.

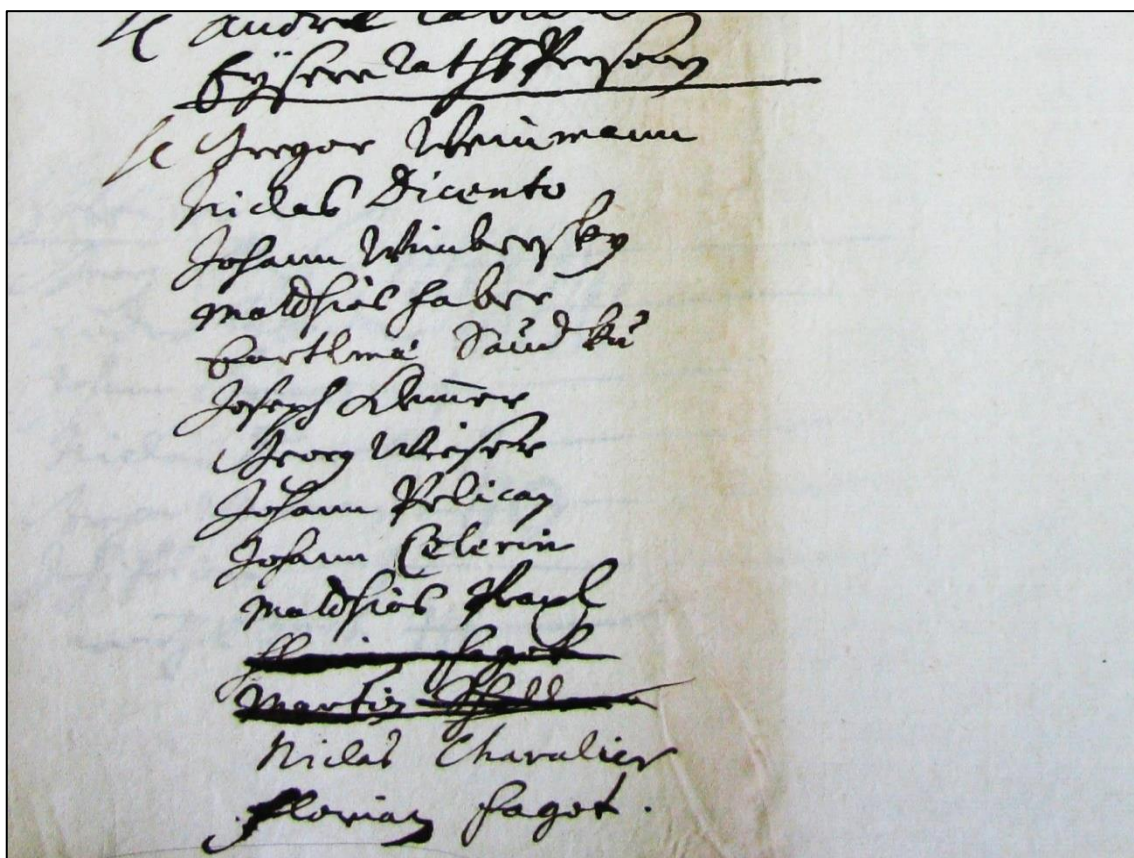

Obrázek 8: Zápis z renovace konané roku 1678 - přeškrtnutí a znovu dopsání konšelé¹¹⁷

¹¹⁷SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS I, nefol.

Po dvanácti osobách dosazených do vnitřní rady následuje nápis „*Stadtrichter*.“ Městským rychtářem se stal Ondřej Labuda, který byl do této pozice volen opět nejčastěji a u jehož jména pod touto funkcí byl i symbol kroužku, který značil volbu celé obce.

Nápis „*Eußer Raths Person*“ označuje osoby nově dosazené do vnější rady. Prvním z dvanácti jmen zapsaným pod tímto nadpisem bylo jméno Řehoř Weinmann. Ten sice nezískal nejvíce hlasů do funkce předního staršího obecního, ale byl do ní navrhován také zástupci celé obce (kroužek). Získal rovněž další hlasy navrhuující jej na místo rychtáře i primátora. I pod tento nápis bylo nejprve zapsáno dvanáct jmen obecních starších. Jména dvou mužů na konci seznamu však byla opět přeškrtnuta. Předposlední Florián Favot byl pouze posunut na poslední pozici ve vnější radě, avšak původně dvanáctý člen Martin Scholler¹¹⁸ byl zcela vypuštěn a nahrazen Nicolasem Chevalierem, který navíc obsadil jedenáctou pozici¹¹⁹ za Floriána Favota. Favot byl přesunut na poslední místo vnější rady.

Obrázek 9: Zápisy z renovace konané roku 1678 - složení vnější rady¹²⁰

¹¹⁸ V odstupující radě působil jako šestý člen sboru obecních starších.

¹¹⁹ Zcela nový člen vrcholného orgánu městské správy.

¹²⁰ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS I, nefol.

3.1.6. Punkta

Punkta k renovaci roku 1678 vznikla zvláštním způsobem. Podle různých datací lze totiž usuzovat, že všechny jejich body nebyly sepsány současně.

Punkta obsahují úvod. Ten vznikl později než původní text. K instrukcím byl dopsán v den konání renovace 15. prosince 1678. Následuje osm bodů s pokyny pro novou radu, které byly rozepsány na dvou listech. Tyto body vznikly mnohem dříve než samotný úvod. Podle datace v jejich závěru byly sepsány pravděpodobně již při minulé renovaci prachatické městské rady roku 1677. K těmto dvěma listům s osmi body a dopsaným úvodem byl posléze přidán další list. Ten začínal nápisem „*Undt darnach*“ a obsahoval další dva body, které byly doplněny ke stávajícím osmi bodům z minulých let. List s připsaným devátým a desátým bodem byl datován do roku 1678. Prvních osm bodů instrukce bylo navíc poupraveno pravděpodobně tak, aby odpovídaly aktuální situaci před obnovou roku 1678. Nehodící se části byly přeškrtnuty, jiné byly dopsány. Při renovaci konané roku 1678 byla tedy nejspíš použita starší punkta z předchozího období, která byla pouze poupravena a zaktualizována.

Instrukce se zabývá především finančními povinnostmi a sankcemi za jejich nedodržení. Podle způsobu vzniku je patrné, že podobné záležitosti se řešily, s menšími obměnami, pravděpodobně při každé renovaci. Tyto pokyny si museli zvolení radní vyslechnout před samotným dosazením do orgánů prachatické městské správy.

3.2. Obnova konaná roku 1680

Také před renovací uskutečněnou v Prachaticích 13. září 1680 přišel do městské rady od vrchnosti dekret, který stanovil její datum a nakázal radním zvolit si složení nové rady, respektive obsazení tří důležitých pozic, tedy primátora, rychtáře a předního staršího obecního. Podle datace na průvodním dopisu a na několika hlasovacích listech, proběhla volba 30. srpna 1680.

Rovněž při této renovaci odevzdávali odstupující členové vrcholného orgánu městské správy individuální volební listy. Zachovala se vota téměř všech radních, s výjimkou listu dvanáctého konšela Lukáše Fishera. Jeho hlasovací list se mi nepodařilo objevit, ale pokusila jsem se jej zrekonstruovat srovnáním vot ostatních odstupujících radních s listem zaznamenávajícím počty hlasů. Odečetla jsem hlasy ze všech dochovaných vot od hlasů zaznamenaných v listě s jejich počty. Poté zbyl pod každou funkcí jeden hlas, který byl pravděpodobně shodný s volbou Lukáše Fishera.

V radě odstupující roku 1680 zasedaly téměř stejné osoby jako v předchozím období.¹²¹ Mohu proto porovnat volební listy jednotlivých mužů a zjistit, zda se jejich volba konkrétních osob, použitého jazyka či formy zápisu změnila nebo jestli zůstala stejná jako při minulé renovaci.

Většina odstupujících radních zvolila pro zápis své volby stejný jazyk jako při předchozí obnově. Pouze dva obecní starší, Matyáš Fábera a Jiří Wieser,¹²² přešli od německy psaných vot k českým. Konšelé Matyáš Wodička a Jan Weinmann připojili k votům stížnost na stávajícího primátora Matyáše Grundtnágl. Z tohoto důvodu sepsali text ve dvojím jazykovém vyhotovení. Pro Prachatice jazykově výjimečné votum odevzdal nový člen městské správy Nicolas Chevalier. Ten pro sepsání svého volebního listu použil dosud neobvyklý francouzský jazyk. Den, ve kterém hlasování proběhlo, poznamenali na svůj list dva voliči. Dataci k 30. srpnu 1680 obsahuje list tehdejšího primátora Matyáše Grundtnágl a konšela Tobiáše Rumpála.

Počet zvolených osob změnilo sedm voličů. Nejvíce patrný je rozdíl u Řehoře Weinmanna, který roku 1678 odevzdal zvláštní volební list s dvaceti pěti jmény. Roku 1680 však zapsal pouze tři osoby do hlavních funkcí. Čtyři odstupující členové městské správy – Matyáš Grundtnágl, Matyáš Wodička, Jan Weinmann a Bartoloměj Saudek,

---

¹²¹ Mezi lety 1677-1678 zasedal v radě Martin Scholler, který nebyl součástí rady následující. Mezi lety 1678-1680 zasedal v radě Nicolas Chevalier, který nebyl součástí předchozí rady.

¹²² Jméno psáno také jako Wizer.

volili při první sledované obnově pouze tři a při další již čtyři osoby. Dva odstupující konšelé, Jan Michálek a Jan Khrieger, se rozhodli, že na rozdíl od předchozí renovace nezvolí roku 1680 nikoho na své místo a zapsali pouze osoby volené do tří funkcí.

Jména osob vybíraných odstupujícími radními do tří hlavních pozic pro léta 1678 a 1680 se obvykle lišila.¹²³ Stejně muže do všech třech funkcí dvakrát za sebou zvolili pouze tři někdejší obecní starší, kterými byli Mikuláš Diciento, Josef Klemmer¹²⁴ a Jan Pelikán. Dvě totožné osoby do stejných funkcí vybrali čtyři odstupující radní a jednu stejnou osobu na stejné pozici nechalo ve svých votech devět voličů. Stejnou osobu, ale do jiné z předních funkcí, navrhlo ve dvou po sobě jdoucích obdobích deset radních. V šesti případech volili odstupující obecní starší Ondřeje Labudu roku 1678 na místo rychtáře a roku 1680 na místo předního staršího obecního. Pouze dva radní, Jan Schworczaur a Lukáš Fisher, odevzdali vota, do kterých zapsali dvě období po sobě tři zcela odlišné osoby. Zajímavé je, že Jan Schworczaur zvolil roku 1680 na místo předního staršího obecního Lukáše Fishera a Lukáš Fisher volil toho roku na místo primátora Jana Schworczaura. Je možné, že mezi těmito odstupujícími radními došlo k určité dohodě o vzájemné volbě? Docházelo k takovým domluvám i mezi ostatními členy orgánů městské správy?

Roku 1680 byly podány dvě stížnosti na Matyáše Grundtnáglu. Zaměřila jsem se proto na jeho osobu a pokusila jsem se zjistit, zda případnou nedůvěru vzbuzoval také u ostatních voličů. Roku 1678 získal patnáct hlasů na místo primátora. Při další renovaci byl na toto místo navržen pouze deseti muži z odstupující rady. Grundtnágl měl osm stoupců, kteří mu svěřili důvěru při obou renovacích. Roku 1680 získal čtyři nové voliče. Byli jimi Martin Knapp, Jan Celerin a Florián Favot, kteří při první sledované renovaci volili Jana Schworczaura, a nový člen rady Nicolas Chevalier, který dosud nevolil nikoho. Naopak sedm voličů ztratil. Tři z nich se v roce 1680 rozhodli pro Jana Schworczaura, dva dali hlas Matyáši Wodičkovi a dva se rozhodli místo Grundtnáglu zvolit Václava Bartha. Grundtnáglu ubyla téměř polovina z původních patnácti přívrženců. Ti se však nerozhodli jednotně pro stejnou osobu, která by tím získala výrazné množství hlasů. Hlasy této skupiny se rozpadly mezi tři různé kandidáty.

---

¹²³ Viz Příloha č. 2 (Tabulka znázorňující volbu odstupujících konšelů, obecních starších a městského rychtáře roku 1678 a roku 1680).

¹²⁴ Jméno se objevuje opět v různých tvarech, například v podobě Klemmer.

V obou sledovaných obdobích bylo odstupujícími členy prachatické městské správy do předních funkcí navrženo pouze patnáct osob.¹²⁵ V roce 1678 bylo 75 hlasů, tedy tři hlasy od každého člena odstupující rady, rozděleno mezi jedenáct mužů. Při následující obnově voliči rozdělili své hlasy mezi čtrnáct kandidátů. Je zřejmé, že počet kandidátů na přední funkce, kteří měli šanci uspět při hlasování, byl omezený. Voliči vybírali obvykle muže, kteří působili v orgánech městské správy již delší dobu. Často se mezi volenými osobami objevovali muži, kteří působili na předních místech. Jména kandidátů do tří hlavních funkcí se příliš neměnila. Měnily se ovšem funkce, do kterých byli navrhováni. Je otázkou, do jaké míry záleželo na konkrétní pozici a do jaké míry bylo důležité pouze to, že se jedná o jednu z předních funkcí. Například Ondřej Labuda, který byl roku 1678 navržen čtrnáctkrát do funkce rychtáře a šestkrát na místo předního staršího obecního, byl při následujících volbách roku 1680 vybrán třemi muži na místo rychtáře a dvanácti na pozici předního staršího obecního.

Někteří volení radní byli do jednotlivých funkcí navrženi pouze jedním nebo dvěma voliči, jiní však získali množství hlasů navrhujeících je do jedné konkrétní funkce. Například roku 1678 Matyáš Grundtnágl získal patnáct hlasů na místo primátora, Ondřej Labuda byl vybrán čtrnácti muži do funkce rychtáře a Jiří Glaßer byl navržen devětkrát na místo předního člena vnější rady. Domlouvali se odstupující radní před samotnou volbou mezi sebou, koho budou volit a do jaké funkce jej navrhnou, aby měl větší šanci uspět? Do jaké míry mohlo volbu ovlivnit chování v radě v předchozích letech? Existovala nějaká propagace jednotlivých kandidátů nebo boj o přední místa? Jaký byl zájem samotných osob volených do předních funkcí v nich nakonec působit? Je nutné si uvědomit, že přední místa v radě byla sice prestižní, ale jejich zastávání bylo také časově náročné. Je otázkou zda všichni potenciální kandidáti byli ochotni a schopni věnovat veškerý čas správě města.

3.2.1. Stížnosti na někdejšího primátora Matváše Grundtnágl

Dva konšelé z odstupující rady neodevzdali pouze obyčejný volební list, ale připojili ke svým votům také obsáhlou stížnost na někdejšího primátora Matváše Grundtnágl. Matyáš Wodička i Jan Weinmann odevzdali své hlasovací listy i s obsáhlým textem ve dvojím, českém a německém, jazykovém vyhotovení.

---

¹²⁵ Viz Příloha č. 3 (Tabulka znázorňující součty hlasů pro jednotlivé kandidáty v roce 1678 a 1680).

Kratší text odevzdal Jan Franc Weinmann. Pro stížnost a její obhájení mu stačila jedna strana. V úvodu sdělil své rozhodnutí zvolit primasem obce Jana Schworczaura namísto stávajícího primátora Matyáše Grundtnágl. V následujícím zápise obhajoval svůj výběr. Oceňoval dosavadní dlouholeté působení Jana Schworczaura v orgánech městské správy i jeho poctivé chování uvnitř rady. Naproti tomu odsuzoval nemorální jednání současného primátora, především jeho zacházení s městskými financemi. Poukázal na počínání, při kterém primas rozkrádal obecní důchody a obohacoval se na úkor ostatních radních, kterým odmítal vydat peníze z obecní kasy na náklady spojené s výkonem úředních povinností („*na nutná vydání odmítal z obecních peněz přispěti*“). Mnozí se z těchto příčin museli zadlužovat a byli nuceni doprošovat se proplacení svých vydání. Po vysvětlení situace připsal, již zcela prostým způsobem, že na místo rychtáře volí Jana Fishera, předním starším obecním Jiřího Glaßera a na místo své Mikuláše Dicentu. Stejným způsobem odhlasoval také v němčině.

Mnohem obsáhlejší stížnost odevzdal Matyáš Herman Wodička. Ten si ovšem na chování Matyáše Grundtnágl coby primátora města nestěžoval při této příležitosti poprvé. Již v roce 1671 se odhodlal sepsat dopis, také v českém a německém jazykovém vyhotovení, který odeslal vrchnosti. Stížnost podaná roku 1671 byla spíše osobní žalobou. Wodička si v listě naříkal na způsob, jakým se primas choval přímo k jeho osobě. Uváděl, že jej pro jeho věk a kratší dobu působení v radě Grundtnágl nerespektoval a urážel. Také mu vyhrožoval a pomluvami ničil jeho pověst ve městě, čímž mu údajně způsoboval i ztráty v obchodě. Konstatoval, že byl odhodlán bránit se a podat na primátora žalobu pro pomluvu. Tento krok však zvážil a rozhodl se počkat do příjezdu vrchnosti, doufaje, že vše bude vyřešeno. Následující rok se sice Matyáš Grundtnágl primátorem nestal, další roky však k nelibosti Wodičky tuto funkci znovu zastával.

Své sdělení roku 1680 zahájil Wodička volbou osob do čtyř obvyklých pozic. Na místo své volil Mikuláše Dicentu. Poté v českém textu pro zaznamenání volby do tří hlavních funkcí použil latinu. Na místo primátora vybral Václava Bartha, za rychtáře Lukáše Fishera a na místo předního staršího obecního zapsal Řehoře Weinmanna. Za větou „*Že pak p[ana] Gruntenogla zase za primasa nevolím a votum na něho nedávám z příčin těchto*“ následuje sedm bodů, ve kterých se Wodička snažil vysvětlit a obhájit své rozhodnutí. V každém odstavci se věnoval nějakému prohrěšku odstupujícího primátora, pro který by se v dalších letech neměl objevit v této významné funkci. Nejčastěji se jednalo o finanční záležitosti dokládané na konkrétních příkladech.

Jako první důvod uvádí Wodička, podobně jako Weinmann, že primátor zachází s městskými důchody dle svého uvážení a využívá městské finance k svému vlastnímu prospěchu. Ostatním úředníkům, kteří potřebují zaplatit za různá vydání vyplývajících z jejich povinností, peníze zadržuje.

Jakým způsobem se úředníci mohli dostat k vynaloženým prostředkům a drženým deputátům, rozvádí v druhém bodě. Pokud úředníkům dlužil za různé služby, přiměl je, aby ony držené peníze u něho propili ve víně. Tyto peníze jim poté odečetl a sám sobě hotově vyplatil.

Další odstavec uvádí, jakým způsobem se obohacoval, pokud obec hostila nějakou vzácnou návštěvu. V takových situacích si za občerstvení pro hosty (především za víno) účtoval neobvykle vysoké ceny a hotovost si opět ihned vyplácel z obecních důchodů. Přitom když měl někomu jinému vyplatit hotovost, tvrdil, že *„při obci žádných peněz není.“*

Ve čtvrté části uvádí Wodička další zcela konkrétní příklad *„jak s poctivou obcí upřímně handluje.“* Tentokrát Grundtnáglovi zazlíval, že *„ptáky za obecní peníze kupovati dobře umí a sobě patrony z mamony lidský činí.“* Mnohdy si také nechal zaplatit dvakrát za jednu věc. Nejprve od obce a poté od jiné osoby. Na dalším příkladu tak dokumentoval chamtivé jednání někdejšího primátora.

Pátý odstavec se již nevěnoval financím, ale Grundtnáglovu působení v úřadu. Podle Wodičky nechtěl docházet na jednání na radnici, ale snažil se, aby se zasedání uskutečňovala vždy v jeho domě. Zde přítomní radní místo jednání popíjeli víno, což obvykle vedlo k tomu, že se opili. Jednání rady se v takovémto prostředí měnilo na pouhé nedůstojné popíjení a handrkování (*„Když se pak tam sejdou, víno dá nalévatí. A tu mnozí ostrého a rozumného vtipu nabývají, tu jim žádný jak duchovní, tak světský dobrý není a jednoho každého pomlouvají [...] když sobě již dosti vínem krky prolíjí, tu beze všeho respektu sobě šelem, zlodějův nadávají a se tupí.“*). V této souvislosti jmenoval také konkrétní jedince, kteří se po požití alkoholu navzájem uráželi a dohadovali. Šlo především o Martina Knappa, Jiřího Glaßera, Jakuba Wágnera a Jana Khriegera. Pomluvy kolovaly po městě také o samotném primátorovi. Městským písařem byl veřejně označen za šelmu a cizoložníka. Wodička se proto domníval, že člověk s takovou pověstí by neměl stát v čele městské správy.

V šesté části žádal složení městských počtů, neboť předpokládal, že obecní peníze jsou primátorem a několika jeho stoupenci používány neprávem k jejich osobnímu obohacování. Do budoucna navrhoval dosadit a platit úředníka, který by na využívání

městských financí dohlížel. Také k této výtce přidal další konkrétní příklad nemravného chování primátora. Pohoršoval se nad praxí, kdy primas prodával deputátní pivo, které mělo sloužit k pohoštění a uctění významných návštěv, do hospod k vyšenkování a získával tak za něj hotovost.

V posledním bodě upozornil, že Grundtnágl nerespektoval a odmítal uznávat mladší členy městské rady. To se projevovalo také tak, že jim odmítal vydávat obecní důchody, nebo jim dokonce vyhrožoval („*i starším obecním rukou hrozí*“). Svoji moc projevoval i mimo radu, když nadával a hrozil řemeslníkům. Přestože sám byl také řemeslník, nešel ostatním dobrým příkladem. Naopak podváděl a klamal zákazníky, neměl spravedlivé ceny ani míry, čímž okrádal zákazníky. Z prodeje neodváděl daň a mnozí zákazníci s ním údajně nebyli spokojeni a stěžovali si („*vino [...] jak dobré i zlé v jedněch penězích sází [...] míru spravedlivou nedává [...] což jeden každý kdo šenkuje obci dávati musí, on pak obci nedává [...] jak přespolní tak domácí na něho nařikají.*“).

Do textu vložil také pár trefných přirovnání, kterými učinil výpověď působivější. Například píše: „*Krávy všechny jalové letos byly, než přeci telata futr a máslo snědla,*“ nebo „*Kde velká voda – velké ryby, kde malá – malé.*“

V dalším odstavci již poníženež žádal svou vrchnost, aby zvážila tyto důvody a dosadila jiného primátora („*Z té tehdy příčiny [...] pro Boha prosím, že se nad tou chudou obcí města tohoto Prachatic milostivě skloniti, ji ochraňovati a jiného primasa, který by ji lépeji říditi a spravovati v nastalých potřebách mohl, ráčíte ustanoviti.*“).

Shodným způsobem sepsal Wodička také německý text. Nejprve zaznamenal volbu čtyř osob a poté v sedmi bodech vysvětlil, proč je proti opětovnému dosazení Grundtnágl na místo primátora.

3.2.2. Votum celé obce

Kromě volebních listů jednotlivých členů městské rady vznikl také roku 1680 návrh zástupců celé obce města Prachatic na obsazení tří hlavních pozic. Ten byl tentokrát sepsán německy. Datován byl shodně jako vota jednotlivých členů odstupující rady k 30. srpnu 1680. Zástupci městské obce se shodli a zvolili na post primátora Václava Bartha, do funkce rychtáře Jakuba Wágnera a na místo předního staršího obecního Ondřeje Labudu.

Všechny výše popisované podklady byly odeslány s průvodním dopisem informujícím o vykonání volby vrchnostenskému úředníkovi do Českého Krumlova. Ten přijel dva týdny poté dne 13. září 1680 do Prachatic, aby zde vykonal obnovu rady.

3.2.3. List s počty hlasů

Jednotlivé hlasy, odevzdané odstupujícími členy městské správy pro jednotlivé osoby do třech hlavních funkcí, byly spočítány pravděpodobně vrchnostenským úředníkem a zapsány na list s počtem hlasů.

Pod nadpis „*Primas*“ bylo zapsáno sedm jmen. Ke každému z nich byl přiřazen určitý počet čárek, určující kolik hlasů do této funkce ona osoba získala. Oproti minulé renovaci, při které byly navrženy pouze čtyři osoby, byl počet nominovaných mužů do této funkce vyšší. Na prvním místě pod nadpisem zapsaný Jan Schworczaur dostal šest hlasů. Za jméno Václava Bartha byly zapsány tři čárky a kroužek, značící hlas zástupců celé městské obce. Matyáš Grundtnágl získal, i přes stížnosti na jeho osobu od některých členů někdejší rady, nejvyšší počet hlasů a za jeho jméno bylo zapsáno deset čárek. Přesto nebyla volba Grundtnágl primátorem při této renovaci tak jednoznačná jako při minulé.¹²⁶ Matyáše Wodičku zvolily na místo primátora tři osoby. Po jednom hlasu získal Lukáš Fisher, Jiří Čech a Tobiáš Rumpál. Sečteme-li všechny znaky pod tímto nadpisem, zjistíme, že se volby zúčastnilo opět všech dvacet pět odstupujících členů vrcholného orgánu městské správy, tedy dvanáct konšelů, dvanáct obecních starších a městský rychtář. Jeden hlas patřil zástupcům celé obce.

Pod nadpisem „*Stadtrichter*“ nalezneme jména sedmi osob nominovaných na místo městského rychtáře, tedy opět o tři osoby více nežli v předchozím období. Největší počet čárek se nachází za jménem Lukáše Fishera, kterého volilo deset osob. Pět radních a „celá obec“ vybrali Jakuba Wágnera. Tři hlasy na místo rychtáře dostal Ondřej Labuda a po dvou hlasech Řehoř Weinmann, Mikuláš Diciento a Jiří Glaßer. Václav Bárt získal jeden hlas.

Na místo předního staršího obecního bylo nominováno dokonce osm osob.¹²⁷ Jedenáct hlasů odstupujících členů i hlas celé obce připadl Ondřeji Labudovi. Šest čárek bylo zapsáno za jméno Jiřího Glaßera. Dvakrát byl volen Řehoř Weinmann. Dalších pět osob (Lukáš Fisher, Václav Barth, Mikuláš Diciento, Jan Khrieger a Matyáš Praxl) bylo na toto místo zapsáno pouze jedním z odstupujících radních.

---

¹²⁶ Roku 1678 získal Grundtnágl patnáct hlasů odstupujících konšelů a hlas zástupců celé obce. Následující Jan Schworczaur získal sedm hlasů, tedy méně než polovinu. Roku 1680 získal Grundtnágl opět nejvíce hlasů, jejich počet byl však pouhých deset, následující Jan Schworczaur získal šest hlasů, tedy pouze o čtyři hlasy méně.

¹²⁷ Při minulé renovaci bylo na toto místo navrženo sedm osob.

Podle tohoto zápisu s počty hlasů se mi podařilo zrekonstruovat chybějící votum někdejšího konšela Lukáše Fishera. Jeho volební list se jako jediný z pětadvaceti volebních listů odstupujících členů rady nedochoval. Podle součtu hlasů pod jednotlivými funkcemi volili osobu do třech hlavních pozic vždy všichni odstupující členové rady. Srovnáním počtů hlasů s ostatními voty jsem tedy dokázala určit, koho dvanáctý člen odstupující rady volil. Na místo primátora vybral pravděpodobně Jana Schworczaura, na místo rychtáře Mikuláše Dicentu a za předního staršího obecního zvolil Jiřího Glašera. Nemohu však zjistit, jak jeho volební list vypadal, ani jaký jazyk pro zápis Lukáš Fisher zvolil.

3.2.4. Zápis z renovace – osoby dosazené do obnovené rady

Nejvyšší počet hlasů od členů odstupující rady na post primátora získal Matyáš Grundtnágl. Jak se však dalo kvůli odevzdaným volebním listům se stížnostmi očekávat, Matyáš Grundtnágl tentokrát místo primátora neobsadil. Přes stížnosti na jeho chování tento muž prachatickou městskou správu neopustil a zastával v následujícím období ve sboru konšelů třetí místo. Na předních místech v radě působil i v dalších letech, nikdy však již neobsadil místo primátora. Podle zápisu z renovace získal místo prvního konšela Václav Barth, který byl volen třemi radními a zástupci celé obce. Druhým členem vnitřní rady se stal Jan Schworczaur, který získal šest hlasů.

Na místo městského rychtáře byl dosazen Lukáš Fisher, který získal výrazně větší počet hlasů než ostatní navržené kandidáti.¹²⁸

První místo mezi dvanácti dosazenými členy vnější rady připadlo spravedlivě Ondřeji Labudovi. Tento jednoznačný vítěz volby byl při hlasování do této funkce navržen dvanácti muži, především z řad odstupujících obecních starších, a získal také důvěru zástupců celé obce. Nově se mezi obecními staršími objevil na dvanáctém místě zapsaný Ondřej Palauška.¹²⁹

---

¹²⁸ Lukáš Fisher získal deset hlasů. Další volené osoby pět (plus hlas zástupců celé obce), tři, třikrát po dvou hlasech a jeden hlas.

¹²⁹ Někdy se jeho jméno objevuje také ve tvaru Palaushekh, Baloushek, Balaushekh nebo Walaushekh.

4. Obnovy prachatické městské rady

Obnovy konšelských sborů představovaly v politicko-správní rovině mezníky, ohraničující působení konkrétních skupin měšťanů v čele jednotlivých měst.¹³⁰ K obměňování personálního složení městské rady, tedy vrcholného orgánu městské správy, mělo docházet každoročně. Takto normu formulují práva Brikcího z Licka¹³¹ i mladší městská práva Pavla Kristiána z Koldína.¹³² Norma a skutečnost se však v mnohých případech rozcházely a konšelé v městské radě seděli obvykle delší dobu nežli jeden rok. Nebylo výjimkou i několikaleté působení vrcholného orgánu městské správy bez jeho obnovení. Často k renovaci městské rady došlo teprve po písemné žádosti rady stávající. Ti, kteří v radě zasedali a představovali špičku městské správy, tak sami žádali o své vystřídání.¹³³ Motivem takové žádosti mohlo být například úmrtí několika členů působící rady, nebo smrt předního představitele městské správy, bez kterého bylo vedení města obtížné.¹³⁴

V následujícím textu se věnuji období mezi léty 1640-1699. Době do roku 1662 jsem se již věnovala před několika lety ve své bakalářské práci.¹³⁵ Následující text do roku 1662 je proto částečně převzat, avšak doplněn o nové rozšiřující poznatky. Díky rozšíření časového rozsahu přicházím také s jinými závěry a s novými možnostmi dalšího zkoumání. K první polovině 17. století (mezi léty 1622-1640) se nedochovaly téměř žádné zápisy z renovací prachatických městských rad. Složení městských rad v tomto období jsem se pokusila zrekonstruovat z dochovaných zápisů v prachatických radních manuálech. Velmi malé množství dochovaných zápisů o renovacích však

---

¹³⁰ Tomáš STERNECK, *Obnovování*, s. 107.

¹³¹ „Konšelé, kteří na radě sedí, nemají děle seděti, nežli jeden rok“; Hermenegild JIREČEK (ed.), *M. Brikcího z Licka Práva*, s. 20.

¹³² „Konšelé na raddě toliko rok seděti mají“; Josef JIREČEK (ed.), *Práva*, s. 13.

¹³³ Žádost o obnovu městské rady v Prachaticích byla sepsána v druhé polovině 16. století, nebo dopis žádající o obnovu rady z 30. listopadu roku 1625; SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

¹³⁴ Prachatičtí radní žádali svou vrchnost v dopise ze dne 24. března 1673 o obnovu městské rady a prozatímní náhradu za zemřelého primátora Matěje Šipaunského. Upozorňovali, že zemřel již druhý člen městské rady a bez obsazení místa primátora bylo vedení městské správy obtížné; SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

¹³⁵ Eliška ŘEPOVÁ, *Personální skladba*.

nedovoluje hlubší pohled do procesu obnovování tamních městských rad. Z různých záznamů v radních manuálech města Prachatic se mi podařilo rekonstruovat více či méně částečné obsazení úřadu k osmi rokům. Z důvodů chybějících pramenů, zejména radních manuálů k letům 1626-1630 a dále k období mezi léty 1633-1639, však nemůžeme s jistotou tvrdit, kolik obnov v řečeném období skutečně proběhlo, jaká byla jejich frekvence, ani identifikovat všechny osoby, které v radě zasedaly. V následujícím textu jsem se proto zaměřila především na období mezi léty 1640-1699, pro které se zápisy s personálním obsazením obnovovaných městských rad dochovaly v kontinuální řadě. Zápisy (pravděpodobně všech) za toto období vykonaných obnov se zachovaly především v písemnostech uložených v českokrumlovském oddělení SOA v Třeboni.¹³⁶

Sledovala jsem zejména dobu mezi jednotlivými renovacemi stejně jako jména radních, kteří za pozorované období zastávali nějaké ze tří nejvýznamnějších míst v městské správě, tedy osoby, které se vystřídalily ve funkci purkmistra, rychtáře a předního staršího obecního. U každé obnovy uvádím počet konšelů a obecních starších, kteří zasedali poprvé v institucích městské správy, tedy ve vnější nebo vnitřní radě.

Své poznatky ze studia prachatické radní vrstvy jsem se pokusila srovnat s výsledky dílčích studií k jiným městům v podobném období. Se situací v Prachaticích jsem srovnávala královská města Pelhřimov a České Budějovice, Staré Město pražské a Český Krumlov v období komorní správy.¹³⁷

4.1. Třicet šest obnov mezi lety 1640-1699¹³⁸

První obnova, kterou jsem k výše řečenému období nalezla, je obnova městské rady vykonaná **27. července 1640**.¹³⁹ Při této renovaci bylo zvoleno a dosazeno dvanáct konšelů, rychtář a dvanáct obecních starších. Primátorem se stal **Jakub Klement**, předním starším obecním **Lukáš Tajcz**¹⁴⁰ a městským rychtářem **Jan Milota**. Jakub Klement zastával již v předchozích letech úřad konšela, Jan Milota i Lukáš Tajcz působili již v předchozích letech ve vnější radě. Jména všech obnovených radních jsem

---

¹³⁶ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1.

¹³⁷ Karel KRATOCHVÍL, Pelhřimovský primas; Tomáš STERNECK, Obnovování, s. 104-150; Věra SMOLOVÁ, Rada; Sylva WIMMEROVÁ, Správa; TÁŽ, Postavení a správa města.

¹³⁸ Viz příloha č. 8-48 (Obnovy městských rad).

¹³⁹ SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 248, sign. II-198, fol. 203r.

¹⁴⁰ Objevuje se také podoba jména ve formě Lukáš Taicz nebo Lukáš Taic.

srovnala se seznamy, které jsem rekonstruovala pro předchozí období. Ukázalo se, že v seznamu konšelů se objevilo jméno pouze jedné osoby, která dosud v žádném úřadu městské správy pravděpodobně nefigurovala. Ze seznamu obnovených obecních starších jsem se dosud nesetkala s osmi z dvanácti uváděných jmen. Tento počet může být dán standardním postupem, při kterém byli velmi často noví představitelé městské správy přijímáni nejprve na pozici obecních starších, která byla často odrazovým můstkem do konšelského úřadu, nebo také tím, že pro předchozí období se nedochovaly záznamy z renovací městské rady. Pro období do roku 1640 jsem tedy pracovala pouze se zápisy v radních manuálech zaznamenávajícími střídání konšelů v úřadu purkmistra. Z těchto pramenů se proto daleko lépe sestavoval pravděpodobný obraz dosazených konšelů nežli seznam obecních starších.

Následující obnova proběhla po šestnácti měsících dne **15. listopadu 1641**.¹⁴¹ Bylo při ní dosazeno opět dvanáct konšelů, městský rychtář a dvanáct obecních starších, z nichž jeden byl členem instituce městské správy poprvé. Ve funkci primátora se objevil **Jiří Pelhřimovský**, jako rychtář byl uveden **Lukáš Tajcz**, který v minulém období zastával místo předního staršího obecního, které nyní obsadil **Karel Budek**¹⁴²

Datum další obnovy bylo téměř shodné s datem obnovy z roku 1640. Renovace proběhla dne **28. července 1643** po dvacetiměsíčním trvání předchozí rady.¹⁴³ V obnovené radě zasedlo dvanáct konšelů, jeden rychtář a dvanáct obecních starších. Tři osoby z obecních starších zasedaly poprvé. Primátorem se stal již zmiňovaný **Jakub Klement**. Jako městský rychtář byl dosazen **Jan Fenczl**, který při obnově v roce 1640 působil jako jeden z obecních starších. Přední osobou vnější rady se stal **Mikuláš Weinmann**,¹⁴⁴ který byl již v předchozích letech součástí sboru obecních starších.

Následující obnova s datem **12. září 1644** se uskutečnila po uplynutí čtrnácti měsíců.¹⁴⁵ Při této obnově vstoupilo do rady dvanáct konšelů, rychtář, ale pouze jedenáct obecních starších. Z jedenácti obecních starších se dva objevují poprvé. Jedním z nich je také přední starší obecní **Jan Svršek**, který se stal součástí městské rady pouze na tento jediný rok. Jan Svršek dosud nebyl součástí městské správy a vícekrát se již

---

¹⁴¹ SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 248, sign. II-198, fol. 361v.

¹⁴² Uváděn také jako Karel Daniel Budek nebo Budků.

¹⁴³ SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 249, sign. II-199, fol. 256v.

¹⁴⁴ Jméno se objevuje také ve tvaru Mikoláš Wajmon, Wainnman, Waimon nebo Weimon.

¹⁴⁵ SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 250, sign. II-200.

v městské radě neobjevil. Primátorem se stal již podruhé **Jiří Pelhřimovský** a rychtářem opět **Jan Fenczl**.

Další renovace rady, kterou se mi podařilo v pramenech nalézt, proběhla až **20. září 1646**.¹⁴⁶ Znamená to, že k obměně zástupců vrcholného orgánu správy města došlo po dvaceti čtyřech měsících, tedy po době dvojnásobně delší než jak ji určovala výše zmíněná městská práva. Z dvanácti obnovených konšelů se jeden objevil v radě poprvé. Z dvanácti obecních starších se dva stali členy městské správy poprvé. Primátorem byl ustanoven **Matěj Ubermeßer**, který působil jako konšel ve všech předchozích popsáných radách. Rychtářem¹⁴⁷ byl schválen bývalý obecní starší **Vavřinec Magrle**¹⁴⁸ a na místo předního staršího obecního se vrátil **Mikuláš Weinmann**.

Příští obnova městské rady byla uskutečněna **8. března 1649**.¹⁴⁹ Bylo při ní dosazeno opět dvanáct konšelů, rychtář a dvanáct obecních starších. Nově se v radním kruhu objevily tři osoby z konšelů a osm osob z obecních starších. Primátorem se stal stejně jako při předchozí renovaci **Matěj Ubermeßer** a městským rychtářem **Jan Majer**,¹⁵⁰ který zastával v předchozích letech funkci obecního staršího. Předním starším obecním byl jmenován **Pavel Příkopský**,¹⁵¹ který v předchozích letech působil již čtyřikrát ve vnější radě a v následujících letech figuroval v radě vnitřní. Z pramenů, které se mi podařilo objevit v českokrumlovském oddělení Státního oblastního archivu v Třeboni, vyplývá fakt, že mezi jednotlivými renovacemi neproběhla žádná jiná obnova, kterou by prameny nezaznamenaly.¹⁵² V tomto případě tedy došlo již ke značnému prodloužení funkčního období městské rady. Radní tentokrát v radě seděli dokonce téměř třicet měsíců. V tomto období proběhlo i několik dílčích obměn radního sboru. Mezi léty 1648-1649 působil jako městský rychtář Pavel Příkopský, avšak při obnově z roku 1646 byl jako rychtář uveden Vavřinec Magrle. Dále například Mikoláš Weinmann v lednu roku 1649 působil ve funkci purkmistra, přestože při obnově roku

---

¹⁴⁶ TAMTÉŽ, inv. č. 251, sign. II-201.

¹⁴⁷ Označený jako rychtář ložní.

¹⁴⁸ Psán také jako Laurent Magkrle, Lorenc Magrle.

¹⁴⁹ SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 253, sign. II-203.

¹⁵⁰ Psáno také jako Jan nebo Hans Mayer.

¹⁵¹ V pramenech se objevuje jako Pavel Příkopský Pekař.

¹⁵² SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

1646 byl dosazen na pozici jednoho z jedenácti obecních starších. Podobně působil v roli purkmistra také David Hyrš a Šebestián Kuchta.¹⁵³

K další obměně členů rady došlo **18. listopadu 1651**.¹⁵⁴ Bylo vybráno a dosazeno dvanáct konšelů, rychtář a dvanáct obecních starších. V roli konšela se objevil jeden a na pozici obecního staršího dva zcela noví členové městské správní elity. Primasem se stal **Mikuláš Weinmann**, v předchozích renovacích obsazující pozice předních obecních starších a následně konšelů. Městským rychtářem byl zvolen **Petr Bíška**. Na místo předního staršího obecního byl zapsán **Jan Kohout**,¹⁵⁵ který v předchozích letech postupoval na stále přednější pozice ve vnější radě a v letech následujících byl již součástí sboru konšelů. Renovace proběhla po uplynutí více než třiceti dvou měsíců od předchozí, tedy opět po velmi dlouhém mezidobí. Tentokrát se mi však nepodařilo objevit žádný pramen, který by délku trvání předchozí rady potvrdil. Není tedy zcela vyloučené, že v tomto dlouhém mezidobí nedošlo ještě k nějaké proměně představitelů městské správy. Žádná taková výměna se mi však nepodařila v pramenech zachytit.

Po uplynutí dvaceti jednoho měsíce byla **30. srpna 1653** uskutečněna renovace prachatické městské rady, při které bylo dosazeno dvanáct konšelů, rychtář a dvanáct obecních starších, v jejichž seznamu se objevila dvě nová jména.¹⁵⁶ Primasem se stal stejně jako při předchozí obnově **Mikuláš Weinmann**. Na místo rychtáře byl dosazen **Matěj Šipaunský**, který působil v radách obnovených roku 1649 a roku 1651 jako konšel. Také v dalších obnovách byl jmenován pouze konšelem, a městským rychtářem se ve sledovaném období již nestal. Na přední místo ve vnější radě byl zapsán **Jindřich Draxl**,¹⁵⁷ jenž v předchozích letech působil jako součást vnitřní rady.

Další výměna vrcholného orgánu městské správy se uskutečnila po necelých šestnácti měsících trvání dne **12. prosince 1654**.¹⁵⁸ Bylo dosazeno dvanáct konšelů, z nichž jeden se v městské radě objevil vůbec poprvé. Primasem byl zvolen **Jan**

---

¹⁵³ SOKA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 253, sign. II-203.

¹⁵⁴ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

¹⁵⁵ Jméno se objevuje také ve tvaru Jan Kahaut.

¹⁵⁶ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.; srovnej: SOKA Prachatice, AM Prachatice, sign. III E 1, kart. 8, fol. 7r.

¹⁵⁷ Jméno se objevuje také v podobě Draxle.

¹⁵⁸ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

Wajßenregner. Než se stal primátorem, působil Wajßenregner nejprve několikrát ve funkci obecního staršího a posléze ještě mnohokrát na místě konšela. Do role městského rychtáře byl schválen **Jan Khrieger**. Do funkce se dostal již po jednoletém působení ve sboru obecních starších. Z dvanácti obnovených obecních starších zasedali poprvé na radnici dva. Předním z nich se stal **Pavel Slavík**, který figuroval v předchozích třech obnovách na pozici jednoho z dvanácti konšelů. Funkcí předního staršího obecního pro něj působení v městské správě skončilo. V příštích letech se již na žádné z pětadvaceti pozic neobjevil.

Další obnova proběhla téměř přesně podle městských práv po dvanáctiměsíčním zasedání staré rady dne **15. prosince 1655**.¹⁵⁹ V nové radě zasedalo dvanáct konšelů, rychtář a dvanáct obecních starších. Pozice primátora zůstala v rukou **Jana Wajßenregnera**. Rychtářem se stal **Mikuláš Procházka**, který v předchozím období působil ve vnitřní radě jako jeden z konšelů. Předním obecním starším byl jmenován **Petr Bíška**. Do vnitřní rady přibyly dvě nové osoby a do vnější rady byli zvoleni tři členové, kteří dosud v žádné předchozí radě nezasedali.

Datem další obměny radní vrstvy se stal **3. květen 1657**.¹⁶⁰ Rada byla tentokrát vystřídána po necelých sedmnácti měsících. V obnovené radě zasedlo dvanáct konšelů. Na místě primátora se nadále udržel **Jan Wajßenregner**. Do funkce městského rychtáře byl vybrán **Josef Pelikán**, který zasedal poprvé v předchozí radě a to jako desátý obecní starší. K této důležité funkci v rámci městské správy se tedy dostal poměrně záhy, bez pozvolného kariérního postupu. V následujících letech se objevoval na pozici rychtáře, nebo postupoval v rámci vnitřní rady, kde působil až do své smrti.¹⁶¹ Na seznamu obecních starších je zapsáno dvanáct jmen, z nichž dvě se dosud v žádné předchozí renovaci neobjevila. Na místo předního staršího obecního se po dvou obdobích strávených ve vnitřní radě vrátil **Jindřich Draxl**.

Po uplynutí třinácti měsíců se **31. květen 1658** uskutečnila další renovace.¹⁶² V obvyklém počtu dvanácti konšelů byl zapsán jeden zcela nový člen městské rady. Na místo primátora se po několikaleté přestávce vrátil **Matěj Ubermeßer**, který

---

¹⁵⁹ TAMTÉŽ.

¹⁶⁰ TAMTÉŽ.

¹⁶¹ Zemřel roku 1673.

¹⁶² SOkA Prachatice, AM Prachatice, sign. III E 1, kart. 8, fol. 8r; srovnej SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

v mezidobí zastával pozice druhého nebo třetího konšela. Role městského rychtáře zůstala **Josefu Pelikánovi**. V dvanáctičlenném sboru obnovených obecních starších se objevili tři noví členové. Předním obecním starším se stal **Jiří Čech**, který byl pravidelným členem městské rady od roku 1653. Působil nejprve jako dvanáctý obecní starší a následně byl dosazen jako jedenáctý a dvakrát dvanáctý člen vnitřní rady.

Následující obnova proběhla **13. června 1659**.¹⁶³ Doba, která uplynula mezi jednotlivými renovacemi, trvala dvanáct a půl měsíce. Primasem v nové radě zůstal **Matěj Ubermeßer** a rychtářem se stal **Matyáš Grundtnágl**. Grundtnágl zastával od roku 1655 v prachatické městské radě místo konšela. Mezi dvanácti dosazenými staršími obecními se poprvé objevují dvě osoby. Na místo předního staršího obecního se přes jedenácté, deváté a sedmé místo ve vnější radě propracoval **Jan Schott**. Následně byl mezi lety 1660 až 1662 třikrát dosazen jako druhý starší obecní. Naposledy se objevil v zápise z obnovy rady, která proběhla roku 1666. Zde byl nejprve zapsán jako druhý starší obecní, posléze byl však vyškrtnut a na jeho místo byl dosazen Šebestián Kuchta.

Trvalo opět necelých třináct měsíců, než došlo k dalšímu obnovování vrcholného orgánu prachatické městské správy. Renovace rady proběhla **7. července 1660**.¹⁶⁴ V radě zasedlo dvanáct konšelů. Prvním z konšelů se stal **Petr Bíška**, zmiňovaný již při obnově v roce 1651 jako městský rychtář a při obnově roku 1655 jako přední starší obecní. Funkci rychtáře obsadil **Jiří Čech**. Místo předního staršího obecního zastával **Jan Budek**. Jan Budek se poprvé objevil před rokem na místě dvanáctého člena vnější rady. Mezi lety 1641-1646 však působil v městské správě jeho otec Karel Budek. Ten zastával místo předního člena vnější rady a třikrát byl součástí rady vnitřní. Opět se objevili zcela noví členové obecní správy. Jednalo se o dva z dvanácti obecních starších.

Další obnova rady byla vykonána po třinácti a půl měsíci dne **20. srpna 1661**.¹⁶⁵ V radě zasedl obvyklý počet konšelů. Do primátorského křesla se po tříleté pauze navrátil **Jan Wajßenregner**. Rychtářem se stal **Josef Pelikán**, již zmiňovaný při předchozích renovacích.¹⁶⁶ V radních kruzích se objevily dvě nové osoby, a to jako

---

¹⁶³ SOkA Prachatice, AM Prachatice, sign. III E 1, kart. 8, fol. 11r.

¹⁶⁴ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

¹⁶⁵ TAMTÉŽ

¹⁶⁶ Konkrétně při renovaci roku 1657 a roku 1658.

součástí dvanácti obecních starších. Prvním obecním starším byl zvolen **Mikuláš Procházka**. Procházka byl v předchozích letech pětkrát členem vnitřní rady a jedenkrát zastával funkci rychtáře. V příštích letech se již jeho jméno mezi členy městské správy neobjevilo.

Další obnova s datem **26. října 1662** proběhla po uplynutí čtrnácti měsíců od předchozí renovace.¹⁶⁷ Prvním mužem z dvanáctičlenného konšelského sboru se stal již popáté **Jan Wajßenregner**. Městským rychtářem byl zvolen **Řehoř Weinmann**, který působil jako člen městských rad od roku 1657. Nejprve zastával místo ve vnější radě, ale již při obnově roku 1660 figuroval Řehoř Weinmann mezi konšely. Přední místo mezi staršími obecními obsadil již dříve jmenovaný **Jiří Čech**. V seznamu zvolených konšelů ani nově dosazených obecních starších se tentokrát neobjevilo žádné nové jméno.

Příští renovace se uskutečnila po sedmnácti měsících **26. března 1664**.¹⁶⁸ Na místo primátora byl dosazen již známý **Jiří Čech**. Rychtářem byl jmenován **Mikuláš Diciento**, jenž byl v předchozích čtyřech obdobích členem souboru obecních starších. Působení Mikuláše Dicienta v oblasti městské správy může mít tradici již v osobě Linharta Dicienty, který byl městským konšelem roku 1622.¹⁶⁹ Předním starším obecním se stal **David Hyrš**, který působil v městské správě již od prvního sledovaného období roku 1640. Osoby, které dosud nebyly součástí městské správy, se objevily na pěti posledních pozicích mezi nově zvolenými obecními staršími.

Teprve po jednatřiceti měsíčním funkčním období předchozí rady proběhla dne **21. října 1664** renovace,¹⁷⁰ při které byla dosazena nová rada. Do jejího čela se po dlouholetém působení ve vnitřní radě propracoval **Matěj Šipaunský**. Místo rychtáře obsadil **Jiří Čech** a předním starším obecním se stal **Matyáš Grundtnágl**. Dva noví členové se objevili jako součást vnější rady.

Po dvaceti měsících zasedání vrcholného orgánu správy města došlo dne **28. června 1668** k výměně jeho představitelů. Primátorem města se stal **Matyáš Grundtnágl**.¹⁷¹

---

¹⁶⁷ SOkA Prachatice, AM Prachatice, sign. III E 1, kart. 8, fol. 13r.

¹⁶⁸ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

¹⁶⁹ SOkA Prachatice, AM Prachatice, sign. II 196.

¹⁷⁰ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

¹⁷¹ V uplynulém období působil jako přední starší obecní.

Ve funkci rychtáře se znovu objevil **Řehoř Weinmann**. Na místo předního staršího obecního se z pozic primátora a rychtáře vrátil **Jiří Čech**. Mezi dvanácti členy vnější rady se objevila dvě nová jména.

Následující obnova proběhla po dvaceti osmi měsících dne **5. listopadu 1670**.¹⁷² Místo primátora zůstalo obsazené **Matyášem Grundtnáglem**. Do funkce rychtáře se po dvou obdobích strávených ve vnitřní radě vrátil **Mikuláš Diciento**. Po jediném období na místě jedenáctého člena vnější rady se předním obecním starším stal **Václav Barth**. Do sboru dvanácti obecních starších přibyl jeden zcela nový člen.

Příští obnova městské rady byla provedena po třinácti měsících **24. listopadu 1671**.¹⁷³ Místo prvního konšela nyní naposledy obsadil **Matěj Šipaunský**. Šipaunský byl součástí městské rady již od roku 1649 až do své smrti roku 1673. Nejprve zastával místo dvanáctého konšela, poté se posunul o jedno místo v rámci vnitřní rady. Roku 1653 byl jmenován rychtářem. V následujících letech se posouval na stále přednější pozice v rámci vnitřní rady, až se roku 1666 stal poprvé primátorem. V této funkci jej na dvě období vystřídal Matyáš Grundtnágl, a Šipaunský zastával místo druhého konšela. S rokem 1671 se vrátil na místo primátora. Tuto funkci vykonával až do své smrti roku 1673. **Řehoř Weinmann** byl při obnově nejprve zapsán jako pátý člen vnitřní rady, poté byl však vyškrtnut, na jeho místo byl dosazen Jan Schworczaur. Řehoř Weinmann se tak po jednom období stráveném na pozici šestého z konšelů vrátil do funkce městského rychtáře. Do vnější rady byly dosazeny tři nové osoby. Předním starším obecním byl zvolen **Jiří Glaßer**.

Po uplynutí osmnácti měsíců proběhla **26. května 1673** renovace na žádost zasedající rady.¹⁷⁴ Kvůli smrti několika členů městské rady včetně primátora byla před samotnou renovací zvolena na několik měsíců dokonce prozatímní rada. Na místo primátora byl za zemřelého Matěje Šipaunského dočasně dosazen **Matyáš Grundtnágl**, který v této funkci zůstal i po oficiální obnově. Do funkce rychtáře byl zvolen **Jiří Čech** a místo předního staršího obecního obsadil **Ondřej Labuda**. Do vnější rady přibyla dvě zcela nová jména.

---

¹⁷² SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

¹⁷³ TAMTÉŽ.

¹⁷⁴ TAMTÉŽ.

Předchozí období trvající dvacet šest měsíců bylo ukončeno renovací **15. července 1675**.¹⁷⁵ **Jan Schworczaur**, který se v městské správě poprvé objevil již roku 1655 jako poslední ze sboru starších obecních postupoval nejprve v rámci vnější rady, poté v radě vnitřní, až se při své čtrnácté renovaci propracoval na místo primátora. Z vnitřní rady se do funkce rychtáře vrátil **Řehoř Weinmann**. **Jiří Čech** vyměnil funkci rychtáře za místo předního staršího obecního. Mezi obnovenými staršími obecními se objevily tři nové osoby.

Další obnova rady proběhla po šestnáctiměsíčním trvání dne **19. listopadu 1676**.¹⁷⁶ Úřad primátora zastával opět **Jan Schworczaur**. Městským rychtářem se stal **Jiří Glaßer**. **Řehoř Weinmann**, který v minulém roce působil ve funkci rychtáře, se tentokrát stal předním starším obecním. Dvě nové osoby se objevily na posledních místech vnější rady.

Datem další obnovy byl **10. listopad 1677**.¹⁷⁷ Od předchozí výměny radních tedy neuplynul ani celý rok. Je to vůbec nejkratší trvání rady mezi dvěma renovacemi za celé mnou sledované období. Protože to byla jedna z mála renovací, která se konala podle normy, jak ji definovala městské práva,¹⁷⁸ tedy po dvanáctiměsíčním zasedání vrcholného orgánu městské správy, je patrné, že toto pravidlo nemělo na skutečnou délku působení městské rady velký vliv. Prvním konšelem se stal již známý **Matyáš Grundtnágl**, rychtářem **Václav Barth** a předním starším obecním **Ondřej Labuda**. Poprvé se objevili pravděpodobně dva starší obecní. Jedním z nich byl Mikuláš Dicento, dosazený na druhé místo vnější rady.¹⁷⁹

Po uplynutí třinácti měsíců se **15. prosince 1678** uskutečnila další renovace.¹⁸⁰ Místo primátora zůstalo v rukou **Matyáše Grundtnágl**. **Ondřej Labuda** se z místa prvního staršího obecního dostal do funkce rychtáře a jeho místo ve vnější radě zaujal opět **Řehoř Weinmann**. Nově se objevil jeden z dvanácti starších obecních.

---

¹⁷⁵ TAMTÉŽ.

¹⁷⁶ TAMTÉŽ.

¹⁷⁷ TAMTÉŽ.

¹⁷⁸ Hermenegild JIREČEK (ed.), M. Brikcího z Licka Práva, s. 20; Josef JIREČEK (ed.), Práva, s. 13.

¹⁷⁹ Pravděpodobně se jedná o osobu spřízněnou s Mikulášem Dicentem, který byl součástí rad mezi lety 1659-1675, ne však o tutéž osobu.

¹⁸⁰ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

Další obnova proběhla po jednadvaceti měsících **13. září 1680**.¹⁸¹ Volební listy několika členů odstupující rady obsahovaly stížnosti na primátora Matyáše Grundtnágl. Grundtnágl zastával místo předního konšela již popáté. Přes stížnosti na jeho osobu zůstal na předních místech vnitřní rady, funkce primátora však přešla do rukou **Václava Bartha**. Po jednoletém působení ve vnější radě zastával **Lukáš Fisher** dvakrát místo dvanáctého konšela. Při obnově roku 1680 byl dosazen jako městský rychtář. V následujících sedmi obnovách působil jako přední člen vnitřní rady, šestkrát na místě primátora. Z funkce rychtáře se na přední místo vnější rady vrátil **Ondřej Labuda**. Na dvanácté místo mezi obecními staršími byl dosazen jeden nový člen.

Následující renovace se konala po šestnácti měsících dne **10. ledna 1682**.¹⁸² Místo primátora získal **Lukáš Fisher**, který jej držel po následujících pět období. Po mezidobí stráveném ve vnitřní radě se do funkce rychtáře vrátil **Jiří Glaßer**. Tuto pozici si udržel také v příštích dvou obdobích. Místo předního staršího obecního zůstalo v rukou **Ondřeje Labudy**. Další dvě období, a to až do své smrti roku 1688, působil jako druhý člen vnější rady. Do sboru obecních starších přibyly pravděpodobně dvě nové osoby. Jednou z nich se stal Jiří Čech, který byl dosazený na sedmé místo vnější rady. Nejspíš se nejednalo o stejného Jiřího Čecha, který působil v městské správě mezi lety 1653 až 1676, ale o osobu s ním spřízněnou.¹⁸³ Druhý nový člen byl zapsán jako jedenáctý obecní starší.

Po sedmatřiceti měsících proběhla dne **6. února 1685** další obnova.¹⁸⁴ Primasem zůstal **Lukáš Fisher**, rychtářem byl ustanoven **Jiří Glaßer**. Místo předního staršího obecního získal **Jiří Čech ml.** Na seznamu dosazených obecních starších bylo zapsáno dvanáct jmen, z nichž dvě poslední se dosud v žádné předchozí renovaci nevyskytla.

Třicátá obnova sledovaného období se uskutečnila po třinácti měsících **12. března 1686**.¹⁸⁵ Přední místa obsadily tytéž osoby jako při obnově roku 1682. Primasem se stal **Lukáš Fisher**, rychtářem **Jiří Glaßer** a předním starším obecním **Ondřej Labuda**.

---

¹⁸¹ TAMTÉŽ

¹⁸² TAMTÉŽ.

¹⁸³ Lze tak soudit z pozice, kterou tento rok obsazuje, přičemž v následujících letech zažívá nový, i když znatelně rychlejší, postup v rámci rady. V opačném případě by navíc Jiří Čech strávil v radě opravdu velmi dlouhého období.

¹⁸⁴ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

¹⁸⁵ TAMTÉŽ.

Rada města byla znova obměněna po sedmnácti a půl měsíci.¹⁸⁶ Funkce primátora zůstala v rukou **Lukáše Fishera**. V úřadu rychtáře vystřídal Glaßera **Jiří Čech ml.** a **Jiří Glaßer** byl dosazen na místo předního staršího obecního. Nový člen městské radní elity se objevil na dvanácté pozici ve vnější radě.

6. října 1688 uběhlo třináct měsíců od poslední renovace.¹⁸⁷ Primátorem byl zvolen opět **Lukáš Fisher**. Rychtářem se stal **Ondřej Palauška**, jenž v předchozích letech zastával místa ve vnější a posléze i ve vnitřní radě. Na místo předního staršího obecního se po mnohaletém působení ve vnější radě propracoval **Matyáš Praxl**, který následně svou kariéru pokračoval ve sboru konšelů. Na dvou posledních pozicích vnější rady nalezneme jména osob, které dosud nebyly součástí vrcholného orgánu správy města Prachatic.

Od poslední renovace uplynulo do **3. června 1692** čtyřiačtyřicet měsíců.¹⁸⁸ To bylo vůbec nejdelší období mezi jednotlivými obnovami za celé mnou sledované období. Primátorem se již po šesté za sebou stal **Lukáš Fisher**. Do funkce rychtáře se po osmi obdobích strávených ve vnější radě dostal **Florián Favot**. Na místo předního člena starších obecních se z jedenácté pozice přesunul **Kašpar Stegbauer**.¹⁸⁹ Nově se v městské radě objevily čtyři osoby. Tři mezi obecními staršími a jedna na místě jedenáctého konšela.

K další obnově došlo až po čtyřiceti měsících působení odstupující rady dne **5. listopadu 1695**.¹⁹⁰ Z desátého na první konšelské místo se dostal **Ondřej Palauška**. **Jan Pavel Kernstockh**¹⁹¹ dosazený jako městský rychtář působil do této chvíli jen dvakrát jako člen vnější rady. Do městské rady byli přibráni čtyři noví radní. Mezi třemi, kteří byli dosazeni do vnější rady, byl také přední obecní starší **Řehoř Pihler**. Čtvrtý nový člen městské správy, Jiří Adalbert Springinsfeld, se stal rovnou součástí sboru konšelů.

---

¹⁸⁶ TAMTÉŽ.

¹⁸⁷ TAMTÉŽ.

¹⁸⁸ TAMTÉŽ.

¹⁸⁹ Jméno se objevuje také ve tvaru Screkbauer.

¹⁹⁰ SOKA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 264, sign. II-214.

¹⁹¹ Jméno se objevuje také ve tvaru Khornstokh.

Následující obnova proběhla po dvaadvaceti měsících dne **28. srpna 1697**.¹⁹² Do funkce primátora byl dosazen **Jiří Adalbert Springinsfeld**. Při renovaci byl nejprve zapsán jako devátý konšel, poté bylo jeho jméno přeškrtnuto a připsáno před Ondřeje Palauška, který se tím z pozice primátora přesunul na druhé místo v radě. Jméno Jiřího Adalberta Springinsfelda se objevilo až na samém konci sledovaného období, proto se jeho osudy v městské radě hlouběji zabývat nebudu. Z jeho rychlého a nekompromisního výstupu na nejvýznamnější místo v radě lze však soudit, že se jedná o osobu přinejmenším významnou. Z prvního místa ve vnější radě do funkce rychtáře přesunul **Řehoř Pihler**, který během tohoto funkčního období zemřel. Z jedenáctého se rovnou na první místo vnější rady posunul **Karel Ferauff**.¹⁹³ Na dvanáctém místě mezi obecními staršími je zapsáno jedno nové jméno.

Po sedmnácti měsících došlo **23. ledna 1699** k poslední renovaci ve sledovaném období.¹⁹⁴ Místo primátora zůstalo v držení **Jiřího Adalberta Springinsfelda**. Na místo rychtáře se po třinácti obdobích mezi obecními staršími ve svých pětácti letech pracoval **Jan Pelikán**, syn Josefa Pelikána, dlouholetého člena městské rady a bývalého městského rychtáře. Vrcholný orgán městské správy opustil Josef Pelikán až svou smrtí roku 1673. Z dvanáctého se rovnou na první místo vnější rady dostal **Řehoř Fidler**. Deváté až dvanácté místo vnější rady připadlo nově dosazeným osobám.

4.2. Délka fungování městských rad¹⁹⁵

Za padesát osm a půl roku mezi lety 1640-1699 se v Prachaticích uskutečnilo třicet šest obnov městské rady, při kterých byli vždy současně obměňováni konšelé, obecní starší a městský rychtář. Nejdelší prodleva mezi jednotlivými obnovami proběhla mezi lety 1688-1692 a trvala čtyřicet čtyři měsíce. Naopak nejkratší období mezi dvěma renovacemi lze zaznamenat mezi lety 1675-1676. Tehdy byla stará rada vystřídána po necelých dvanácti měsících. Průměrná doba funkčního období činila dvacet měsíců. Po

---

¹⁹² SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

¹⁹³ Jméno se objevuje také jako Friauff.

¹⁹⁴ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

¹⁹⁵ Viz příloha č. 4 (Tabulka obnov městských rad v Prachaticích mezi lety 1640-1699).

dvanácti až čtrnácti měsících, tedy době, která přibližně odpovídá normě udávané městskými právy, bylo obměněno pouze dvanáct z šestatřiceti sledovaných rad.¹⁹⁶

Na rozdíl od Prachatic bylo město České Budějovice po roce 1622 městem královským. Přesto v něm, zejména díky získaným privilegiím, panoval odlišný řád než v jiných královských městech, kde byla městská rada obnovována obvykle každoročně. V Českých Budějovicích se v období mezi lety 1618-1649 uskutečnilo sedmnáct obnov městské rady. Nejdelší prodleva mezi jednotlivými renovacemi zabrala dokonce celé pětiletí.¹⁹⁷ Průměrně tedy byla městská rada v Prachaticích obnovována o něco málo častěji. Pokud bychom ale srovnávali pouze období třicetileté války, byly by prachatické obnovy ve srovnání s obnovami českobudějovickými méně četné. Ke zlepšení situace a ke zkrácování doby působení v radě došlo v Prachaticích v poválečném období, zřejmě v souvislosti s ukliďněním a ustálením poměrů. Tento stav však netrval déle než jedno desetiletí.

Ještě řidčeji se dosazování nových městských rad odehrávalo na Starém Městě pražském. Studie Věry Smolové uvádí, že na Starém Městě pražském se konalo v období mezi lety 1650-1715 pouze sedmnáct obnov městské rady, které byly pořádaný v intervalu jednoho až pěti let. Autorka také tvrdí, že k obnovování rad na Starém Městě docházelo až tehdy, když v radě působením různých okolností (odchod, úmrtí) došlo ke snížení počtu konšelů o dvě až čtyři osoby.¹⁹⁸ Také v Prachaticích docházelo k některým obnovám až na základě žádosti zasedajících konšelů. Nejčastější příčinou bylo úmrtí více členů rady. Ne vždy však musely být k provedení renovace uváděny konkrétní důvody.

V komorním městě Českém Krumlově bylo za dobu mezi lety 1600 až 1620 provedeno čtrnáct obnov vrcholné instituce městské správy.¹⁹⁹ Prodleva mezi obnovami byla v Českém Krumlově kratší než v Prachaticích. Nejdelší období mezi jednotlivými renovacemi trvalo v Českém Krumlově dvacet devět měsíců.

---

¹⁹⁶ Poslední rada dosazená ve sledovaném období 28. ledna 1699 byla renovována 18. prosince 1670. Funkční období trvalo tedy téměř dva roky; SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 2, nefol.

¹⁹⁷ Podrobněji tabulka ve studii Tomáš STERNECK, *Obnovování*, s. 110-111.

¹⁹⁸ Více Věra SMOLOVÁ, *Rada*, s. 9-13.

¹⁹⁹ Více Sylva WIMMEROVÁ, *Správa*.

4.3. Termíny obnov

Pro obnovování městských rad v Prachaticích nebyl stanoven nebo dodržován žádný konkrétní termín. Jak je patrné z výše psaného textu, v některých případech neprobíhaly obnovy ani každý kalendářní rok. Pokud se přesto pokusíme sledovat měsíce, ve kterých docházelo k obnovování prachatických městských rad, zjistíme, že nejčastěji, tedy celkem sedmkrát, se za sledované období renovace uskutečnila v listopadu. Pětkrát proběhla obnova v červenci, čtyřikrát v srpnu. Čtyřikrát se renovace městské rady konaly v měsících březnu, květnu, červnu, září, říjnu a prosinci. Dvě renovace byly provedeny v lednu a pouze jedna v únoru. V dubnu neproběhla mezi lety 1640 až 1699 žádná renovace městské rady. Dále si lze všimnout, že v druhé polovině roku (mezi červencem a prosincem) bylo vykonáno více než dvojnásobné množství renovací nežli v jeho první polovině (mezi měsíci leden až červen).²⁰⁰

Výsledky jsou přesto velmi shodné a není zcela jasné, zda a jakou vypovídající hodnotu by mohl tento údaj poskytnout. Snad nám mohou prozradit, že druhá polovina roku byla k tomuto rituálu vhodnější. Termíny zvolené pro renovaci se navíc vůbec neshodují s měsíci, které byly pro obnovy vybírány v jiných městech.²⁰¹ Renovace v ostatních městech mohly probíhat i tehdy, kdy se v Prachaticích konalo obnov nejméně, nebo dokonce žádná.

Prachatická městská rada byla v druhé polovině 17. století renovována společně s radami dalších měst na panství. V podobných termínech byly obnovovány rady v Netolicích²⁰² nebo ve Volarech.²⁰³ Mezi lety 1653 až 1699 se v pětadvaceti případech lišil datum renovace prachatické a netolické městské rady nejdéle o měsíc, častěji však o méně než týden.²⁰⁴ Vrchní hejtman panství, který byl pověřený vykonáváním obnov, prováděl při jedné příležitosti dosazení nových rad ve více městech na panství.

---

²⁰⁰ Viz příloha č. 5 (Tabulka znázorňující četnost renovací v jednotlivých měsících).

²⁰¹ Srovnej například: WIMMEROVÁ, Sylva, Správa, s. 36.

²⁰² Srovnej Markéta VOŘÍŠKOVÁ, Personální skladba, s. 53-80.

²⁰³ SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. V AS 1, nefol.

²⁰⁴ Viz příloha č. 1 (Tabulka termínů obnov v Prachaticích a v Netolicích mezi lety 1653-1699).

4.4. Počet členů prachatické městské správy

Při renovaci městských rad v Prachaticích bylo ve sledovaném období na místa radních, tedy do takzvané vnitřní nebo také velké rady, dosazováno vždy dvanáct mužů. Konšelé se po zhruba čtyřtýdenním období střídali ve funkci purkmistra, který městské radě předsedal. V případě nemoci, nepřítomnosti nebo dokonce smrti konšela, který měl zastávat funkci purkmistra, byl na jeho místo určen zástupce, většinou jiný člen stávající rady. Takový zástupce bývá v pramenech označován jako purkmistr „dožádaný“.²⁰⁵ První z konšelů, který se po obnově rady stal purkmistrem, býval nazýván primasem či primátorem a zaujímal mezi radními významné postavení.

Také do sboru prachatických starších obecních bylo obvykle zvoleno dvanáct osob, až na výjimečné období mezi léty 1644-1646, kdy v takzvané vnější nebo také menší radě zasedlo pouze jedenáct obecních starších. Důležité postavení v rámci vnější rady zastával člen, který byl nazýván předním starším obecním.

Dvanáctičlenný konšelský sbor byl dosazován ve srovnatelném období také v Českých Budějovicích.²⁰⁶ V královském městě Pelhřimově byla každý rok obnovována dvanáctičlenná městská rada, obecních starších však bylo dosazováno pouhých šest.²⁰⁷ Do rady Starého Města pražského a Kutné Hory mělo být voleno osmnáct konšelů.²⁰⁸ V Českém Krumlově bylo, stejně jako v Prachaticích, dosazováno dvanáct konšelů a dvanáct obecních starších.²⁰⁹

Ve vrchnostenském městě Prachaticích byl při renovacích mezi lety 1640 až 1699 konšely vybírán a vrchnostenskými úředníky dosazován vždy jeden městský rychtář. Rychtářem se v Prachaticích stával vždy takový měšťan, který již v předchozím období působil jako člen vnitřní nebo vnější rady. Některým osobám však k dosazení na místo rychtáře mohlo stačit jen jedno nebo dvě období strávené v městské radě.

Rozdílný stav lze sledovat v královském městě Pelhřimově, kde byl skrze podkomořího dosazován královský (císařský) rychtář a městská rada si volila ještě

---

²⁰⁵ Například SOKA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 246, sign. II-196, fol. 54r.

²⁰⁶ Více Tomáš STERNECK, *Obnovování*, s. 104-150.

²⁰⁷ Více Karel KRATOCHVÍL, *Pelhřimovský primas*, především s. 230-231.

²⁰⁸ Více například Věra SMOLOVÁ, *Rada*, s. 5-37; Marie KAPAVÍKOVÁ, *Kutnohorské radní knihy z let 1462-1527 a městská správa v tomto období*, SAP 23, 1973, s. 106-155.

²⁰⁹ Více Sylva WIMMEROVÁ, *Správa*, zvláště s. 22-66; TÁŽ, *Postavení a správa*, s. 713-740.

rychtáře městského.²¹⁰ Ve vrchnostenském městě Českém Krumlově nebyl rychtář, na rozdíl od jiných měst, podřízen městské radě, ale přímo vrchnosti. V 17. století byli v Českém Krumlově dosazováni rychtáři dva, městský a latránský, přičemž latránský rychtář byl však pouze zástupcem rychtáře městského.²¹¹

4.5. Výměna sboru konšelů a obecních starších

Mezi lety 1640-1699 proběhlo v Prachaticích šestatřicet obnov městských rad. Pokud by při každé renovaci bylo dosazeno vždy dvanáct nových konšelů, dvanáct nových obecních starších a jeden nový městský rychtář, muselo by se za toto období v úřadu vystřídat devět set osob. Ve zmiňovaném období se však v institucích městské správy uplatnilo daleko méně mužů. Počet osob, které se skutečně spolupodílely na správě města mezi lety 1640-1699, se pohybuje mezi 114 – 119 osobami. U pěti případů si přes shodné jméno nejsem zcela jistá, zda se jedná o tutéž osobu nebo o osoby různé, jistě však nějak spřízněné. Ve třech z pěti uváděných případů je období nečinnosti v radě tak dlouhé (8-11 let), že mě vedlo k zamyšlení, zda se i po tak dlouhé době vrátila do orgánů městské správy tatáž osoba. O tom, že by se mělo jednat o dvě různé osoby, jsem však v pramenech nenalezla žádné důkazy. Proto v těchto případech jedním jako by šlo o stejného člověka, který se jistou dobu zdržel zasedání v radě, kam se posléze navrátil.²¹² Pokud je doba nečinnosti třináct a více let, již tyto osoby považuji za dvě různé bytosti se shodným jménem.²¹³

Výjimku tvoří dva případy, kdy prodleva nebyla sice tak zásadní, ale po nástupu do rady obsazovaly tyto osoby zcela nečekaně výrazně nižší pozice než před odchodem. Navíc jejich působení v radě by bylo opravdu dlouhé. První výjimkou je osoba Jiřího Čecha, kde doba nezasedání v radě činila sice pouze pět let (tři období), avšak jeho nástup po této době vykazoval nižší důležitost. Přes shodné jméno proto považuji Jiřího Čecha, působícího v radě do roku 1677 a Jiřího Čecha, který nastoupil jako sedmý člen vnější rady roku 1682, za dvě různé, leč jistě spřízněné osoby. K tomuto rozhodnutí jsem se přiklonila i na základě toho, že by Jiří Čech zasedal v městské radě od roku

---

²¹⁰ Více Karel KRATOCHVÍL, Pelhřimovský primas, zejména s. 230-232.

²¹¹ Více Sylva WIMMEROVÁ, Správa, zvláště s. 23, 66-71.

²¹² Jedná se o Jakuba Wágnera, Zikmunda Furcha a Jana Khriegera.

²¹³ Jedná se o Martina Schollera a Tobiáše Rumpála, který měl předka v radě ještě před rokem 1640.

1653 až do samotného závěru studovaného období (pravděpodobně i déle), což je nejméně 46 let. Druhou osobou je Mikuláš Diciento. U Mikuláše Dicienta trvala absence v radě dokonce pouhý jeden rok. Stejně jako Jiří Čech i Mikuláš Diciento však zastával po tomto období postavení jako nově příchozí člen městské správy, který si své místo v předních pozicích musel teprve vybudovat. V těchto dvou uváděných příkladech tedy pracuji s domněnkou, že se jednalo vždy o dvě různé osoby stejného jména. Ve zmiňovaném období se v institucích městské správy drželo tedy pouhých 116 mužů.

Zaměříme-li se stejným způsobem pouze na sbor dvanácti konšelů, zjistíme, že během šestatřiceti obnov mohlo úřadem projít až 432 pánů radních. Reálně se však ve vnitřní radě vystřídal pouhých 64 osob. Zbylých 52 ze zmiňovaných 116 mužů se za řečené období uplatnilo pouze v roli obecního staršího. Zvyklost měnit vždy pouze část rady měla zaručit kontinuitu ve správě města.²¹⁴

Délka působení jednotlivých osob v orgánech městské správy byla velmi různá. Zatímco někteří zde zůstávali pouze jedno či dvě období, jiní věnovali působení v městské radě značnou část svého života, mnozí v této instituci zůstali až do své smrti. Aby údaje o počtu osob a délce jejich působení v orgánech městské správy nebyly zkreslené, nezapočítávám do nich muže, kteří byli dosazeni při první nebo poslední sledované renovaci. U těchto padesáti radních je totiž pravděpodobné, že v institucích městské správy působili také nějaký čas před, respektive po sledovaném období. Nedokážu tedy určit celkový počet obnov, při kterých bylo těchto padesát osob dosazeno do orgánů městské správy. Zabývám se tedy pouze šestašedesáti muži, u kterých je jisté jak dlouhou dobu v radě působili.²¹⁵ Maximálně v pěti renovacích bylo zapsáno dvacet osm z šestašedesáti osob, šest až deset období v institucích městské správy strávilo třináct osob, jedenáctkrát až patnáctkrát bylo dosazeno dvanáct mužů, šestnáctkrát až dvacetkrát působil v radě deset z šestašedesáti mužů, a více než dvacetkrát se na správě města podílely tři osoby. Nejdéle na radnici zasedal Jan Schworczaur. Do úřadů městské správy byl dosazen čtyřiadvacetkrát a působil v nich čtyřicet let. Průměrně připadá na jednu osobu osm nebo devět období strávených v institucích městské samosprávy.²¹⁶

---

²¹⁴ Srovnej Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, Dějiny, především s. 208.

²¹⁵ Viz příloha č. 6 (Tabulka znázorňující četnost na účasti v radě mezi lety 1640-1699).

²¹⁶ Srovnej Jaroslav Douša, Městské rady, s. 340-343.

4.6. Možnosti získání úřadu a postavení členů uvnitř městské rady

Při prvním působení v institucích městské správy se noví členové nejčastěji objevovali na pozici obecních starších. Po delším či kratším období stráveném ve vnější radě se mohli přesunout do rady vnitřní a stát se jedním z dvanácti konšelů nebo dokonce primátorem nebo mohli být dosazeni na místo městského rychtáře. Ne všichni konšelé však působili nejprve ve vnější radě. Objevily se i osoby, které nastoupily svou kariéru rovnou jako součást rady vnitřní.²¹⁷ Obvykle však sbor obecních starších sloužil jako instituce, která vychovávala budoucí konšely, kteří v ní získávali cenné zkušenosti a praxi v úřadu. Ne všichni obecní starší se však časem přesunuli do vnitřní rady. Někteří zůstávali ve sboru obecních starších po celou dobu své spoluúčasti na správě města. Důvodem mohly být finanční nebo časové možnosti osob podílejících se na správě města. Povinnosti členů vnější rady byly oproti povinnostem konšelů menší. Také zasedání městské rady se obecní starší účastnili daleko méně často než samotní konšelé.

Za dobu padesáti devíti let bylo do všech třech úřadů prachatické městské správy přijato 98 nových členů. Z tohoto počtu se 86 mužů, tedy většina, stalo nejprve obecním starším. Zbýlých 12 osob nastoupilo svou politickou kariéru rovnou ve sboru radních pánů. Z těchto dvanácti osob se šest dostalo brzy na jednu z předních pozic. Jindřich Draxl a Pavel Slavík působili jako přední starší obecní, Matěj Šipaunský, který nastoupil do rady roku 1649, se stal již roku 1653 rychtářem a v letech 1666 a 1671 byl dosazen na místo primátora. Mikuláš Procházka byl poprvé do rady dosazen jako dvanáctý konšel roku 1654 a další rok obsadil funkci městského rychtáře. Matyáš Grundtnágl se v radě objevil poprvé roku 1654 na místě desátého konšela. V následujících letech zastával funkci rychtáře, předního staršího obecního a pětkrát byl do rady dosazen jako primátor. Rychlý postup zažil také Jiří Adalbert Springinsfeld, který byl poprvé dosazený do rady jako desátý konšel roku 1695 a při následujících renovacích již zastával místo primátora. Přestože si osoby ve sboru konšelů či obecních starších měly být mezi sebou rovny, praxe ukazuje, že pozice, na kterou byly při renovaci zapsány, měla svůj význam. Objevuje se i situace, kdy byli konšelé zaznamenáni v určitém pořadí, poté však došlo k přeškrtnání a přeházení jmen.²¹⁸ Noví obecní starší byli většinou zapisováni na poslední pozice, které byly pravděpodobně vnímány jako méně významné. Svě přední místo ve sboru obecních starších a případně

---

²¹⁷ Viz příloha č. 7 (Tabulka kariérního postup členů městské samosprávy mezi lety 1640-1699).

²¹⁸ Například při renovaci v roce 1692 nebo 1697.

následný přechod do rady vnitřní si museli většinou zasloužit dlouholetým působením v městské správě. Osoby zapsané na prvních místech bývaly pro svůj význam i v pramenech odlišovány a označovány jako „*přední konšelé*“ nebo „*přední obecní starší*“.

4.7. Jazykové složení městských rad v Prachaticích

Prameny, které jsem ke sledovanému období studovala, byly psány především dvěma jazyky, a to němčinou nebo češtinou. Pro písemnosti, které vznikaly z činnosti prachatické městské správy, byl používán spíše český jazyk. V dokumentech vzešlých z činnosti českokrumlovské vrchnostenské kanceláře převažuje němčina. Na základě této skutečnosti jsem si položila otázku, jaký jazyk byl přirozený pro prachatickou radní vrstvu.

Jazykové složení městských rad v Prachaticích jsem se pokusila zrekonstruovat za pomoci dochovaných volebních listů, takzvaných vot, psaných jednotlivými členy městské rady. Tato vota sepisoval každý člen odstupující rady osobně a mohl v nich tedy vyjádřit nejen svou vůli k obsazení předních míst v budoucí radě, ale také různé námítky či stížnosti. Právě i volbou jazyka mohl naznačit svou příslušnost k určité jazykové skupině.

Individuální volební listy se pro prachatickou městskou správu v 17. století nedochovaly ke všem uskutečněným renovacím, ale pouze pro jedenáct obnov konaných v období mezi lety 1662-1687. Celkem se mi podařilo objevit devadesát pět kusů hlasovacích listů od pětatřiceti osob. V nekompletní sadě se dochovalo čtyřicet šest vot k devíti rokům.²¹⁹ Většina z těchto šestačtyřiceti hlasovacích listů vznikla rukou odstupujících konšelů, pouze čtyři sepsali obecní starší. S úplně dochovaným souborem vot od všech odstupujících členů městské správy, tedy dvanácti konšelů, dvanácti obecních starších a městského rychtáře, můžeme pracovat pro obnovu konanou roku 1678. K roku 1680 existuje dvacet čtyři volebních listů, neboť chybí list dvanáctého člena vnitřní rady Lukáše Fishera. Obsah jeho vot, tedy jména jím volených osob, lze zrekonstruovat z celkového součtu hlasů. Nemohu však s jistotou tvrdit, jakým jazykem

---

²¹⁹ Pro rok 1662 deset vot, pro rok 1664 sedm vot, pro rok 1670 čtyři vota, pro rok 1671 třináct vot (z toho tři volební listy obecních starších), pro rok 1677 dvě vota, pro rok 1682 tři vota (z toho jeden volební list od člena vnější rady), pro rok 1685 tři vota, pro rok 1686 dvě vota a pro rok 1687 dvě vota. Celkem tedy čtyřicet šest volebních listů pro devět let.

byl tento list napsán. Lze však předpokládat, vzhledem k předchozímu období, pro které mám hlasovací list Lukáše Fishera k dispozici, že jím byla němčina.

Srovnám-li jazyky, které voliči užívali během několika období, a zaměřím-li se na otázku, zda se užívání konkrétního jazyka nějak měnilo, zjistím, že pouze sedm ze zmiňovaných pětatřiceti osob nezůstalo věrno jednomu zvolenému jazyku. Dva konšelé však jazyk vyloženě neměnili, pouze sepsali svá vota ve dvou, nebo dokonce třech jazycích. První z nich Jan Franc Weinmann připojil roku 1680 k volebnímu listu obsáhlou stížnost na působícího primátora Matyáše Grundtnáglu a sepsal svá vota i se stížností ve dvojím (českém a německém) jazykovém vyhotovení. Taktéž druhý zmiňovaný konšel Matyáš Wodička odevzdal v letech 1671 a 1680 své volební listy spolu se stížností sepsané česko-latinsky a německy. Vota od Matyáše Wodičky se dochovala také k letům 1670 a 1678. V těchto listech použil němčinu nebo němčinu v kombinaci s latinou, kdy latinsky zapsal názvy obsazovaných funkcí.

Z češtiny na němčinu přešli tři členové městské správy. Václav Barth, který v roce 1671 použil na místě předního staršího obecního ve svém votu český jazyk, zvolil v dalších letech z pozice rychtáře (1678) a člena vnitřní rady (1680) pro zaznamenání své volby němčinu. Také konšel Jan Schworczaur, snad se svým postupem na přední pozice ve vnitřní radě, přešel z češtiny na němčinu. Dochovaná vota Jana Schworczaura jako dvanáctého (1662) a šestého (1670) člena vnitřní rady jsou jazykově česká. Poté z pozice druhého konšela sepsal svá vota již německy (roky 1678 a 1680). Podobně Tobiáš Rumpál volil nejprve roku 1671 z pozice dvanáctého člena vnitřní rady česky, následně v letech 1678 a 1680 při posunu na páté konšelské místo odevzdal vota psaná německy.

U dvou obecních starších jsem zaznamenala opačný posun, tedy změnu z jazykově německých na jazykově česká vota. Jiří Wieser i Matyáš Fábera odevzdali při volbě roku 1678 vota psaná německy, při další renovaci městské rady roku 1680 však použili češtinu.

Ostatní členové městské správní elity, jejichž vota se dochovala v českokrumlovském oddělení SOA v Třeboni, zůstali věrni jednomu jazykovému vyjádření. V třinácti případech jím byla němčina, čtrnáct osob psalo svá vota výhradně česky. Roku 1680 se objevil zcela výjimečný případ, kdy obecní starší Mikuláš Chevalier odevzdal jazykově francouzský volební list.

Jazykové složení městské správní elity lze nejlépe dokumentovat na osobách odstupujících z úřadu roku 1678. K tomuto roku se totiž dochovalo všech dvacet pět

volebních listů končících členů městské rady. Srovnat je můžeme také s radou následující, neboť k volbě proběhlé roku 1680 chybí pouze jeden hlasovací list dvanáctého konšela Lukáše Fishera. Podařilo se mi zjistit, že roku 1678 zástupci městské správy používající německý jazyk spíše převažovali nad osobami volícími česky. Roku 1680 je počet mužů, kteří použili němčinu přibližně stejný, jako počet zastánců češtiny. Ukázalo se však, že v letech 1678 i 1680 se výrazně lišilo jazykové rozvrstvení v radě vnitřní a v radě vnější. Zatímco konšelé si obvykle vybrali pro zápis volby němčinu, obecní starší používali spíše český jazyk.

Celkem sedmnáct osob odstupujících z rady roku 1678 odevzdalo volební list v německém jazyce, zbylých osm v českém. Deset z dvanácti členů vnitřní rady použilo pro odhlasování výhradně němčinu, pouze jeden konšel odevzdal vota psaná česky. Poslední Matyáš Wodička, který přiložil k votům také stížnost, sepsal volební list v českém i německém vyhotovení. Pět, tedy méně než polovina osob ze sboru obecních starších, sepsalo svá vota německy a zbylých sedm použilo pro zápis češtinu. Rychtář z odstupující rady Václav Barth zvolil pro zápis němčinu.

Podobně proběhla volba i při následující renovaci konané roku 1680. Osm z dvanácti členů vnitřní rady použilo výhradně němčinu. Dvě osoby připojily stížnost a sepsaly proto vota v obou jazycích. Pouze jeden konšel odevzdal hlasovací list sestavený v češtině. Od Lukáše Fishera, posledního člena z dvanáctičlenného sboru konšelů, se volební list nedochoval. Při předchozí renovaci však použil němčinu. Dvě třetiny, tedy osm mužů z vnější rady, odvolily česky. Tři obecní starší si vybrali němčinu a nový člen Nicolas Chevalier použil francouzský jazyk. Rychtář (a bývalý přední starší obecní) Ondřej Labuda zůstal věrný českému jazyku. Celkově tedy v radě zasedající mezi lety 1678-1680 němčina mírně převládala nad češtinou. Výlučně němčinu použilo jedenáct odstupujících osob a češtinu deset. Dva muži volili oběma jazyky, jeden použil francouzštinu a u jednoho člena odstupující rady volbu jazyka neznáme.

Z volebních listů je patrné, že konšelé byli více zvyklí na písemný styk s českokrumlovskou vrchnostenskou kanceláří, se kterou komunikovali v německém jazyce. Tento zvyk se pravděpodobně odráží i v jejich individuálním vyjádření, kdy většina z nich zvolila němčinu. Naopak obecní starší, kteří se podíleli na správě města v menší míře, používali spíše češtinu, která v období do konce 17. století v Prachaticích stále převládala.

5. Radní vrstva města Prachatic

V následující kapitole jsem se pokusila odhalit příbuzenské vztahy mezi nejdůležitějšími rody, jejichž členové zastávali, obvykle po několik generací, místo v prachatické městské radě. Příbuzenské vztahy jsem se pokusila dohledat v matrikách Farního úřadu římskokatolické církve v Prachaticích, které jsou uloženy ve sbírce matrik Jihočeského kraje ve Státním oblastním archivu v Třeboni a ve zdigitalizované podobě přístupné na <https://digi.ceskearchivy.cz/>.

Ve sbírce matrik římskokatolické farnosti v Prachaticích se nachází celkem sedm indexů²²⁰ a devatenáct matričních knih vedených pro období mezi lety 1632-1925.²²¹ Křestní matriky uložené v archivu byly vedeny pro období mezi lety 1632-1905, svatební matriky obsahují záznamy z let 1633-1919 a matriky zemřelých jsou dochované pro období mezi lety 1679-1925. Pro zjištění příbuzenských vazeb mezi radními působícími v prachatické městské správě v 17. století jsem využila dva indexy²²² a pět matričních knih. První kniha byla vedena ve dvou řadách jako Liber Baptizatorum pro léta 1632-1653 a Liber Copulatorum pro období 1633-1659.²²³ Druhá kniha, vedená pouze jako matrika křestní, zahrnuje období mezi lety 1654-1665.²²⁴ Na ni navazuje třetí kniha, vedená také pouze jako matrika křestní pro léta 1666-1720. Ve dvou řadách byla vedena také dvanáctá kniha. Pro léta 1660-1741 jako matrika oddací a pro období 1679-1683 jako matrika zemřelých.²²⁵ Jako úmrtní matrika s údaji pro roky 1686-1762 byla vedena šestnáctá kniha.²²⁶ Kromě pramenů evidenční povahy jsem k zjištění rodinných vazeb mezi radními použila také pojišťovací prameny uložené ve Státním okresním archivu v Prachaticích. Především jsem využila údaje z knihy posledních pořízeních obsahující záznamy z období mezi lety 1513-1726.²²⁷ Také jsem pracovala s knihou smluv svatebních zahrnující časové období 1552-1780.²²⁸

---

²²⁰ SOA Třeboň, Sbírká matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice, kniha č. 51-57.

²²¹ TAMTÉŽ, kniha č. 1-10 a 12-20.

²²² TAMTÉŽ, kniha č. 51-52.

²²³ TAMTÉŽ, kniha č. 1.

²²⁴ TAMTÉŽ, kniha č. 2.

²²⁵ TAMTÉŽ, kniha č. 12.

²²⁶ TAMTÉŽ, kniha č. 16.

²²⁷ SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 402, sign. II-352.

²²⁸ TAMTÉŽ, inv. č. 400, sign. II-350.

V pramenech jsem se nepokusila dohledat životní údaje o všech 116 mužích působících mezi lety 1640-1699 v orgánech městské správy v Prachaticích. Radní, jejichž jména jsem se pokusila dohledat v pramenech evidenčních a pojišťovacích, museli splňovat alespoň jedno ze tří základních kritérií. Pozornost jsem zaměřila především na muže, kteří zastávali úřad po delší časový úsek, byli tedy do rady voleni a dosazováni opakovaně. Soustředila jsem se na osoby, které zastávaly jednu z předních funkcí, tedy místo primátora, předního staršího obecního nebo městského rychtáře. Posledním kritériem byl očekávaný příbuzenský vztah s jiným členem rady a předpokládaná rodová tradice na správě města. Příbuzenský vztah jsem nejprve odhadovala a očekávala na základě shodného příjmení, posléze se mi jej podařilo odkrýt z údajů získaných z výše zmiňovaných pramenů.

5.1. Genealogický rozrod rodu Turnovských z Turnštejna

Studiem dochovaných knih svatebních smluv, knih posledních pořízení a matrik se mi podařilo odhalit až neuvěřitelné spříznění rodů podílejících se dlouhodoběji na správě města v Prachaticích.

Velmi významným rodem byl v Prachaticích na přelomu 16. a 17. století rod Turnovských z Turnštejna. Jeho hlavní představitel **Zikmund Turnovský** nebyl pouze lokálně důležitou osobností pro prachatickou městskou správu, ale zastával významné postavení v rámci celého českokrumlovského panství. Zikmund Turnovský nepocházel z Prachatic. Narodil se roku 1558 v Kutné Hoře a po příchodu do Prachatic se roku 1581 oženil s o osm let mladší Dorotou, dcerou **Jana Pihona**, radního a významného prachatického měšťana. Tímto sňatkem posílil své společenské postavení ve městě a upevnil svou pozici mezi předními měšťany. Mezi lety 1587-1589 působil Turnovský v městské správě, nejprve jako mladší městský písař. Již roku 1589 však obsadil úřad prachatického hejtmána, čímž se stal důležitým zástupcem vrchnostenské moci ve městě. Zároveň byl členem městské rady, kde zastával také významnou funkci primátora. Jeho kariéra dosáhla vrcholu roku 1608, kdy byl jmenován českokrumlovským hejtmánem. Jeho profesní dráhu negativně poznamenalo stavovské povstání let 1618-1620, v jehož průběhu byl jako stoupenec katolické strany zbaven úřadu a vyhoštěn ze země.²²⁹ Po potlačení povstání se Turnovský vrátil do Čech i do

---

²²⁹ Janáček JANÁČEK (ed.), Pavel Skála ze Zhoře, Historie česká. Od defenestrace k Bílé hoře, Praha 1984, s. 128.

někdejších úřednických funkcí. Na počátku třicátých let 17. století Zikmund Turnovský umírá jako vážený prachatický měšťan a jeden z nevlivnějších císařských úředníků v jižních Čechách.²³⁰ Z jeho kšaftu datovaného k roku 1631 je patrné, že v době jeho sepsání byl již těžce nemocný. Právě proto se rozhodl uspořádat své majetkové záležitosti.²³¹ Text závěti rozkrývá význam, který přikládal své kariéře. Především se nám však odhalují jeho dědicové, tedy nejbližší příslušníci jeho rodiny. Jako hlavní dědičky uvádí své dvě dcery s jejich muži a svou manželku Evu. Zjišťujeme tedy, že první žena Zikmunda Turnovského, Dorota, rozená Pihonová, v době sepsání závěti již nežila. Po její smrti se Turnovský znovu oženil. Jeho druhou manželkou se stala vdova Eva Matyášová ze Sudetu.²³² Starší dcera se jmenovala Dorota a její mladší sestra Kateřina. Dcera Dorota byla roku 1618 provdána za **Matouše Rumpála**, čímž došlo ke spojení dvou významných prachatických rodin, Turnovských a Rumpálů. Mladší dcera Kateřina si vzala roku 1630 **Jiřího Viktorína Pelhřimovského**. Tímto aktem se tedy propojily dohromady tři významné rody. Rod Turnovských z Turnštejna, Rumpálů z Kunratic a Pelhřimovských z Greistenfelsu.

5.1.1. Rod Rumpálsko-Turnovský

Nejprve zaměřím pozornost na sňatek starší sestry Doroty a vznik Rumpálsko-Turnovského rodu. Práce s matrikami mi umožnila vytvořit genealogický rozrod, který následně odhalil spříznění s dalšími rody, jejichž představitelé byli ve sledovaném období součástí prachatické městské správy. Roku 1618 byla nejstarší dcera Zikmunda Turnovského a Doroty rozené Pihonové provdána za Matyáše Rumpála, syna Šebestiána Rumpála. Prameny potvrzují, že nejen nevěsta pocházela z významné rodiny, jejíž členové se podíleli na správě města. Také Matyášův otec **Šebestián Rumpál** působil jako člen městské rady, což potvrzuje například zápis o obnově konané roku 1614. Šebestián Rumpál měl se svou manželkou Kateřinou kromě Matyáše ještě další dva syny, Tobiáše a Řehoře. Nejen jejich otec, ale také všichni tři bratři působili v prvních dvou desetiletích 17. století v orgánech prachatické městské správy.

---

²³⁰ Petra TOMEČKOVÁ, Solní obchod, s. 71, 95-104.

²³¹ SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 402, sign. II-352, fol. 181r-186r.

²³² TAMTÉŽ, fol. 181r.

Nejstarší **Tobiáš Rumpál** zasedal mezi radními s jistou pravidelností od roku 1602. Roku 1603 a následně 1615 zastával dokonce funkci městského rychtáře.²³³ Jméno Tobiáše Rumpála se objevuje v radních manuálech také mezi lety 1622 a 1640. U zápisů z jednání městské rady byl Tobiáš Rumpál starší několikrát uveden jako konšel, tedy člen vnitřní rady.²³⁴ Samotný **Matyáš Rumpál**, zakladatel Rumpálsko-Turnovského rodu, se objevil mezi radními v letech 1614 a 1615.²³⁵ Jméno třetího bratra **Řehoře Rumpála** se vyskytlo v orgánech městské správy v letech 1602, 1603 a 1615, kdy zastával pozici předního staršího obecního.²³⁶

Poté jméno Rumpálů na nějaký čas z orgánů městské správy mizí, ale to jen do chvíle, než dospěl čas, aby se úřadu ujal **Tobiáš Viktorín Rumpál z Kunratic**. Vztah tohoto pokračovatele Rumpálsko-Turnovského rodu k jeho předchůdcům není vzhledem k neúplnosti matričních záznamů možné přesně určit. Ani „*Zápisky Zikmunda Turnovského z Turnštejna a jeho zetě Tobiáše Rumpála z Kunratic v Prachaticích, počaté roku 1666*“, které edičně zpracovala ve své diplomové práci Petra Tomečková, neodhalují přesný vztah Tobiáše Rumpála k zakladatelům Rumpálsko-Turnovského rodu.²³⁷ Sám sebe v nich sice tituluje jako zetě Zikmunda Turnovského, ale o pravý vztah zeť-tchán se ve skutečnosti nejedná. Tobiáš Rumpál mladší se poprvé objevuje v městské radě roku 1664, a to na místě osmého z dvanácti obecních starších. Ve vnější radě působil ještě po následující dvě období, ale již roku 1670 se dostal do rady vnitřní, nejprve jako její dvanáctý člen. V následujících letech se umíšťoval mezi čtvrtým a devátým místem mezi radními pány. Do vrcholného orgánu městské správy byl dosazen celkem devatenáctkrát. Naposledy byl do rady jmenován jako čtvrtý konšel roku 1697. Následující renovace, která proběhla roku 1699, se Tobiáš Viktorín Rumpál již nedožil. Podle matriky úmrtí vedené pro léta 1686-1762 zemřel 2. listopadu 1698.²³⁸

Se svou první ženou se Tobiáš Viktorín Rumpál mladší oženil 8. listopadu 1660. Jeho manželkou se tehdy stala Anna, vdova po Cypriánu Ratajovi, rozená

---

²³³ Petra TOMEČKOVÁ, Solní obchod, s. 28-29.

²³⁴ SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 246, sign. II-196.

²³⁵ Petra TOMEČKOVÁ, Solní obchod, s. 28-29.

²³⁶ TAMTÉŽ.

²³⁷ TAMTÉŽ.

²³⁸ SOA Třeboň, Sbírká matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice, kniha č. 16, pag. 33.

Wajßenregnerová z Wajßenfeldu.²³⁹ Její první manžel **Cyprián Rataj** byl roku 1658 dosazen do městské rady jako jedenáctý obecní starší. V radě však působil pouze po jedno období. Důvodem byla pravděpodobně jeho smrt někdy mezi lety 1658-1660, jejíž přesný datum se mi nepodařilo vypátrat. Především však rod Wajßenregnerů z Wajßenfeldu, ze kterého Rumpálova první žena Anna pocházela, patřil mezi významné prachatické rody, jejichž členové se podíleli na správě města. Pro sledované období známe jména tří mužů z tohoto rodu, kteří působili po řadu let v orgánech městské správy. Mezi řečené muže patřil Jan Jiří, Jakub a Zikmund Wajßenregner z Wajßenfeldu.

Jan Jiří Wajßenregner působil v prachatické městské správě mezi léty 1639-1666. Nejprve zastával podle tradice místa ve vnější radě. Působení mezi obecními staršími mělo nové jedince připravit na následující kariéru v radě vnitřní. Po třetí renovaci ve sledovaném období roku 1643 byl již jedním z konšelů. Do rady byl ve sledovaném období dosazen osmnáctkrát, ale je pravděpodobné, že se na správě města podílel již před rokem 1640. Pětkrát ve sledovaném období zastával dokonce místo primátora, předního člena vnitřní rady.²⁴⁰

Také **Jakub Wajßenregner** byl dosazen již do první sledované rady roku 1640. Pravidelně zastával místo mezi obecními staršími až do roku 1646. V orgánech městské správy působil tedy nejméně pětkrát.²⁴¹

Se jménem **Zikmunda Wajßenregnera** jako člena městské rady se setkáme v radních manuálech již před rokem 1640. Jako purkmistr je uveden v zápisech z let 1632, 1633, 1639 a roku 1640 dokonce jako primátor. V obnovách konaných po roce 1640 se objevuje již pouze dvakrát na místě radních pánů.²⁴² Dochované matriky nám bohužel neodhalují jasný vztah mezi zmiňovanými muži Janem Jiřím, Jakubem a Zikmundem. Vzhledem k podobnému období působení v orgánech městské správy je

---

²³⁹ TAMTÉŽ, kniha č. 12, pag. 5.

²⁴⁰ SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 248, sign. II-198; TAMTÉŽ, inv. č. 249, sign. II-199; TAMTÉŽ, inv. č. 250, sign. II-200; TAMTÉŽ, inv. č. 251, sign. II-201; TAMTÉŽ, inv. č. 252, sign. II-202; TAMTÉŽ, inv. č. 253, sign. II-203; TAMTÉŽ, sig. III-E-1; SOA Třeboň, pracoviště Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1.

²⁴¹ SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 248, sign. II-198; TAMTÉŽ, inv. č. 249, sign. II-199; TAMTÉŽ, inv. č. 250, sign. II-200; TAMTÉŽ, inv. č. 251, sign. II-201.

²⁴² SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 247, sign. II-197; TAMTÉŽ, inv. č. 248, sign. II-198.

zřejmé, že se nejednalo o otce a syny, ale pravděpodobně o osoby ze stejné generace, snad o bratry. Toto se však můžeme pouze domýšlet.

Ani zmiňovaní muži z rodiny Wajßenregnerů z Wajßenfeldu nezůstali s politicky a sociálně výhodnými sňatky pozadu. Také za ně byly provdány ženy z rodin náležejících do prachatické radní vrstvy. První zmiňovaný Jan Jiří se 15. června 1649 oženil s Marií, dcerou prachatického rychtáře **Jana Majera**.²⁴³ Jakub Wajßenregner si vzal za manželku vdovu po Michalovi Hofenprátovi,²⁴⁴ bývalém obecním starším.²⁴⁵ Zikmund Wajßenregner se oženil 5. září 1633 s Annou, dcerou **Jana Wimberského**.²⁴⁶ O působení Jana Wimberského v orgánech městské správy nemohu tvrdit nic konkrétního, neboť jsem se starším obdobím nezabývala. Avšak ve sledovaném období mezi lety 1640-1699 působilo v městské radě několik členů rodu Wimberských a je pravděpodobné, že jejich účast na správě města navazovala na rodinnou tradici budovanou již Janem Wimberským.

Všechny tyto vazby na další členy radní vrstvy přinesl Tobiáš Viktorínovi jeho první sňatek s Annou. Již o čtyři roky později, tedy roku 1664 si však Rumpál vzal druhou ženu. Tou se stala Dorota, dcera **Linharta Favota**, „*nebožtíka měštěná a spoluradního města Prachatic*“.²⁴⁷ Také Linhart Favot působil v městské správě, a to mezi lety 1649 a 1654. V tomto období byl zvolen čtyřikrát konšelem.

V následujících letech se v orgánech městské správy setkáme také se jménem **Florián Favot**, což byl syn Linharta Favota a jeho manželky Alžběty a zároveň také bratr Anny, druhé manželky Tobiáše Rumpála. Florián Favot se narodil roku 1649²⁴⁸ a ve svých devatenácti letech se roku 1668 oženil s Žofií, dcerou dalšího člena radní vrstvy **Jana Hoříkovského**, tehdy již nebožtíka.²⁴⁹ Jan Hoříkovský byl součástí vrcholného orgánu městské správy mezi lety 1640 až 1646. Ve sledovaném období

---

²⁴³ Jak pramen uvádí „*pojal sobě poctivou pannu Marii dceru slovutného pana Jana Majera rychtáře města Prachatic*“ SOA Třeboň, Sběrka matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice, kniha č. 1, pag. 42.

²⁴⁴ Jméno se objevuje také ve tvaru Hofnprath.

²⁴⁵ SOA Třeboň, Sběrka matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice, kniha č. 1, pag. 113.

²⁴⁶ TAMTÉŽ, pag. 1.

²⁴⁷ TAMTÉŽ, kniha č. 12, pag. 5.

²⁴⁸ TAMTÉŽ, kniha č. 1, pag. 286.

²⁴⁹ TAMTÉŽ, kniha č. 12, pag. 46.

obsazoval již místa v přední polovině vnější rady. Zeť Hořikovského **Florián Favot** nastoupil do orgánů městské správy poprvé roku 1677, tedy ve svých dvaatřiceti letech. Byl dlouholetým členem prachatické rady. Od roku 1677 obsazoval místa v radě při každé konané obnově až do konce sledovaného období, tedy do roku 1699. Nejprve postupoval v rámci vnější rady. Z pozice dvanáctého člena menší rady se po osmi obnovách dostal na místo šestého obecního staršího. Při další renovaci, která proběhla roku 1692, zastával dokonce důležitou funkci městského rychtáře. Poté jeho kariéra pokračovala v radě vnitřní, kde obsadil nejprve jedenáctou, poté desátou a poslední sledovaný rok devátou pozici.

S rodem Rumpálů se prostřednictvím sňatků spojilo ve sledovaném období nejméně osm dalších rodin z radní vrstvy. Nejen, že se brali jedinci ze shodných společenských poměrů, což by se jistě dalo předpokládat, ale sňatky mezi rody náležejícími tradičně po několik generací do radní vrstvy měly snad ještě více zdůraznit jejich příslušnost k této sociální skupině. Otázkou je, do jaké míry byla tato vrstva uzavřená a do jaké míry naopak prostupná pro další měšťany mimo radní elitu a jaké výhody přinášelo propojování politicky aktivních rodů.

5.1.2. Rod Pelhřimovsko-Turnovský

Nyní se vrátíme na začátek sledovaného genealogického rozrodu. Pokusíme se sledovat druhou linii, vzniklou přivdáním druhé dcery Zikmunda Turnovského Kateřiny do rodu Pelhřimovských.

Druhá dcera Zikmunda Turnovského z Turnštejna, tedy střena uváděného genealogického rozrodu, Kateřina se podle svatební smlouvy sepsané 8. září 1630 provdala za **Jiřího Viktorína Pelhřimovského z Greistenfelsu**.²⁵⁰ Rod Pelhřimovských patřil mezi prachatickou radní elitu, ale měl svého zástupce také ve správě města Vimperku. Zde zastával od roku 1649 až do své smrti roku 1656 významnou pozici hejtmana, tedy úředníka přímo podřízeného vrchnímu hejtmanovi panství, Václav Ludvík Pelhřimovský z Greistenfelsu.²⁵¹

V kšaftu z roku 1632 odkázal Zikmund Turnovský své mladší dceři Kateřině dům na náměstí v sousedství domu, který patřil Matoušovi Rumpálovi, manželovi její starší sestry. Oba dva spřízněné rody, Rumpálové i Pelhřimovští, tedy vlastnily dům přímo na

---

²⁵⁰ SOKA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 400, sign. II-350, fol. 75v-76v.

²⁵¹ Anna KUBÍKOVÁ, Hejtmané, s. 56.

prachatickém náměstí. Vlastnictví domu v centru města značilo významné postavení jeho majitelů, kteří patřili mezi přední vrstvy měšťanské společnosti. Na náměstích raně novověkých měst žili nejzámožnější měšťané, v Prachaticích na konci 16. století patřili majitelé domů na náměstí navíc k vrstvě obchodníků se solí.²⁵²

Jméno Jiřího Viktorína Pelhřimovského se objevovalo v zápisech z jednání městské rady v městských manuálech již před první sledovanou renovací z roku 1640. Jako konšel je označován již roku 1623²⁵³ a v letech 1632 a 1633 jej prameny uvádí jako primátora, tedy předního člena vnitřní rady.²⁵⁴ Jako purkmistr, tedy konšel předsedající po určité období městské radě, byl označován u zápisů z let 1639 a 1640.²⁵⁵ V radě působil i ve čtyřech obdobích po roce 1640. Nejprve byl při obnově roku 1640 zapsán na třetím místě vnitřní rady. Při další renovaci uskutečněné roku 1641 byl dosazen do rady jako primas. Následující období mezi lety 1643-1644 v radě nepůsobil, ale hned roku 1644 se objevil opět na místě primátora. Poslední obnova, při které byl do rady dosazen, proběhla roku 1646 a Jiří Viktorín Pelhřimovský obsadil místo druhého konšela.

Jeho první žena Kateřina, mladší dcera Zikmunda Turnovského, zemřela již po třech letech manželství roku 1633.²⁵⁶ Následujícího roku se ovdovělý Jiří Viktorín Pelhřimovský oženil s Dorotou Setlichovou z Bavorova.²⁵⁷ Roku 1647 sepsal Jiří Viktorín poslední pořízení, ve kterém uvádí své dědice. Podle tohoto kšaftu byl jeho synem **Melichar Voldřich Pelhřimovský z Greistenfelsu**.²⁵⁸ Ten působil v prachatické městské radě pětkrát mezi lety 1651-1657 (1658). Melichar Voldřich Pelhřimovský, syn Jiřího Viktorína, se oženil s Johanou rozenou Milschovou. Ze zápisů z matrik

---

²⁵² Podrobněji se postavením majitelů domů na prachatickém náměstí zabývá Václav POLATA, *Držba měšťanských domů na Prachatickém náměstí koncem 16. století*, in: Václav BŮŽEK (ed.), *Život na dvoře a v rezidenčních městech posledních Rožmberků*, České Budějovice 1993 (= Opera Historica 3), s. 335-342.

²⁵³ SOKA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 246, sign. II-196.

²⁵⁴ TAMTÉŽ, inv. č. 247, sign. II-197.

²⁵⁵ TAMTÉŽ, inv. č. 248, sign. II-198.

²⁵⁶ TAMTÉŽ, inv. č. 400, sign. II-350, fol. 189r-191r.

²⁵⁷ SOA Třeboň, Sběrka matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice, kniha č. 1, pag. 2.

²⁵⁸ „*Melicharu Voldřichovi Pelhřimovskému z Greistenfelsu nejmilejšímu a vždy poslušnému synu svému vlastnímu*“ SOKA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 402, sign. II-352, fol. 194r.

pokřtěných lze vypátrat, že z manželství se narodilo hodně potomků v blízkém časovém sledu. Manželé pokřtili mezi lety 1649-1665 nejméně devět dětí. V 17. století byly zcela běžné početné rodiny. Meziporodní intervaly se zpravidla pohybovaly v rozmezí jednoho až dvou a půl let. Narození dítěte bylo vnímáno jako radostná událost, mnoho dětí se však nedožilo dospělosti. Důvodem byla vysoká úmrtnost dětí krátce po porodu způsobená především nedostatečnou hygienou.²⁵⁹ Pro další text nás bude zajímat především syn Jan Christian Pelhřimovský, který se narodil roku 1651²⁶⁰ a jeho mladší sestra Kateřina Sofie narozená roku 1660.²⁶¹

5.1.2.1. Rod Schworczaurů

Než budu moci pokračovat v genealogii rodu Pelhřimovských, musím se krátce zabývat členy rodiny Schworczaurů, neboť roku 1679 došlo k velmi zajímavému propojení těchto dvou politicky významných rodů. Stejně jako rod Pelhřimovských měl i rod Schworczaurů několik zástupců v prachatické městské radě. Jejich účast na správě města Prachatic byla rodinnou tradicí započatou již v období před rokem 1640, kdy se v radních manuálech objevuje jméno konšela Zikmunda Schworczaura.

Do stejné generace radních jako Melichar Voldřich Pelhřimovský patřil však až **Jan Schworczaur**, který byl do městské rady poprvé dosazen roku 1655. Při prvních pěti obnovách zastával místo ve vnější radě jako starší obecní. Při další obnově roku 1661 obsadil již místo dvanáctého konšela. Roku 1675 i při následující obnově konané roku 1676 byl do vnitřní rady dosazen jako její první člen a zastával tedy funkci primátora. Poté se držel na předních místech vnitřní rady až do roku 1692. To byl zvolen a dosazen do orgánů městské správy naposledy. Do rady byl jmenován při každé renovaci mezi lety 1655-1692. Celkem obsadil místo v prachatické radě čtyřicetkrát. Žádný jiný ze sto šestnácti radních, kteří působili mezi lety 1640-1699 v orgánech prachatické městské správy, nedosáhl tolikanásobného znovudosazení.

---

²⁵⁹ Například Josef GRULICH, "Slavnostní okamžiky" - svatební a křestní obřad v období raného novověku. (Závěry tridentského koncilu a pražské synody ve světle jihočeských matričních zápisů z 2. poloviny 17. století), Historická demografie 24, 2000, s. 49-82.

²⁶⁰ SOA Třeboň, Sbirka matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice, kniha č. 1, pag. 322.

²⁶¹ TAMTÉŽ, kniha č. 2, pag. 156.

Jan Schworczaur se oženil roku 1653 s Lidmilou. Ze svazku vzešlo nejméně sedm potomků. Pro následující text bude důležitá dcera Anna Juliana narozená roku 1659 a syn Zikmund, který se narodil roku 1661.

5.1.2.2. Propojení rodu Pelhřimovských s rodem Schworczaurů

K velmi zajímavé události z hlediska sešvagření dvou rodin z radní vrstvy došlo v roce 1679. Toho roku proběhlo totiž dvojité propojení rodu Pelhřimovských s rodem Schworczaurů. V srpnu roku 1679 se konaly dvě svatby. Téměř osmadvacetiletý **Jan Christian Pelhřimovský** si vzal 1. srpna 1679 **Annu Julianu**, která se narodila roku 1659 jako dcera radního Jana Schworczaura a jeho ženy Lidmily. Téhož dne, tedy 1. srpna 1679, došlo také ke sňatku osmnáctiletého **Zikmunda**, syna Jana Schworczaura a Lidmily, s **Kateřinou Sofií**, tehdy devatenáctiletou dcerou Melichara a Johany Pelhřimovské, tedy mladší sestrou Jana Christiana Pelhřimovského.²⁶² Z tohoto dvojnásobného spojení dvou politicky aktivních rodin lze usuzovat, že k sňatkům mezi dcerami a syny radních docházelo proto, aby bylo posíleno jejich postavení ve společnosti a v jejich sociální skupině. Jen těžko se lze domnívat, že se takto propojovaly významné rody nepromyšleně a bez naznačených záměrů.

Jan Christian Pelhřimovský, syn Melichara Voldřicha Pelhřimovského a Johany Pelhřimovské rozené Milschové, se narodil roku 1651. Roku 1679 si vzal o osm let mladší Annu Julianu, dceru radního Jana Schworczaura. Jan Christian se poprvé do orgánů městské správy dostal v roce 1682, tedy ve svých jednatřiceti letech. Nejprve působil jako jedenáctý obecní starší. Při dalších dvou obnovách konaných roku 1685 a 1686 zastával pozici devátého člena vnější rady. V dalších letech již do rady dosazen nebyl.

Také **Zikmund Schworczaur**, švagr Jana Christiana Pelhřimovského a syn Jana Schworczaura a Lidmily, působil v orgánech prachatické městské správy. Do rady nastoupil poprvé ve svých šestadvaceti letech. Ve sledovaném období stihl obsadit pouze místa ve vnější radě, ale i tam postoupil během šesti renovací konaných mezi lety 1687 a 1699 z dvanáctého na čtvrté místo. Mezi lety 1687-1692 (1695) působil v městské správě spolu se svým otcem, který byl však již členem sboru konšelů.

---

²⁶² TAMTÉŽ, kniha. č. 12, pag. 83.

5.2. Další rody

Kromě výše naznačených vztahů v rámci v podstatě jedné rodiny se mi podařilo v pramenech objevit i mnoho jiných propojení mezi dalšími radními. Tato spojení nebudu již podrobněji rozebírat, jen pro vykreslení poměrů uvedu několik dalších příkladů.

Radní **Josef Pelikán**, který byl dosazován do orgánů městské správy od roku 1655 až do své smrti roku 1671 a zastávající v tomto období také třikrát úřad rychtáře, si roku 1667 vzal za manželku Evu, dceru **Melichara Friprese**, který působil ve funkci konšela mezi lety 1640-1647.²⁶³

Jan Budek, syn radního **Karla Budka** se roku 1658 oženil s dcerou konšela, a v období od roku 1646 ložního rychtáře, **Lorence Magrle**.²⁶⁴ Sám Jan Budek působil mezi lety 1659-1662 v orgánech městské správy. Roku 1660 zastával dokonce místo předního staršího obecního.

Matyáš, syn konšela **Jindřicha Fábery**, si roku 1656 vzal Annu Marii, vdovu po **Pavlu Douchovi**,²⁶⁵ radním v období mezi lety 1640-1653. **Matyáš Fábera** byl dosazen mezi lety 1661-1688 osmnáctkrát do vnější rady.

Osmnáctkrát byl do rady dosazen mezi lety 1646-1673 také **Petr Bíška**. Roku 1651 působil v radě jako rychtář a roku 1660 se stal primasem, předním členem vnitřní rady. Když se Bíška roku 1648 ženil, vybral si Annu, vdovu po rychtáři **Janu Fenclovi**.

Studiem evidenčních a pojišťovacích pramenů, tedy matrik, knih kšaftů a posledních pořízení a knih svatebních smluv, se mi podařilo odhalit rodinné vazby a příbuzenská spříznění mezi významnými prachatickými rody, jejichž členové působili v prachatické městské správě. Z výše naznačeného spřízňování rodů za pomoci výhodných sňatků lze usuzovat, že v Prachaticích skutečně existovala uzavřená radní vrstva, která si byla vědoma svého výjimečného postavení. S nadsázkou lze tvrdit, že snad každý vysoce postavený radní byl nějakým způsobem příbuzensky spřízřen s jiným členem městské správy. Během sledovaného období se v prachatické městské radě vystříдалo celkem sto šestnáct mužů. Je téměř jisté, že osoby podílející se na správě města musely mít vyšší sociální status. Nabízí se tedy otázka, zda propojování rodů bylo promyšlenou záležitostí, nebo dokonce podmínkou kariéry v městské radě, nebo se jen oddávaly

---

²⁶³ TAMTÉŽ, kniha. č. 1, pag. 68.

²⁶⁴ TAMTÉŽ, pag. 89.

²⁶⁵ TAMTÉŽ, pag. 82.

osoby ze stejné či podobné sociální vrstvy s podobným rodinným zázemím, zájmy a vlastnostmi. Nemyslím si, že spříznění s další radní rodinou bylo přímo podmínkou pro účast na městské správě, ale jistě mohlo jedinci vstup do městské rady usnadnit. Můžeme připustit také variantu, že se nejednalo o naplánované sňatky za účelem posílení vlastní společensko-sociální pozice, ale pouze o shodu vyplývající z faktu, že v radě působily osoby se stejným sociálním statutem a proto tedy docházelo k sňatkům mezi jejich členy a k propojování radních rodin. Je otázkou, zda bylo přípustné, aby osoby z radní vrstvy účast na správě města, která se od nich možná i očekávala, odmítli. Je totiž možné, že pro tuto vrstvu měšťanů bylo působení v orgánech městské správy téměř povinností vyplývající právě z jejich postavení v rámci radní vrstvy.

Závěr

Tématem předkládané diplomové práce se stala městská správa jihočeského vrchnostenského města Prachatice v období mezi lety 1622-1699.

V první části se mi podařilo na základě dochovaných pramenů rekonstruovat jednotlivé fáze renovace prachatické městské rady. Popsala jsem její průběh, který začínal podáním žádosti o obnovu radními, nebo doručením dekretu od vrchnosti s příkazem k renovaci, pokračoval přes volbu a končil samotným dosazením nové rady. Zjistila jsem, že proces renovace se během sledovaného období měnil a vyvíjel. Podařilo se mi postihnout změny, ke kterým během sledovaného období došlo, především vývoj samotné volby. Zaznamenala jsem, že zpočátku sbor obecních starších odevzdával kolektivní vota, avšak později se i členové vnější rady začali k volbě vyjadřovat individuálně, stejně jako odstupující konšelé. Pozornost jsem zaměřila především na renovace konané v letech 1678 a 1680, ke kterým se dochovalo nejvíce pramenů z jednotlivých fází celého procesu. Srovnala jsem odevzdané volební listy všech členů odstupující rady. Zaměřila jsem se na jejich formu i obsah. Sledovala jsem, jakým způsobem odstupující členové orgánů městské správy svou volbu vyjádřili, koho a kolik osob se rozhodli zvolit a jaký jazyk pro zápis použili. Pro rok 1680 se kromě obyčejných volebních listů zachovala také vota se stížností na odstupujícího primátora Matyáše Grundtnáglu. Porovnála jsem, koho volili konkrétní radní roku 1678 a jaká jména zapsali při další renovaci a pokusila jsem se zjistit, zda negativní názor na primátora sdílela většina členů odstupující rady. Srovnáním volby s výsledkem renovace jsem se snažila odhalit, jaký vliv měly stížnosti na výsledné obsazení vrcholného orgánu prachatické městské správy.

Na základě dochovaných zápisů z renovací jsem sestavila personální složení městských rad v Prachaticích mezi lety 1640-1699. Zjistila jsem, že během devětapadesáti let se v Prachaticích konalo třicet šest obnov a v orgánech městské správy se vystříдалo sto šestnáct osob. Sledovala jsem dobu mezi renovacemi, tedy délku funkčního období. Doba, která mezi jednotlivými renovacemi uběhla, byla obvykle delší nežli městskými právy stanovený jeden rok. V Prachaticích byla městská rada obnovována průměrně po dvacetiměsíčním působení. V některých případech o obnovení žádali samotní radní. Ti byli do orgánů městské správy často dosazováni opakovaně, čímž byla zajištěna kontinuita ve správě města. Noví členové nastupovali obvykle na jedno z posledních míst vnější rady a teprve po několikaletém působení se dostali do rady vnitřní. Ukázalo se však, že ne všechny nově dosazené osoby nastoupily

nejprve mezi obecní starší. Zaměřila jsem se na možnosti získání místa ve vnitřní radě i na možnosti kariérního postupu. Věnovala jsem se především osobám, které zastávaly jedno z předních míst v orgánech městské správy, tedy místo primátora, předního staršího obecního nebo městského rychtáře.

Dochované prameny ke sledovanému období byly psány především dvěma jazyky, němčinou nebo češtinou. Z vot k letům 1678 a 1680 jsem se proto pokusila zjistit jazykové složení městských rad. Podařilo se mi odhalit, že zatímco konšelé se přikláněli ve sledovaném období spíše k němčině, obecní starší volili pro zápis své volby ve většině případů češtinu. Je patrné, že konšelé zvyklí komunikovat s vrchnostenskou kanceláří v německém jazyce tento zvyk pravděpodobně přenesli také do individuálního vyjádření při volbě nových členů. Naopak obecní starší, kteří se podíleli na správě města v menší míře, používali spíše češtinu, která v období do konce 17. století v Prachaticích stále převládala.

V poslední kapitole se mi studiem evidenčních a pojišťovacích pramenů, tedy matrik, knih kšaftů a posledních pořízení a knih svatebních smluv, podařilo odhalit rodinné vazby a příbuzenská spříznění mezi významnými prachatickými rody, jejichž členové působili v prachatické městské správě. Podařilo se mi prokázat, že v Prachaticích existovala uzavřená radní vrstva, která si byla vědoma svého výjimečného postavení v rámci měšťanské společnosti. Propojováním rodů, jejichž zástupci se podíleli na správě města, docházelo k posilování jejich postavení v městské radě.

Seznam zkratek

AM – archiv města

apod. – a podobně

č. – číslo

ČČH – Český časopis historický

ed. – editor

edd. – editoři

fol. – folio

inv. č. – inventární číslo

JSH – Jihočeský sborník historický

kart. – karton

nefol. – nefoliováno

r. – recto

s. – strana

SAP – Sborník archivních prací

sign. – signatura

SOA – Státní oblastní archiv

SOkA – Státní okresní archiv

v. – verso

Seznam pramenů a literatury

Prameny nevydané

- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. 4. 245, sign. II-195 (radní manuál, 1617)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 246, sign. II-196 (radní manuál, 1622-1626 a 1630-1631)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 247, sign. II-197 (radní manuál, 1632-1633)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 248, sign. II-198 (manuál právní, 1639-1641)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 249, sign. II-199 (manuál právní, 1642-1643)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 250, sign. II-200 (radní manuál, 1644-1645)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 251, sign. II-201 (radní manuál, 1646)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 252, sign. II-202 (radní manuál, 1647)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 253, sign. II-203 (radní manuál, 1648-1649)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 254, sign. II-204 (radní manuál, 1650)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 255, sign. II-205 (radní manuál, 1652)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 256, sign. II-206 (radní manuál, 1661-1662)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 257, sign. II-207 (radní manuál, 1662-169)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 258, sign. II-208 (radní manuál, 1666-1667)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 259, sign. II-209 (radní manuál, 1668-1669)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 260, sign. II-210 (radní manuál, 1682-1683)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 261, sign. II-211 (radní manuál, 1687-1689)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 262, sign. II-212 (radní manuál, 1689-1692)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 263, sign. II-213 (radní manuál, 1692-1694)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 264, sign. II-214 (radní manuál, 1695-1697)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, sign. III-E-1, kart. 8 (obnovení městské rady z let 1597, 1644, 1646-1678 a 1728)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, sign. III-E-2, kart. 8 (instrukce pro správu města z let 1643-1678 a 1711)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 400, sign. II-350 (kniha smluv svatebních I. díl z let 1552-1780)
- SOkA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 402, sign. II-352 (kniha posledních pořízení I. díl z let 1513-1726)

SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1
(písemnosti týkající se správy města Prachatice)

SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 2
(písemnosti týkající se správy města Prachatice)

SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. V AS 1

SOA Třeboň, Sbírka matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice,
kniha č. 1 (Liber Baptizatorum z let 1632-1653, Liber Copulatorum z let 1633-1659)

SOA Třeboň, Sbírka matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice,
kniha č. 2 (matrika křestní z let 1654-1665)

SOA Třeboň, Sbírka matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice,
kniha č. 3 (matrika křestní z let 1666-1720)

SOA Třeboň, Sbírka matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice,
kniha č. 12 (matrika oddací z let 1660-1741, matrika úmrtí z let 1679-1683)

SOA Třeboň, Sbírka matrik Jihočeského kraje, Římskokatolická farnost Prachatice,
kniha č. 16 (matrika úmrtí z let 1686-1762)

Prameny vydané

JANÁČEK, Josef (ed.), Pavel Skála ze Zhoře, Historie česká. Od defenestrace k Bílé hoře, Praha 1984.

JIREČEK, Hermenegild (ed.), M. Brikcího z Licka Práva městská dle textu z r. 1536, Praha 1880.

JIREČEK, Hermenegild (ed.), Obnovené Právo a Zřízení zemské dědičného království Českého 1627 = Landes-Ordnung des Erb-Königreichs Böhmen 1627, Praha 1888.

JIREČEK, Josef (ed.), Práva městská Království českého a Markrabství moravského spolu s krátkou jejich sumou od Pavla Krystyána z Koldína, Praha 1876.

MALÝ, Karel a kolektiv (edd.), Práva městská Království českého. Edice s komentářem, Praha 2013.

Literatura

ANDRESKA, Jiří, Šumavské solné stezky, Praha 1994.

BIŠKOVÁ, Petra, Malostranské radní elity na přelomu 16. a 17. století, in: FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil, Praha 2004 (= Documenta Pragensia 22), s. 107-116.

BŮŽEK, Václav – KELLER, Katrin – KOWALSKÁ, Eva – PÁLFY, Géza, Společnost zemí habsburské monarchie 1526-1740 v české, maďarské, rakouské a slovenské historické vědě posledního desetiletí, ČČH 104, 2006, s. 485-526.

ČESÁKOVÁ, Markéta, Rychtářské manuály města Náchoda. Prameny k dějinám náchodské městské správy 1. poloviny 17. století, Praha 2013.

DOUŠA, Jaroslav, Městské rady v Plzni a na Starém Městě pražském v letech 1550-1650. Sociální složení rad v letech 1560-1590, SAP 32, 1982, s. 321-418.

DOUŠA, Jaroslav, Poznámky k činnosti městských rad na Starém Městě pražském a v Plzni v letech 1547-1627 a k pobytu císaře Rudolfa II. v Plzni v letech 1599-1600, in: FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), Osm set let pražské samosprávy, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21), s. 55-65.

ĎURČANSKÝ, Marek, Česká města a jejich správa za třicetileté války, Praha 2013.

ĎURČANSKÝ, Marek, Obnovování městských rad v českých královských městech v letech 1624-1636, in: FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), Osm set let pražské samosprávy, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21), s. 93-101.

FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil, Praha 2004 (= Documenta Pragensia 22).

FEJTOVÁ, Olga, Měšťanské elity na Novém Městě pražském v 17. století a knižní kultura, in: FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil, Praha 2004 (= Documenta Pragensia 22), s. 159-174.

FENCL, Karel, Prachatice, Prachatice 2005.

FLODR, Miroslav, Brněnské městské právo. Zakladatelské období (-1359), Brno 2001.

FLODR, Miroslav, Příručka práva městského, Brno 2010.

GABRIEL, František, Pasovská sůl v jižních Čechách v 17. – 18. stol., JSH 35, 1966, s. 143-157.

- GRULICH, Josef, "Slavnostní okamžiky" – svatební a křestní obřad v období raného novověku. (Závěry tridentského koncilu a pražské synody ve světle jihočeských matričních zápisů z 2. poloviny 17. století), *Historická demografie* 24, 2000, s. 49-82.
- HAAS, Antonín, O tak řečeném právu královském rožmberských měst a městeček, *JSH* 26, 1957, s. 69-74.
- HAAS, Antonín, Právní oblasti českých měst, *Časopis společnosti přátel starožitností* 60, 1952, s. 15-26.
- HLAVÁČEK, Ivan, Boj o Zlatou stezku na počátku 15. století. K výkladu některých listin Václava IV. pro Prachatice, *JSH* 31, 1962, s. 76-79.
- HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan, *Dějiny správy v českých zemích. Od počátku státu po současnost*, Praha 2007.
- HOFFMANN, František, *České město ve středověku*, Praha 1992.
- HOFFMANN, František, *Jihlavské právo, Havlíčkův Brod* 1959.
- HOFFMANN, František, K oblastem českých práv městských, *Studie o rukopisech* 14, 1975, s. 27-65.
- HOFFMANN, František, *Správa a městské knihy litomyšlské od 14. do 16. století*, *SAP* 57, 2007, s. 451-573.
- HRDLIČKA, Josef, Měšťan, in: BŮŽEK, Václav – KRÁL, Pavel (edd.), *Člověk českého raného novověku*, Praha 2007, s. 139-165.
- HRDLIČKA, Josef, Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách, in: BŮŽEK, Václav – DIBELKA, Jaroslav (edd.), *Člověk a sociální skupina ve společnosti raného novověku*, České Budějovice 2007 (= *Opera historica* 12), s. 187-220.
- MENDELOVÁ, Jaroslava, Rady Nového a Starého města pražského v letech 1547-1602, in: FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), *Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil*, Praha 2004 (= *Documenta Pragensia* 22), s. 97-106.
- JÍŠOVÁ, Kateřina, Novoměstské radní elity v 15. století, in: FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), *Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil*, Praha 2004 (= *Documenta Pragensia* 22), s. 81-96.

- JORDÁNKOVÁ, Hana – SULITKOVÁ, Ludmila, Kompetence brněnských radních v předbělohorské době. Porovnání se situací v dalších moravských královských městech, in: FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), Osm set let pražské samosprávy, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21), s. 39-54.
- JORDÁNKOVÁ, Hana – SULITKOVÁ, Ludmila, Kompetence rychtářského úřadu v Brně v předbělohorském období, in: CHOCHOLÁČ, Bronislav – MALÍŘ, Jiří (edd.), Pocta Janu Janákovi. Předsedovi Matice moravské, profesoru Masarykovy univerzity věnují k sedmdesátinám jeho přátelé a žáci, Brno 2002, s. 127-147.
- KAPAVÍKOVÁ, Marie, Kutnohorské radní knihy z let 1462-1527 a městská správa v tomto období, SAP 23, 1973, s. 106-155.
- KASTNER, Quido, Litoměřická právní oblast do počátku 17. století, Vlastivědný sborník Litoměřicko 14, 1978, s. 67-84.
- KEJŘ, Jiří, Vznik městského zřízení v českých zemích, Praha 1998.
- KRATOCHVÍL, Karel, Pelhřimovský primas Matěj Mauricius Klokotský a radní vrstva. K roli příbuzenských vztahů v samosprávě královských měst v 17. století, in: BŮŽEK, Václav – DIBELKA, Jaroslav (edd.), Člověk a sociální skupina ve společnosti raného novověku, České Budějovice 2007 (= Opera historica 12), s. 221-254.
- KUBÁK, Jaroslav, Městská rada Českých Budějovic během XVI. a počátkem XVII. století. JSH 27, 1958, s. 81-89, 109-121.
- KUBÍKOVÁ, Anna, Eggenberkové v Českém Krumlově, in: KUBÍKOVÁ, Anna – MAŠKOVÁ, Věra – VESELÝ, Jiří (edd.), Českokrumlovsko 1620-1850, Český Krumlov 2003, s. 9-21.
- KUBÍKOVÁ, Anna, Hejtmané na eggenberských panstvích v Čechách, Archivum Trebonense 5, 1982, s. 38-60.
- MENDELOVÁ, Jaroslava, Rada Nového Města pražského v letech 1600-1650, Pražský sborník historický 17, 1996, s. 59-106.
- MENDELOVÁ, Jaroslava, Staroměstské a novoměstské rady v první polovině 17. století, in: FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), Osm set let pražské samosprávy, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21), s. 81-91.
- MENDL, Bedřich, Tak řečené norimberské právo v Čechách, Praha 1938.
- MILLER, Jaroslav – ČERNIKOVSKÝ, Petr, Urbánní historie (raného novověku) ve středovýchodní Evropě. Stručná úvaha o minulosti, současném stavu a perspektivách oboru, ČČH 103, 2005, s. 861-884.

- MILLER, Jaroslav, Uzavřená společnost a její nepřátelé. Město středovýchodní Evropy (1500-1700), Praha 2006.
- NODL, Martin, Elity v českých a moravských pozdně středověkých městech jako badatelský a interpretační problém, in: FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil, Praha 2004 (= Documenta Pragensia 22), s. 23-50.
- NOVOTNÁ, Lenka, Městská správa v Soběslavi v letech 1587-1604 a 1662-1712, České Budějovice 2010 (= Bakalářská práce na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích).
- PEŘINOVÁ, Helena, Od patriciátu k elitě. Definice horní měšťanské vrstvy raného novověku v posledních padesáti letech, ČČH 104, 2006, 111-122.
- PILÁT, Ladislav, Prachatice. Město české historie, Prachatice 1948.
- POLATA, Václav, Domácnosti prachatických měšťanů obchodujících se solí, České Budějovice 1992 (= Diplomová práce na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích).
- POLATA, Václav, Držba měšťanských domů na prachatickém náměstí koncem 16. století, in: BŮŽEK, Václav (ed.), Život na dvoře a v rezidenčních městech posledních Rožmberků, České Budějovice 1993 (= Opera Historica 3), s. 335-342.
- POLESNÝ, Karel, Manuál pelhřimovské městské rady z let 1680-1685. Obraz raně barokního Pelhřimova, Pelhřimov 2005.
- PROCHÁZKOVÁ, Eva, Městská správa v Benešově v první polovině 18. století, Středočeský sborník historický 13, 1978, s. 197-208.
raného novověku, Praha 2007, s. 139-165.
- ROUBÍK, František, Spory jihočeských měst o směr obchodních cest ve 14. až 17. století, JSH 40, 1971, s. 1-18.
- ŘEPOVÁ Eliška, Personální skladba městské rady v Prachaticích v 17. století, České Budějovice 2011 (= Bakalářská práce na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích).
- SMOLOVÁ, Věra, Rada Starého Města pražského v letech 1650-1715, Pražský sborník historický 24, 1991, s. 5-37.
- STARÝ, Václav, Byl v Prachaticích perníkářský cech? O tom, jak vznikaly a zanikaly cechy, Listy Prachaticka ze dne 27. 12. 1994, s. 10.
- STARÝ, Václav, Češi a Němci v Prachaticích v 16. století. K dějinám česko-německého osídlení, Výhledy 4/16, 1993, s. 6.

- STARÝ, Václav, Dláždění města Prachatic, Zlatá stezka 7, 2000, s. 11-22.
- STARÝ, Václav, Dva prachatičtí pojezdni, Zlatá stezka 12-13, 2005-2006, s. 315-318.
- STARÝ, Václav, K dějinám městské radnice v Prachaticích, Zlatá stezka 16, 2009, s. 41-62.
- STARÝ, Václav, K názvu Zlaté stezky, Zlatá stezka 2, 1995, s. 202-204.
- STARÝ, Václav, K dějinám varhan na kůru děkanského kostela sv. Jakuba v Prachaticích v 18. století, Zlatá stezka 10, 2003, s. 197-199.
- STARÝ, Václav, Kdy se změnilo rozměry prachatického náměstí, Zlatá stezka 8-9, 2001-2002, s. 261-265.
- STARÝ, Václav, Osudy jednoho prachatického domu a jeho obyvatel v 16.-17. století, Zlatá stezka 10, 2003, s. 7-26.
- STARÝ, Václav, Památky Prachaticka a Vimperska, Prachatice 1969.
- STARÝ, Václav, Péče o zásobování vodou a její využití v Prachaticích v 16. až 18. století, Zlatá stezka 11, 2004, s. 229-243.
- STARÝ, Václav, Prameny k dějinám Zlaté stezky, Zlatá stezka 4, 1997, s. 91-98.
- STARÝ, Václav, Prameny k dějinám Zlaté stezky, Zlatá stezka 5, 1998, s. 133-140.
- STARÝ, Václav, Z dějin názvů ulic města Prachatic v 16.-17. století. Příspěvek k místopisu města, Zlatá stezka 8-9, 2001 - 2002, s. 267-270.
- STARÝ, Václav, Z historie hodin na věži děkanského kostela sv. Jakuba v Prachaticích, Zlatá stezka 8-9, 2001-2002, s. 225-234.
- STERNECK, Tomáš, Obnovování českobudějovické městské rady za třicetileté války, JSH 74, 2005, s. 104-150.
- ŠTARHA, Ivan, Okruh brněnského městského práva v době předbělohorské, Brno v minulosti a dnes 8, 1966, s. 172-188.
- ŠTĚPÁN, Jaromír, Ke krystalizačnímu procesu městského práva českého, in SCHELLE Karel – MALÝ Karel (edd.), Městské právo v 16.-18. století v Evropě. Sborník příspěvků z mezinárodní konference uspořádané právnickou fakultou UK ve dnech 25.-27. září v Praze, Praha 1982, s. 273.
- ŠVEHLOVÁ, Andrea, Radní manuál Prachatic z roku 1617 a možnosti jeho využití ke studiu dějin města, Ústí nad Labem 2000. (=Diplomová práce na pedagogické fakultě university Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem).
- TOMEČKOVÁ, Petra, Solní obchod v pamětech prachatických měšťanů, České Budějovice 2007 (= Diplomová práce na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích).

- TŘÍKAČ, Josef, Městské knihy jako pramen poznání dějin správy Malé Strany a možnosti jejich využití, in: FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), Osm set let pražské samosprávy, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21), s. 23-28.
- VOKOLKOVÁ, Daniela, Prachatice, Praha 1992.
- VOREL, Petr, Rezidenční vrchnostenská města v Čechách a na Moravě v 15. - 17. století, Pardubice 2001.
- VOŘÍŠKOVÁ, Markéta, Personální skladba rady v Netolicích ve druhé polovině 17. století, České Budějovice 2013 (= Bakalářská práce na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích).
- VYBÍRAL, Zdeněk, Mocenské elity v táborské obci doby předbělohorské, Táborský archiv 9, 1999, s. 151-184.
- WIMMEROVÁ, Sylva, Postavení a správa města Českého Krumlova na počátku 17. století, in: Martin GAŽI (ed.), Český Krumlov. Od rezidenčního města k památce světového kulturního dědictví, České Budějovice 2010 (= Collectiones 3), s. 713-740.
- WIMMEROVÁ, Sylva, Správa města Českého Krumlova v letech 1601-1622, Praha 2005 (= Diplomová práce na Filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze).
- ZÁLOHA, Jiří, Eggenberské dědictví v Čechách, JSH 38, 1969, s. 10-14.
- ZÁLOHA, Jiří, Přehled vývoje eggenberské državy v jižních Čechách, JSH 27, 1958, s. 27-29.

Přílohy

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Tabulka termínů obnov v Prachaticích a v Netolicích mezi lety 1653-1699
- Příloha č. 2: Tabulka znázorňující volbu odstupujících členů městské rady roku 1678 a roku 1680
- Příloha č. 3: Tabulka znázorňující součty hlasů pro jednotlivé kandidáty v roce 1678 a 1680
- Příloha č. 4: Tabulka obnov městských rad v Prachaticích mezi lety 1640-1699
- Příloha č. 5: Tabulka znázorňující četnost renovací v jednotlivých měsících
- Příloha č. 6: Tabulka znázorňující četnost na účasti v radě mezi lety 1640-1699
- Příloha č. 7: Tabulka kariérního postup členů městské samosprávy mezi lety 1640-1699
- Příloha č. 8: Správa města v letech 1622-1625
- Příloha č. 9: Správa města v letech 1632-1633
- Příloha č. 10: Správa města v letech 1639-1640 (do obnovy 27. 7. 1640)
- Příloha č. 11: Obnova městské rady ze dne 27. 7. 1640
- Příloha č. 12: Obnova městské rady ze dne 15. 11. 1641
- Příloha č. 13: Obnova městské rady ze dne 28. 7. 1643
- Příloha č. 14: Obnova městské rady ze dne 12. 9. 1644
- Příloha č. 15: Obnova městské rady ze dne 20. 9. 1646
- Příloha č. 16: Obnova městské rady ze dne 8. 3. 1649
- Příloha č. 17: Obnova městské rady ze dne 18. 11. 1651
- Příloha č. 18: Obnova městské rady ze dne 30. 8. 1653
- Příloha č. 19: Obnova městské rady ze dne 12. 12. 1654
- Příloha č. 20: Obnova městské rady ze dne 15. 12. 1655
- Příloha č. 21: Obnova městské rady ze dne 3. 5. 1657
- Příloha č. 22: Obnova městské rady ze dne 31. 5. 1658
- Příloha č. 23: Obnova městské rady ze dne 13. 6. 1659
- Příloha č. 24: Obnova městské rady ze dne 7. 7. 1660
- Příloha č. 25: Obnova městské rady ze dne 20. 8. 1661
- Příloha č. 26: Obnova městské rady ze dne 26. 10. 1662
- Příloha č. 27: Obnova městské rady ze dne 26. 3. 1664
- Příloha č. 28: Obnova městské rady ze dne 21. 10. 1666
- Příloha č. 29: Obnova městské rady ze dne 28. 06. 1668
- Příloha č. 30: Obnova městské rady ze dne 5. 11. 1670

- Příloha č. 31: Obnova městské rady ze dne 24. 11. 1671
- Příloha č. 32: Obnova městské rady ze dne 26. 05. 1673
- Příloha č. 33: Obnova městské rady ze dne 15. 07. 1675
- Příloha č. 34: Obnova městské rady ze dne 19. 11. 1676
- Příloha č. 35: Obnova městské rady ze dne 10. 11. 1677
- Příloha č. 36: Obnova městské rady ze dne 15. 12. 1678
- Příloha č. 37: Obnova městské rady ze dne 13. 09. 1680
- Příloha č. 38: Obnova městské rady ze dne 10. 01. 1682
- Příloha č. 39: Obnova městské rady ze dne 06. 02. 1685
- Příloha č. 40: Obnova městské rady ze dne 12. 03. 1686
- Příloha č. 41: Obnova městské rady ze dne 28. 08. 1687
- Příloha č. 42: Obnova městské rady ze dne 06. 10. 1688
- Příloha č. 43: Obnova městské rady ze dne 03. 06. 1692
- Příloha č. 45: Změna ve složení městské rady mezi lety 1692-1695
- Příloha č. 46: Obnova městské rady ze dne 05. 11. 1695
- Příloha č. 47: Obnova městské rady ze dne 28. 08. 1697
- Příloha č. 48: Obnova městské rady ze dne 23. 01. 1699

Příloha č. 1

Tabulka termínů obnov v Prachaticích a v Netolicích mezi lety 1653-1699

V prvním sloupci tabulky jsou v chronologickém pořadí zapsány termíny obnov prachatické městské rady mezi lety 1653-1699. V druhém sloupci jsou v chronologickém pořadí zapsány termíny obnov netolické městské rady mezi lety 1653-1699.²⁶⁶ Třetí sloupec zobrazuje rozdíl mezi oběma termíny.

Prachatice	Netolice	Rozdíl
30. 08. 1653	28. 08. 1653	2 dny
12. 12. 1654	16. 11. 1654	26 dní
15. 12. 1655	11. 12. 1655	4 dny
03. 05. 1657	30. 05. 1657	27 dní
31. 05. 1658	28. 05. 1658	3 dny
13. 06. 1659	09. 06. 1659	4 dny
07. 07. 1660	x	x
20. 08. 1661	09. 08. 1661	11 dní
26. 10. 1662	24. 10. 1662	2 dny
26. 03. 1664	x	x
21. 10. 1666	19. 10. 1666	2 dny
28. 06. 1668	05. 07. 1668	7 dní
05. 11. 1670	27. 10. 1670	9 dní
24. 11. 1671	28. 12. 1671	34 dní
26. 05. 1673	24. 05. 1673	2 dny
15. 07. 1675	16. 07. 1675	1 den
19. 11. 1676	16. 11. 1676	3 dny
10. 11. 1677	19. 11. 1677	9 dní
15. 12. 1678	19. 12. 1678	4 dny
13. 09. 1680	x	x
x	11. 12. 1681	x
10. 01. 1682	11. 10. 1682	x
x	14. 01. 1684	x
06. 02. 1685	14. 09. 1685	x
12. 03. 1686	16. 03. 1686	4 dny
28. 08. 1687	02. 09. 1687	5 dní
06. 10. 1688	06. 09. 1688	30 dní
03. 06. 1692	09. 06. 1692	6 dní
05. 11. 1695	10. 11. 1695	5 dní
28. 08. 1697	31. 08. 1697	3 dny
23. 01. 1699	28. 01. 1699	5 dní

²⁶⁶ Viz Markéta VOŘÍŠKOVÁ, Personální skladba, s. 53-80.

Příloha č. 2

Tabulka znázorňující volbu odstupujících členů městské rady roku 1678 a roku 1680

V prvním sloupci jsou zapsána jména odstupujících konšelů, rychtáře a obecních starších, kteří roku 1678 a 1680 odevzdali svá vota. Další sloupce zobrazují jejich volbu, nejprve (2. a 3. sloupec) v roce 1678 a poté (4. a 5. sloupec) v roce 1680. V druhém a čtvrtém sloupci uvádím jazyk, který zvolili pro zápis své volby a v závorce zkratku pozice, na které v době volby působili (K = konšel, R = rychtář, O = obecní starší, číslo za pomlčkou označuje pořadí). Ve třetím a pátém sloupci jsou uvedena jména osob, které volili na místo primátora (P), rychtáře (R), staršího obecního (O), a na své místo (M). **Tučným písmem** jsou vyznačeny osoby, které volili dvakrát po sobě na stejné místo. **Tučným kurzívním písmem** jsou vyznačena jména osob, které volili dvakrát za sebou, ale na jinou pozici.

Volič	1678		1680	
	jazyk a pozice	volené osoby	jazyk a pozice	volené osoby
Grundtnágl Matyáš	NJ (K-1)	P – Jan Schworczaur R – Lukáš Fisher O – Ondřej Labuda	NJ (K-1)	P – Jan Schworczaur R – Řehoř Weinmann O – Ondřej Labuda M – Mikuláš Dicento
Schworczaur Jan	NJ (K-2)	P – Matyáš Grundtnágl R – Ondřej Labuda O – Jiří Glaßer	NJ (K-2)	P – Václav Barth R – Mikuláš Dicento O – Lukáš Fisher
Wodička Matyáš	Lat NJ (K-3)	P – Václav Barth R – Ondřej Labuda O – Mikuláš Dicento	NJ ČJ Lat (K-3)	P – Václav Barth R – Lukáš Fisher O – Řehoř Weinmann M – Mikuláš Dicento
Knapp Martin	NJ (K-4)	P – Jan Schworczaur R – Ondřej Labuda O – Jiří Glaßer M – Matyáš Fábera	NJ (K-4)	P – Matyáš Grundtnágl R – Jiří Glaßer O – Václav Barth M – Matyáš Fábera
Rumpál Tobiáš	NJ (K-5)	P – Matyáš Grundtnágl R – Ondřej Labuda O – Lukáš Fisher M – Václav Barth	NJ (K-5)	P – Matyáš Wodička R – Ondřej Labuda O – Jiří Glaßer M – Jan Herdmandt
Glaßer Jiří	NJ (K-6)	P – Matyáš Grundtnágl R – Lukáš Fisher O – Řehoř Weinmann	NJ (K-6)	P – Matyáš Grundtnágl R – Lukáš Fisher O – Ondřej Labuda
Wágner Jakub	NJ (K-7)	P – Matyáš Grundtnágl R – Lukáš Fisher O – Ondřej Labuda M – Nicolas Chevalier	NJ (K-8)	P – Jan Schworczaur R – Lukáš Fisher O – Jan Khrieger M – Andreas Palauška
Weinmann Řehoř	NJ (K-8)	P – Václav Barth R – Ondřej Labuda O – Jan Pelikán + dalších 22 osob	NJ (O-1)	P – Jiří Čech R – Lukáš Fisher O – Ondřej Labuda
Michálek Jan	ČJ (K-9)	P – Jan Schworczaur R – Lukáš Fisher O – Ondřej Labuda M – Václav Barth	ČJ (K-10)	P – Lukáš Fisher R – Jiří Glaßer O – Matyáš Praxl

Khrieger Jan	NJ (K-10)	P – Matyáš Grundtnágl R – Lukáš Fisher O – Mikuláš Dicento M – Zikmund Furch	NJ (K-9)	P – Jan Schworczaur R – Lukáš Fisher O – Jiří Glaßer
Weinmann Jan	ČJ (K-11)	P – Matyáš Grundtnágl R – Ondřej Labuda O – Jiří Glaßer	ČJ NJ (K-11)	P – Jan Schworczaur R – Lukáš Fisher O – Jiří Glaßer M – Mikuláš Dicento
Fisher Lukáš	NJ (K-12)	P – Matyáš Grundtnágl R – Ondřej Labuda O – Jan Khrieger	?? (K-12)	P – Jan Schworczaur R – Mikuláš Dicento O – Jiří Glaßer
Barth Václav	NJ (R)	P – Jan Schworczaur R – Lukáš Fisher O – Řehoř Weinmann	NJ (K-7)	P – Jan Schworczaur R – Lukáš Fisher O – Mikuláš Dicento
Labuda Ondřej	ČJ (O-1)	P – Matyáš Grundtnágl R – Řehoř Weinmann O – Jiří Glaßer	ČJ (R)	P – Matyáš Grundtnágl R – Václav Barth O – Jiří Glaßer
Dicento Mikuláš	ČJ (O-2)	P – Matyáš Grundtnágl R – Jakub Wágner O – Ondřej Labuda	ČJ (O-2)	P – Matyáš Grundtnágl R – Jakub Wágner O – Ondřej Labuda
Wimberský Jan	NJ (O-3)	P – Matyáš Grundtnágl R – Ondřej Labuda O – Jiří Glaßer	NJ (O-3)	P – Matyáš Grundtnágl R – Lukáš Fisher O – Ondřej Labuda
Fábera Matyáš	NJ (O-4)	P – Matyáš Grundtnágl R – Ondřej Labuda O – Jiří Glaßer	ČJ (O-4)	P – Václav Barth R – Jakub Wágner O – Ondřej Labuda
Saudek Bartoloměj	ČJ (O-5)	P – Matyáš Grundtnágl R – Ondřej Labuda O – Václav Barth	ČJ (O-5)	P – Matyáš Wodička R – Řehoř Weinmann O – Ondřej Labuda M – Jan Pavlíček
Scholler Martin	NJ (O-6)	P – Jan Schworczaur R – Ondřej Labuda O – Jiří Glaßer		
Klemer Josef	ČJ (O-7)	P – Matyáš Grundtnágl R – Jakub Wágner O – Ondřej Labuda	ČJ (O-6)	P – Matyáš Grundtnágl R – Jakub Wágner O – Ondřej Labuda
Wieser Jiří	NJ (O-8)	P – Matyáš Grundtnágl R – Ondřej Labuda O – Jiří Glaßer	ČJ (O-7)	P – Matyáš Grundtnágl R – Lukáš Fisher O – Ondřej Labuda
Pelikán Jan	ČJ (O-9)	P – Matyáš Grundtnágl R – Jakub Wágner O – Ondřej Labuda	ČJ (O-8)	P – Matyáš Grundtnágl R – Jakub Wágner O – Ondřej Labuda
Celerin Jan	ČJ (O-10)	P – Jan Schworczaur R – Ondřej Labuda O – Jiří Glaßer	ČJ (O-9)	P – Matyáš Grundtnágl R – Lukáš Fisher O – Ondřej Labuda
Praxl Matyáš	NJ (O-11)	P – Řehoř Weinmann R – Ondřej Labuda O – Václav Barth	NJ (O-10)	P – Tobiáš Rumpál R – Ondřej Labuda O – Řehoř Weinmann
Favot Florián	ČJ (O-12)	P – Jan Schworczaur R – Ondřej Labuda O – Václav Barth	ČJ (O-12)	P – Matyáš Grundtnágl R – Jakub Wágner O – Ondřej Labuda
Chevalier Nicolas			FR (O-11)	P – Matyáš Wodička R – Ondřej Labuda O – Jiří Glaßer

Příloha č. 3

Tabulka znázorňující součty hlasů pro jednotlivé kandidáty v roce 1678 a 1680

V prvním sloupci jsou jména navržených kandidátů. Další sloupce označují, kolik hlasů získal kandidát na místo primátora (P), rychtáře (R), staršího obecního (O) a celkem (=) v roce 1678 (3. sloupec) a v roce 1680 (5. sloupec).

	1678		1680	
	Pozice	Počet hlasů	Pozice	Počet hlasů
Jan Schworczaur	P	7	P	6
	R		R	
	O		O	
	=	7	=	6
Matyáš Grundtnágl	P	15	P	10
	R		R	
	O		O	
	=	15	=	10
Václav Barth	P	2	P	3
	R		R	1
	O	3	O	1
	=	5	=	5
Řehoř Weinmann	P	1	P	
	R	1	R	2
	O	2	O	2
	=	4	=	4
Matyáš Wodička	P		P	3
	R		R	
	O		O	
	=		=	3
Jiří Čech	P		P	1
	R		R	
	O		O	
	=		=	1
Lukáš Fisher	P		P	1
	R	7	R	10
	O	1	O	1
	=	8	=	12

Tobiáš Rumpál	P		P	1
	R		R	
	O		O	
	=		=	1
Ondřej Labuda	P		P	
	R	14	R	3
	O	6	O	12
	=	20	=	15
Jakub Wágner	P		P	
	R	3	R	5
	O		O	
	=	3	=	5
Mikuláš Díceto	P		P	
	R		R	2
	O	2	O	1
	=	2	=	3
Jiří Glaßer	P		P	
	R		R	2
	O	9	O	6
	=	9	=	8
Jan Pelikán	P		P	
	R		R	
	O	1	O	
	=	1	=	
Jan Khrieger	P		P	
	R		R	
	O	1	O	1
	=	1	=	1
Matyáš Praxl	P		P	
	R		R	
	O		O	1
	=		=	1

Příloha č. 4

Tabulka obnov městských rad v Prachaticích mezi lety 1640-1699

V prvním sloupci tabulky jsou v chronologickém pořadí pod sebou zapsány termíny obnov ve sledovaném období. Ke každé obnově je v následujících sloupcích uvedena doba fungování zvolené rady v měsících do příští renovace, jméno dosazeného primátora, rychtáře a předního staršího obecního.

Datum obnovy	Délka trvání (v měsících)	Primátor	Rychtář	Přední starší obecní
27. července 1640	16	Klement Jakub	Milota Jan	Tajcz Lukáš
15. listopadu 1641	20	Pelhřimovský Jiří	Tajcz Lukáš	Budek Karel
28. července 1643	13 a půl	Klement Jakub	Fenczl Jan	Weinman Mikuláš
12. září 1644	24	Pelhřimovský Jiří	Fenczl Jan	Svršek Jan
20. září 1646	29 a půl	Ubermeßer Matěj	Magrle Vavřinec	Waimon Mikuláš
8. března 1649	32	Ubermeßer Matěj	Majer Jan	Příkopský Pavel
18. listopadu 1651	21 a půl	Weinman Mikuláš	Bíška Petr	Kohout Jan
30. srpna 1653	15 a půl	Weinman Mikuláš	Šipaunský Matěj	Draxl Jindřich
12. prosince 1654	12	Wajßenregner Jan	Khrieger Jan	Slavík Pavel
15. prosince 1655	16 a půl	Wajßenregner Jan	Procházka Mikuláš	Bíška Petr
3. května 1657	13	Wajßenregner Jan	Pelikán Josef	Draxl Jindřich
31. května 1658	12 a půl	Ubermeßer Matěj	Pelikán Josef	Čech Jiří
13. června 1659	13	Ubermeßer Matěj	Matyáš Grundtnágl	Schott Jan
7. července 1660	13 a půl	Bíška Petr	Čech Jiří	Budek Jan
20. srpna 1661	14	Wajßenregner Jan	Pelikán Josef	Mikuláš Procházka
26. října 1662	17	Wajßenregner Jan	Weinmann Řehoř	Čech Jiří

26. března 1664	31	Čech Jiří	Dicento Mikuláš	Hyrš David
21. října 1666	20	Šipaunský Matěj	Čech Jiří	Grundtnágl Matyáš
28. června 1668	28	Grundtnágl Matyáš	Weinmann Řehoř	Čech Jiří
5. listopadu 1670	13	Grundtnágl Matyáš	Dicento Mikuláš	Barth Václav
24. listopadu 1671	18	Šipaunský Matěj	Weinmann Řehoř	Glaßer Jiří
26. května 1673	26	Grundtnágl Matyáš	Čech Jiří	Labuda Ondřej
15. července 1675	16	Schworczaur Jan	Weinmann Řehoř	Čech Jiří
19. listopadu 1676	12	Schworczaur Jan	Glaßer Jiří	Weinmann Řehoř
10. listopadu 1677	13	Grundtnágl Matyáš	Barth Václav	Labuda Ondřej
15. prosince 1678	21	Grundtnágl Matyáš	Labuda Ondřej	Weinmann Řehoř
13. září 1680	16	Barth Václav	Fisher Lukáš	Labuda Ondřej
10. ledna 1682	37	Fisher Lukáš	Glaßer Jiří	Labuda Ondřej
6. února 1685	13	Fisher Lukáš	Glaßer Jiří	Čech Jiří
12. března 1686	17 a půl	Fisher Lukáš	Glaßer Jiří	Labuda Ondřej
28. srpna 1687	13	Fisher Lukáš	Čech Jiří	Glaßer Jiří
6. října 1688	44	Fisher Lukáš	Palauška Ondřej	Praxl Matyáš
3. června 1692	41	Fisher Lukáš	Favot Florián	Stegbauer Kašpar
5. listopadu 1695	22	Palauška Ondřej	Kernstockh Jan Pavel	Pihler Řehoř
28. srpna 1697	17	Springinsfeld Jiří Adalbert	Pihler Řehoř	Ferauff Karel
23. ledna 1699	23	Springinsfeld Jiří Adalbert	Pelikán Jan	Fidler Řehoř
28. prosince 1670	XXX	XXX	XXX	XXX

Příloha č. 5

Tabulka znázorňující četnost renovací v jednotlivých měsících

Římské číslice v prvním řádku představují jednotlivé po sobě jdoucí měsíce (I. = leden, II. = únor, až XII. = prosinec.). V druhém řádku zjistíme kolik renovací mezi lety 1640-1699 v daném měsíci proběhlo. Třetí řádek ukazuje, kolik renovací proběhlo v jednotlivých čtvrtletích. Čtvrtý řádek ukazuje počet renovací v první a v druhé polovině roku.

Měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Četnost podle měsíců	2	1	3	0	3	3	4	4	3	3	7	3
Četnost podle čtvrtletí	6			6			11			13		
Četnost podle pololetí	12						24					

Příloha č. 6

Tabulka znázorňující četnost na účasti v radě mezi lety 1640-1699

První sloupec určuje, kolikrát byly jednotlivé osoby součástí městské rady mezi léty 1640-1699. V dalších sloupcích zjistíme, kolik mužů působilo v orgánech prachatické městské správy jedenkrát, dvakrát, třikrát, atd. **Druhý sloupec** počítá pouze s osobami, které působily v první nebo poslední radě sledovaného období (u takových osob lze předpokládat, že v radě působili již před nebo po sledovaném období). **Třetí sloupec** počítá pouze s osobami, které nebyly součástí první ani poslední renovace. **Čtvrtý sloupec** znázorňuje všech 116 osob, které se ve sledovaném období v radě objevily, bez ohledu zda působily také v prvním či posledním sledovaném období.

Kolikrát	<i>Osoby, které působily v prvním a posledním sledovaném období (50 osob)</i>		Pouze osoby, které nepůsobili v prvním a posledním sledovaném období (66 osob)		Všichni, kteří ve sledovaném období působili v orgánech městské správy (116 osob)	
1x	6	31	7	28	13	59
2x	4		5		9	
3x	7		2		9	
4x	5		10		15	
5x	9		4		13	
6x	2	7	2	13	4	20
7x	0		7		7	
8x	2		2		4	
9x	1		0		1	
10x	2		2		4	
11x	1	8	7	12	8	20
12x	2		2		4	
13x	2		0		2	
14x	2		1		3	
15x	1		2		3	
16x	0	4	3	10	3	14
17x	1		2		3	
18x	2		3		5	
19x	1		1		2	
20x	0		1		1	
21x	0	0	2	3	2	3
22x	0		0		0	
23x	0		0		0	
24x	0		1		1	
25x	0		0		0	

Příloha č. 7

Tabulka kariérního postupu členů městské samosprávy mezi lety 1640-1699

V prvním sloupci jsou uvedena jména všech mužů, kteří se podíleli na samosprávě města Prachatic mezi lety 1640-1699. Následující sloupce označené čísly 1-36 znázorňují jednotlivé obnovy sledovaného období v chronologickém pořadí. U každého jména je ve sloupcích 1-16 zkratkou (viz legenda) připsáno do jaké funkce a v jakém pořadí byl při obnově zapsán. U každé jednotlivé osoby tak můžeme sledovat její pozici v radě po řadu let.

Legenda:

R – rychtář

K – konšel

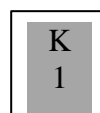
O – obecní starší

K-1 – primas

(číslice za K určuje pořadí konšela v seznamu obnovy)

(číslice za O určuje pořadí obecního staršího v seznamu obnovy)

číslo 1. – 36. značí jednotlivé obnovy mezi lety 1640-1699 v chronologickém pořadí.

\ „okno tabulky vyplněné šedě“ – osoba vyplněná v zápisu o obnově křížkem (značí, že zemřela)

Jméno	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.
Klement Jakub	K 1	K 2	K 1																																	
Wajßenregner Zikmund	K 2	K 3																																		
Pelhřimovský Jiří	K 3	K 1		K 1	K 2																															
Barvicín Florián	K 4	K 4																																		
Frýpes Melichar	K 5	K 5	K 2	K 3	K 3																															
Marek Damascen	K 6	K 6	K 3	K 4	K 4	K 2	K 3	K 3																												
Fábera Jindřich	K 7	K 7	K 4																																	
Übermeßer Matěj	K 8	K 8	K 5	K 2	K 1	K 1	K 2	K 2	K 3	K 3	K 2	K 1	K 1																							
Weinmann Štefan	K 9	K 9	K 6	K 5	K 5																															
Zigl Matěj	K 10																																			
Maršák Šimon	K 11	K 11	K 8																																	
Daucha Pavel	K 12	K 12	K 9	K 7	K 7	K 3	K 4	K 4																												
Milota Jan	R	K 10	K 7	K 6	K 6																															

Jméno	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.		
Tajcz Lukáš	O 1	R	K 10	K 8	K 8																																	
Wajßenregner Jan Jiří	O 2	O 2	K 12	K 10	K 10	K 4	K 5	K 5	K 1	K 1	K 1	K 2	K 2	K 2	K 1	K 1	K 2	K 2																				
Weinmann Mikoláš	O 3	O 4	O 1	K 11	O 1	K 6	K 1	K 1	K 2	K 2																												
Bedrníček Václav	O 4	O 5	O 3	O 2	O 2	O 2																																
Fencl Jan	O 5		R	R																																		
Hoříkovský Jan	O 6	O 6	O 4	O 3	O 3																																	
Wacho Adam	O 7	O 7																																				
Wajßenregner Jakub	O 8	O 8	O 5	O 4	O 4																																	
Hofenprát Michal	O 9																																					
Saudek Ambrož	O 10	O 9	O 6	O 5																																		
Hyrš David	O 11	O 10	O 7	O 6	O 5	K 7	K 8	K 7	K 5	K 5	K 4	K 4	K 4	K 3	K 4	K 4	O 1	K 4																				
Kuchta Šebestián	O 12	O 11	O 8		O 6	K 8			O 11	O 9	K 10	K 11	K 11	K 9			O 7	O 2	O 2	O 4																		
Budek Karel		O 1	K 11	K 9	K 9																																	
Dvorský Martin		O 3	O 2	K 12	K 11																																	
Chraštianský Jiří		O 12	O 9	O 7	O 7																																	
Magrle Vavřinec			O 10	O 8	R																																	
Kohout Jan			O 11	O 9	O 8	O 3	O 1	K 12	K 9	K 9	K 9	K 10	K 10	K 8	K 6	K 7		K 5		O 2																		
Příkopský Pavel			O 12	O 10	O 9	O 1	K 12	K 10																														
Svršek Jan				O 1																																		
Majer Jan				O 11	O 10	R	O 2	O 2	O 2	K 7																												
Draxl Jindřich					K 12	K 5	K 7	O 1	K 10	K 10	O 1	K 6	K 6	K 5		K 5	K 8																					

Jméno	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	
Longk Pavel					O 11	O 4																															
Bíška Petr					O 12	K 10	R	K 11	K 8	O 1	K 7	K 8	K 8	K 1	K 2	K 2	K 3	K 3	K 3	K 3	K 3	K 2															
Favot Lonhart						K 9	K 9	K 8	K 6																												
Slavík Pavel						K 11	K 10	K 9	O 1																												
Šipaunský Matěj						K 12	K 11	R	K 7	K 8	K 6	K 7	K 7	K 6	K 5	K 6	K 4	K 1	K 2	K 2	K 1																
Jelínek Jiří						O 5	O 3	O 3	O 3	O 2	O 2	O 2	O 3	O 3	O 3	O 3	O 2	O 3				O 10	O 6														
Ždiarský Václav						O 6	O 4	O 4	O 4	O 3	O 3	O 3	O 4	O 5	O 4	O 4																					
Furch Zikmund						O 7	O 5	O 5	O 5	O 4	O 4							O 10	O 7	O 8	K 12	K 11															
Paurgartner Emanuel						O 8	O 6	O 6	O 6	O 5	O 5	O 4	O 5	O 6	O 5	O 5																					
Voliňský Matěj						O 9	O 7	O 7	O 7	O 6	O 6	O 5	O 6	O 7	O 6	O 6		O 5	O 3	O 5																	
Ritter Martin						O 10	O 9																														
Tschole Matěj						O 11	O 10	O 8	O 8																												
Votický Melichar						O 12	O 11																														
Pelhřimovský Melichar							K 6	K 6	K 4	K 4	K 3																										
Saudek Melichar							O 8	O 9	O 8	O 7	O 7																										
Khreiner Vít							O 12	O 10																													
Khrieger Jan								O 11	R									O 4	K 10	K 10	K 8	K 7		K 12	K 10	K 9	K 10	K 10	K 11	K 10	K 10	K 9	K 6				
Čech Jiří								O 12	K 11	K 12	K 12	O 1	O 2	R	K 7	O 1	K 1	R	O 1	O 3	O 2	R	O 1	K 10				O 7	O 1	O 2	R	K 11	K 8	K 6	K 6	K 5	
Procházka Mikuláš									K 12	R	K 8	K 9	K 9	K 7	O 1																						
Duchek Václav									O 10	O 8	O 8	O 6	O 7	O 8	O 7	O 7	O 3	⊖ ???	O 12																		

Jméno	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.				
Třeboňský Matěj									O 12																															
Holazský Jan										K 6	K 5	K 5	K 5	K 4																										
Grundtnágl Matyáš										K 11	K 11	K 12	R	K 11	K 8	K 9	K 10	O 1	K 1	K 1	K 2	K 1	K 2			K 1	K 1	K 3	K 4	K 4	K 4	K 4	K 2							
Pelikán Josef										O 10	R	R	K 12	K 10	R	K 8	K 9	K 6	K 4	K 4	K 4																			
Schott Jan										O 11	O 9	O 7	O 1	O 2	O 2	O 2																								
Schworczaur Jan										O 12	O 10	O 8	O 8	O 9	K 12	K 12	K 11	K 9	K 6	K 7	K 5	K 3	K 1	K 1	K 2	K 2	K 2	K 3	K 3	K 3	K 3	K 4	K 3	K 3						
Weinmann Řehoř											O 11	O 9	O 9	K 12	K 9	R		K 8	R	K 6	R	K 6	R	O 1	K 8	O 1	K 6	K 7	K 7	K 7	K 7	K 7	K 6							
Wágner Jakub											O 12							O 11	O 8	O 9	O 5	K 12	K 9	K 6	K 7	K 8	K 9	K 9	K 10	K 9	K 9	K 9	K 8							
Wimberský Jindřich												K 3	K 3		K 3	K 3	K 5																							
Gregorides Andres												O 10																												
Rataj Cyprián												O 11																												
Augner Eliáš												O 12	O 10	O 10	O 8	O 8	O 4	O 6	K 11																					
Dicento Mikuláš													O 11	O 11	O 9	O 9	R	K 11	K 8	R	K 10	K 9	K 6			O 2	O 2	K 12	K 12	K 12	K 11	K 11	K 10	K 7	K 5	K 5	K 4			
Budek Jan												O 12	O 1	K 10	K 10	K 6																								
Winkler Franc													O 4	K 11	K 11	K 7	K 7	K 5	K 5																					
Wodička Matyáš													O 12	O 10	O 10	K 12	K 10	K 7	K 8	K 6	K 4	K 3	K 2	K 3	K 3	K 4	K 5	K 5	K 5	K 5	K 5	K 4	K 4							
Knapp Martin														O 11	O 11	O 5	K 12	K 9	K 9	K 7	K 5	K 4	K 3	K 4	K 4	K 5	K 6	K 6	K 6	K 6	K 6	K 5								
Fábera Matyáš														O 12	O 12	O 6	O 7	O 4	O 6	O 3	O 2	O 2	O 3	O 4	O 4	O 3	O 4	O 3	O 3	O 3	O 3	O 3	O 3							
Rumpál Tobiáš																	O 8	O 8	O 5	K 12	K 9	K 8	K 5	K 4	K 5	K 5	K 7	K 8	K 9	K 8	K 8	K 7	K 5	K 4	K 4					
Glaßer Jiří																	O 9		K 12	K 11	O 1	K 10	K 7	R	K 6	K 6	K 8		R	R	R	O 1	K 12	K 9	K 7	K 7	K 6			
Klemer Josef																	O 10						O 11	O 8	O 7	O 7	O 6	O 5	O 5	O 4	O 4	O 4								

Jméno	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.			
Übermeßer Jiří																	O 11																						
Plumer Vít																	O 12																						
Weinmann Jan																		O 9	O 6	O 7	O 4	O 9	K 12	K 9	K 11	K 11	K 11	K 11											
Saudek Bartoloměj																		O 12	O 9	O 10	O 6	O 3	O 3	O 4	O 5	O 5	O 4												
Labuda Ondřej																			O 10	O 11	O 7	O 1	K 10	K 7	O 1	R	O 1	O 1	K 8	O 1	O 2	O 2	O 2						
Barth Václav																		O 11	O 1	K 11		K 8	K 5	R	K 7	K 1	K 2	K 2	K 2	K 3	K 2	K 2	K 3	K 3	K 3	K 3			
Michálek Jan																				O 12	O 8	O 4	O 4	K 11	K 9	K 10													
Caspar Martin																					O 9	O 5	K 11	K 8															
Wimberský Jan																					O 11	O 7	O 5	O 2	O 3	O 3	O 2	O 3											
Rivola Jiří																					O 12	O 8	O 6	O 5															
Scholler Martin																						O 10	O 7	O 6	O 6														
Wieser Jiří																						O 12	O 9	O 8	O 8	O 7	O 6												
Pavka Tomáš																							O 10																
Pelikán Jan																							O 11	O 9	O 9	O 8	O 7	O 12	O 10	O 10	O 9	O 7	O 5	O 4	O 4	O 4	R		
Celerin Jan																							O 12	O 10	O 10	O 9	O 8	O 8	O 6	O 6	O 6	O 3	O 3	O 2	O 2	O 2	O 2		
Fisher Lukáš																								O 11	K 12	K 12	R	K 1	K 1	K 1	K 1	K 1	K 1	K 1	K 2				
Praxl Matyáš																									O 12	O 11	O 10	O 9	O 6	O 5	O 5	O 5	O 1	K 12	K 9	K 9	K 8		
Dicento Mikuláš																										O 2	O 2	K 12	K 12	K 12	K 11	K 11	K 10	K 7	K 5	K 5	K 4		
Favot Florián																										O 12	O 12	O 11	O 10	O 8	O 8	O 8	O 6	R	K 11	K 10	K 9	K 9	
Chevalier Nicolas																											O 11	O 10	O 9	O 7	O 7	O 7	O 5	O 4	O 3	O 3	O 3	O 3	
Palauška Ondřej																												O 12	O 2	O 2	K 12	K 12	R	K 10	K 1	K 2	K 2		

Jméno	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	
Čech Jiří																												O 7	O 1	O 2	R	K 11	K 8	K 6	K 6	K 5	
Pelhřimovský Jan																												O 11	O 9	O 9							
Messner Pavel																													O 11	O 11	O 10	O 8	O 6	O 5	O 5		
Purkmajer Wolff																													O 12	O 12	O 11	O 9	O 7	O 6	O 6		
Schwarczaur Zikmund																															O 12	O 10	O 8	O 7	O 7	O 4	
Stegbauer Kašpar																															O 11	O 1	K 12	K 11	K 10		
Kernstockh Jan Pavel																														O 12	O 9	R	K 12	K 11			
Erlinger Simon																																K 11	K 8	K 8	K 7		
Laturner Matyáš																															O 10	O 8	O 8	O 5			
Šipaunský Jan																															O 11	O 9	O 9	O 6			
Scholler Martin																															O 12	O 10	O 10	O 7			
Springinsfeld Jiří Adalbert																																K 10	K 1	K 1			
Pihler Řehoř																															O 1	R					
Ferauff Karel																																O 11	O 1	K 12			
Tanzinger Jiří																															O 12	O 11	O 8				
Fidler Řehoř																																O 12	O 1				
Hojss Martin																																				O 9	
Hošlovský Karel																																				O 10	
Geislich Sebastián																																				O 11	
Felber ???																																				O 12	

Přílohy č. 8-48

Seznamy radních a obnov

Seznamy konšelů (pánů radních) a obecních starších k období mezi lety 1622-1640 jsou utvořeny z údajů získaných studiem, ke sledovanému období dochovaných, radních manuálů uložených v SOkA Prachatice. Ke sledovaným rokům se nezachovaly zápisy o obnově městské rady. Jednotliví členové městské správy byli dohledáni v jednotlivých denních záznamech manuálů nejrůznějšího obsahu. Nejčastěji bylo možné dohledat městské konšely v období, kdy zastávali funkci purkmistra. V této funkci se radní střídali v přibližně měsíčních intervalech. Forma zápisu byla nejčastěji ve tvaru „Za Purkmistra pana [jméno purkmistra] dne [datum zápisu]. Pokud se mi podařilo najít jména obecních starších, bylo to nejčastěji ze zápisu ve formě: „Za přítomnosti obecních starších [výčet jmen]“, nebo „Za přítomnosti obecních starších kromě [výčet jmen]“.

Pro období mezi lety 1640-1699 se dochovaly zápisy o obnovách v radních manuálech a seznamy obnov uložené v SOkA Prachatice, záznamy o obnovách a vota uložené v SOA Třeboň, oddělení Český Krumlov.

Při obnovách bylo dosazováno 12 konšelů (pánů radních), z nichž jeden byl označen jako primas či primátor (ten, který zastával funkci purkmistra v daném období jako první). Obecních starších bylo vybíráno 12, nejvýznamnější z nich byl označen jako přední starší obecní. Při obnově byl také volen a dosazován městský rychtář.

Nebylo výjimkou, že městské rady se skládaly z členů, kteří v nich zasedali již v předchozích letech. Noví členové se objevují spíše sporadicky. Pokud v městské radě zasedal člen, kterého jsem v předchozích letech nezaregistrovala, je takový nový člen vyznačen **tučným písmem**.

Jména některých radních se v pramenech objevují ve více podobách (např. Magkrle – Magrle, Majer – Meyer, Bíška – Bieska – Biezka – Bieszka – Bieshka – Biesska, atd.) v sestavených seznamech jsou uváděna vždy v jedné, nejčastěji užívané formě. Německá jména jsou převážně transliterována.

Příloha č. 8

Správa města v letech 1622-1625²⁶⁷

KONŠELÉ

Zikmund Švorczaur – primátor
Oldřich Gregor
Linhart Diciento
Tobiáš Rumpál
Jakub Khern
Tomáš Weinmann
Matěj Zikl
Jiřík Pelhřimovský
Melichar Telátko
Vít Zigl
Vavřinec Vintnberský
Matouš Fikulín

RYCHTÁŘ

Bohuslav Bauška
Ambrož Saudek – poručený rychtář

OBECNÍ STARŠÍ

Štěpán Bauše
Bartoloměj Ribský
Jiřík Hofeprát
Matěj Záblatský
Martin Dvorský
Mikoláš Pumele
Damascenus Marek
Melichar Frípes
Josef Zigl
Jan Mykísko

---

²⁶⁷ SOKA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 246, sign. II-196.

Příloha č. 9

Správa města v letech 1632-1633²⁶⁸

KONŠELÉ

Jiří Viktorín Pelhřimovský – primátor

Matouš Fikulín

Melichar Telátko

Zikmund Wajßenregner

Vít Zigl

Matěj Zikl

Florián Barvicín

Melichar Frípes

---

²⁶⁸ TAMTÉŽ, inv. č. 247, sign. II-197.

Příloha č. 10

Správa města v letech 1639-1640 (do obnovy 27. 7. 1640)²⁶⁹

KONŠELÉ

Zikmund Wajßenregner – primátor

Jakub Klement

Jiří Pelhřimovský

Jindřich Fábera

Martin Dvorský

Florián Barvicín

Vít Zigl

Melichar Frípes

Damascenus Marek z Bavorova

Jan Rubekula

RYCHTÁŘ

Matěj Zikl

OBECNÍ STARŠÍ

Karel Budek

Matěj Ubermeßer

Josef Zigl

Lukáš Taicz

Jan Milota

Jan Wajßenregner

Štefan Weinmann

Šimon Maršák

Václav Bedrníček

---

²⁶⁹ TAMTÉŽ, inv. č. 248, sign. II-198.

KONŠELÉ

1. Jakub Klement - primas
2. Zikmund Wajßenregner
3. Jiří Pelhřimovský
4. Florián Barvicín
5. Melichar Frípes
6. Damascenus Marek
7. Jindřich Fábera
8. Matěj Ubermeßer
9. Štefan Weinmann
10. Matěj Zikl
11. Šimon Maršák
- 12. Pavel Daucha**

RYCHTÁŘ

1. Jan Milota

OBECNÍ STARŠÍ

1. Lukáš Taicz
2. Jan Wajßenregner
3. **Mikoláš Weinmann**
4. Václav Bedrníček
5. **Jan Fenczl**
6. **Jan Hořikovský**
7. **Adam Wacho**
8. **Jakub Wajßenregner**
9. **Michal Hofenprát**
10. Ambrož Saudek
11. **David Hyrš**
12. **Šebestián Kuchta**

---

²⁷⁰ TAMTÉŽ, fol. 203 r.

KONŠELÉ

1. Jiří Pelhřimovský – primas
2. Jakub Klement
3. Zikmund Wajßenregner
4. Florián Barvicín
5. Melichar Frípes
6. Damascenus Marek
7. Jindřich Fábera
8. Matěj Ubermeßer
9. Štefan Weinmann
10. Jan Milota
11. Šimon Maršák
12. Pavel Daucha

RYCHTÁŘ

1. Lukáš Taicz

OBECNÍ STARŠÍ

1. Karel Budek
2. Jan Wajßenregner
3. Martin Dvorský
4. Mikoláš Weinmann
5. Václav Bedrníček
6. Jan Hořikovský
7. Adam Wacho
8. Jakub Wajßenregner
9. Ambrož Saudek
10. David Hyrš
11. Šebestián Kuchta
12. **Jiřík Chraštianský**

---

²⁷¹ TAMTÉŽ, fol. 361 v.

KONŠELÉ

1. Jakub Klement – primas
2. Melichar Frípes
3. Damascenus Marek
4. Jindřich Fábera
5. Matěj Ubermeßer
6. Štefan Weinmann
7. Jan Milota
8. Šimon Maršák
9. Pavel Daucha
10. Lukáš Taicz
11. Karel Budek
12. Jan Wajßenregner

RYCHTÁŘ

1. Jan Fenczl

OBECNÍ STARŠÍ

1. Mikoláš Weinmann
2. Martin Dvorský
3. Václav Bedrníček
4. Jan Hoříkovský
5. Jakub Wajßenregner
6. Ambrož Saudek
7. David Hyrš
8. Šebestián Kuchta
9. Jiřík Chraštianský
- 10. Vavřinec Magrle**
- 11. Jan Kohout**
- 12. Pavel Příkopský Pekař**

---

²⁷² TAMTÉŽ, inv. č. 249, sign. II-199, fol. 256 v.

KONŠELÉ

1. Jiří Pelhřimovský – primas
2. Matěj Ubermeßer
3. Melichar Frípes
4. Damascenus Marek
5. Štefan Weinmann
6. Jan Milota
7. Pavel Daucha
8. Lukáš Taicz
9. Karel Budek
10. Jan Wajßenregner
11. Mikoláš Weinmann
12. Martin Dvorský

RYCHTÁŘ

1. Jan Fenczl

OBECNÍ STARŠÍ

- 1. Jan Svršek**
2. Václav Bedrníček
3. Jan Hoříkovský
4. Jakub Wajßenregner
5. Ambrož Saudek
6. David Hyrš
7. Jiřík Chraštianský
8. Vavřinec Magrle
9. Jan Kohout
10. Pavel Příkopský
- 11. Jan Majer**

---

²⁷³ TAMTÉŽ, inv. č. 250, sign. II-200.

KONŠELÉ

1. Matěj Ubermeßer – primas
2. Jiří Viktorín Pelhřimovský z Greifenfelzu
3. Melichar Frípes
4. Damascenus Marek
5. Štefan Weinmann
6. Jan Milota
7. Pavel Daucha
8. Lukáš Taicz
9. Karel Daniel Budek
10. Jan Jiří Wajßenregner z Wajßenfeldu
11. Martin Dvorský
- 12. Jindřich Draxl**

RYCHTÁŘ

1. Vavřinec Magrle – (ložní rychtář)

OBECNÍ STARŠÍ

1. Mikoláš Weinmann
2. Václav Bedrníček
3. Jan Hoříkovský
4. Jakub Wajßenregner
5. David Hyrš
6. Šebestián Kuchta
7. Jan Kohout
8. Pavel Pekař
9. Jan Majer
- 10. Pavel Longk**
- 11. Petr Bíška**

---

²⁷⁴ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Matěj Ubermeßer – primas
2. Damascenus Marek
3. Pavel Daucha
4. Jan Jiří Wajßenregner z Wajßenfeldu
5. Jindřich Draxl
6. Mikoláš Weinmann
7. David Hyrš
8. Šebestián Kuchta
- 9. Leonard Favot**
10. Petr Bíška
- 11. Pavel Slavík**
- 12. Matěj Šipaunský**

RYCHTÁŘ

1. Jan Majer

OBECNÍ STARŠÍ

1. Pavel Příkopský (pekař)
2. Václav Bedrníček
3. Jan Kohout
4. Pavel Longk
5. **Jiří Jelínek**
6. **Václav Ždiarský**
7. **Zikmund Furch**
8. **Emanuel Paungarttner**
9. **Matěj Voliňský**
10. **Martin Ritter**
11. **Matěj Tschole**
12. **Melichar Votický**

---

²⁷⁵ TAMTÉŽ.

Příloha č. 17

Obnova městské rady ze dne 18. 11. 1651²⁷⁶

KONŠELÉ

1. Mikoláš Weinmann – primas
2. Matěj Übermeßer
3. Damascenus Marek
4. Pavel Daucha
5. Jan Wajßenregner
- 6. Melichar Pelhřimovský**
7. Jindřich Draxl
8. David Hyrš
9. Leonard Favot
10. Pavel Slavík
11. Matěj Šipaunský
12. Pavel Příkopský Pekař

RYCHTÁŘ

1. Petr Bíška

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jan Kohout
2. Jan Majer
3. Jiří Jelínek
4. Václav Ždiarský
5. Zikmund Furch
6. Emanuel Paungartner
7. Matěj Voliňský
8. Melichar Saudek
9. Martin Ritter
10. Matěj Tschole
11. Melichar Votický
12. Vít Khreiner

---

²⁷⁶ SOA Třeboň, pracoviště Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. C II 5 AS 1.

KONŠELÉ

1. Mikoláš Weinmann – primas
2. Matěj Ubermeßer
3. Damascenus Marek
4. Pavel Daucha
5. Jan Wajßenregner
6. Melichar Pelhřimovský
7. David Hyrš
8. Leonard Favot
9. Pavel Slavík
10. Pavel Příkopský
11. Petr Bíška
12. Jan Kohout

RYCHTÁŘ

1. Matěj Šipaunský

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jindřich Draxl
2. Jan Majer
3. Jiří Jelínek
4. Václav Ždiarský
5. Zikmund Furch
6. Emanuel Paungarttner
7. Matěj Voliňský
8. Matěj Tschole
9. Melichar Saudek
10. Vít Khreiner
11. **Jan Khrieger**
12. **Jiří Böhm**

---

²⁷⁷ SOkA Prachatice, AM Prachatice, Obnovení městské rady, sign. III-E-1, kart. 8, fol. 7r; pro identifikaci odtrženého jména rychtáře použito také: SOA Třeboň, pracoviště Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS - 1.

KONŠELÉ

1. Jan Wajßenregner – primas
2. Mikoláš Weinmann
3. Matěj Ubermeßer
4. Melichar Pelhřimovský
5. David Hyrš
6. Leonard Favot
7. Matěj Šipaunský
8. Petr Bíška
9. Jan Kohout
10. Jindřich Draxl
11. Jiří Čech
12. **Mikuláš Procházka**

RYCHTÁŘ

1. Jan Khrieger

OBECNÍ STARŠÍ

1. Pavel Slavík
2. Jan Majer
3. Jiří Jelínek
4. Václav Ždiarský
5. Zikmund Furch
6. Emanuel Paungarttner
7. Matěj Voliňský
8. Matěj Tschole
9. Melichar Saudek
10. **Václav Duchek**
11. Šebestián Kuchta
12. **Matěj Třeboňský**

---

²⁷⁸ SOA Třeboň, pracoviště Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1.

KONŠELÉ

1. Jan Jiří Wajßenregner – primas
2. Mikoláš Weinmann
3. Matěj Übermeßer
4. Melichar Pelhřimovský
5. David Hyrš
6. **Jan Holazský**
7. Jan Majer
8. Matěj Šipaunský
9. Jan Kohout
10. Jindřich Draxl
11. **Matěj Grundtnágl**
12. Jiří Čech

RYCHTÁŘ

1. Mikuláš Procházka

OBECNÍ STARŠÍ

1. Petr Bíška
2. Jiří Jelínek
3. Václav Ždiarský
4. Zikmund Furch
5. Emanuel Paungarttner
6. Matěj Voliňský
7. Melichar Saudek
8. Václav Duchek
9. Šebestián Kuchta
10. **Josef Pelikán**
11. **Jan Schott**
12. **Jan Schworczaur**

---

²⁷⁹ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Jan Jiří Wajßenregner – primas
2. Matěj Übermeßer
3. Melichar Pelhřimovský
4. David Hyrš
5. Jan Holazský
6. Matěj Šipaunský
7. Petr Bíška
8. Mikuláš Procházka
9. Jan Kohout
10. Šebestián Kuchta
11. Matyáš Grundtnágl
12. Jiří Čech

RYCHTÁŘ

1. Josef Pelikán

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jindřich Draxl
2. Jiří Jelínek
3. Václav Ždiarský
4. Zikmund Furch
5. Emanuel Paungartner
6. Matěj Voliňský
7. Melichar Saudek
8. Václav Duchek
9. Jan Schott
10. Jan Schworczaur
11. **Řehoř Weinmann**
12. Jakub Wágner

---

²⁸⁰ TAMTÉŽ

KONŠELÉ

1. Matěj Ubermeßer – primas
2. Jan Jiří Wajßenregner
3. **Jindřich Wimberský**
4. David Hyrš
5. Jan Holazský
6. Jindřich Draxl
7. Matěj Šipaunský
8. Petr Bíška
9. Mikuláš Procházka
10. Jan Kohout
11. Šebestián Kuchta
12. Matyáš Grundtnágl

RYCHTÁŘ

1. Josef Pelikán

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jiří Čech
2. Jiří Jelínek
3. Václav Ždiarský
4. Emanuel Paungarttner
5. Matěj Voliňský
6. Václav Duchek
7. Jan Schott
8. Jan Schworczaur
9. Řehoř Weinmann
10. **Andreß Gregorides**
11. **Cyprián Rataj**
12. **Eliáš Augner**

---

²⁸¹ SOKA Prachatice, AM Prachatice, Obnovení městské rady, sign. III E 1, kart. 8, fol. 8r; srovnej SOA Třeboň, pracoviště Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1, nefol.

Příloha č. 23

Obnova městské rady ze dne 13. 6. 1659²⁸²

KONŠELÉ

1. Matěj Ubermeßer – primas
2. Jan Jiří Wajßenregner
3. Jindřich Wimberský
4. David Hyrš
5. Jan Holazský
6. Jindřich Draxl
7. Matěj Šipaunský
8. Petr Bíška
9. Mikuláš Procházka
10. Jan Kohout
11. Šebestián Kuchta
12. Josef Pelikán

RYCHTÁŘ

1. Matyáš Grundtnágl

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jan Schott
2. Jiří Čech
3. Jiří Jelínek
4. Václav Ždiarský
5. Emanuel Paungartner
6. Matěj Voliňský
7. Václav Duchek
8. Jan Schworczaur
9. Řehoř Weinmann
10. Eliáš Augner
11. **Mikuláš Dicento**
12. **Jan Budek**

---

²⁸² SOkA Prachatice, AM Prachatice, Obnovení městské rady, sign. III E 1, kart. 8, fol. 11r.

KONŠELÉ

1. Petr Bíška – primas
2. Jan Jiří Wajßenregner
3. David Hyrš
4. Jan Holazský
5. Jindřich Draxl
6. Matěj Šipaunský
7. Mikuláš Procházka
8. Jan Kohout
9. Šebestián Kuchta
10. Josef Pelikán
11. Matyáš Grundtnágl
12. Řehoř Weinmann

RYCHTÁŘ

1. Jiří Čech

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jan Budek
2. Jan Schott
3. Jiří Jelínek
4. **Franc Winkler**
5. Václav Ždiarský
6. Emanuel Paungarttner
7. Matěj Voliňský
8. Václav Duchek
9. Jan Schworczaur
10. Eliáš Augner
11. Mikuláš Dicient
12. Matyáš Wodička

---

²⁸³ SOA Třeboň, pracoviště Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1.

KONŠELÉ

1. Jan Jiří Wajßenregner – primas
2. Petr Bíška
3. Jindřich Wimberský
4. David Hyrš
5. Matěj Šipaunský
6. Jan Kohout
7. Jiří Čech
8. Matyáš Grundtnágl
9. Řehoř Weinmann
10. Jan Budek
11. Franc Winkler
12. Jan Schworczaur

RYCHTÁŘ

1. Josef Pelikán

OBECNÍ STARŠÍ

1. Mikuláš Procházka
2. Jan Schott
3. Jiří Jelínek
4. Václav Ždiarský
5. Emanuel Paungarttner
6. Matěj Voliňský
7. **Václav Duchek**
8. Eliáš Augner
9. Mikuláš Díceto
10. Matyáš Wodička
11. **Martin Knapp**
12. **Matyáš Fábera**

---

²⁸⁴ TAMTÉŽ.

Příloha č. 26

Obnova městské rady ze dne 26. 10. 1662²⁸⁵

KONŠELÉ

1. Jan Jiří Wajßenregner – primas
2. Petr Bíška
3. Jindřich Wimberský
4. David Hyrš
5. Jindřich Draxl
6. Matěj Šipaunský
7. Jan Kohout
8. Josef Pelikán
9. Matyáš Grundtnágl
10. Jan Budek
11. Franc Winkler
12. Jan Schworczaur

RYCHTÁŘ

1. Řehoř Weinmann

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jiří Čech
2. Jan Schott
3. Jiří Jelínek
4. Václav Ždiarský
5. Emanuel Paungartner
6. Matěj Voliňský
7. Václav Duchek
8. Eliáš Augner
9. Mikuláš Diciento
10. Matyáš Wodička
11. Martin Knapp
12. Matyáš Fábera

---

²⁸⁵ SOkA Prachatice, AM Prachatice, Obnovení městské rady, sign. III E 1, kart. 8, fol. 13r.

Příloha č. 27

Obnova městské rady ze dne 26. 3. 1664²⁸⁶

KONŠELÉ

1. Jiří Čech – primas
2. Jan Jiří Wajßenregner
3. Petr Bíška
4. Matěj Šipaunský
5. Jindřich Wimberský
6. Jan Budek
7. Franc Winkler
8. Jindřich Draxl
9. Josef Pelikán
10. Matyáš Grundtnágl
11. Jan Schworczaur
12. Matyáš Wodička

RYCHTÁŘ

1. Mikuláš Diciento

OBECNÍ STARŠÍ

1. David Hyrš – pření starší obecní
2. Jiří Jelínek
3. Václav Duchek
4. Eliáš Augner
5. Martin Knapp
6. Matyáš Fábera
7. Šebestián Kuchta
8. Tobiáš Rumpál
9. **Jiří Glaßer**
10. **Josef Klemer**
11. **Jiří Ubermeßer**
12. **Vít Plumer**

---

²⁸⁶ SOA Třeboň, pracoviště Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1.

KONŠELÉ

1. Matěj Šipaunský – primas
2. Jan Jiří Wajßenregner
3. Petr Bíška
4. David Hyrš
5. Jan Kohout
6. Josef Pelikán
7. Franc Winkler
8. Řehoř Weinmann
9. Jan Schworczaur
10. Matyáš Wodička
11. Mikuláš Diciento
12. Martin Knapp

RYCHTÁŘ

1. Jiří Čech

OBECNÍ STARŠÍ

1. Matyáš Grundtnágl – pření starší obecní
2. Šebestián Kuchta
Jan Schott
3. Jiří Jelínek
4. Jan Khrieger
Václav Ždiarský
5. Matěj Voliňský
Václav Duchek
6. Eliáš Augner
7. Matyáš Fábera
8. Tobiáš Rumpál
9. **Jan Weinmann**
10. Zikmund Furch
11. Jakub Wágner
12. **Bartoloměj Saudek**

---

²⁸⁷ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Matyáš Grundtnágl – primas
2. Matěj Šipaunský
3. Petr Bíška
4. Josef Pelikán
5. Franc Winkler
6. Jan Schworczaur
7. Matyáš Wodička
8. Mikuláš Diciento
9. Martin Knapp
10. Jan Khrieger
11. Eliáš Augner
12. Jiří Glaßer

RYCHTÁŘ

1. Řehoř Weinmann

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jiří Čech – pření starší obecní
2. Šebestián Kuchta
3. Matěj Voliňský
4. Matyáš Fábera
5. Tobiáš Rumpál
6. Jan Weinmann
7. Zikmund Furch
8. Jakub Wágner
9. Bartoloměj Saudek
10. **Ondřej Labuda**
11. **Václav Barth**
12. Václav Duchek

---

²⁸⁸ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Matyáš Grundtnágl – primas
2. Matěj Šipaunský
3. Petr Bíška
4. Josef Pelikán
5. Franc Winkler
6. Řehoř Weinmann
7. Jan Schworczaur
8. Matyáš Wodička
9. Martin Knapp
10. Jan Khrieger
11. Jiří Glaßer
12. Tobiáš Rumpál

RYCHTÁŘ

1. Mikuláš Dicento

OBECNÍ STARŠÍ

1. Václav Barth – pření starší obecní
2. Jan Kohout
3. Jiří Čech
4. Šebestián Kuchta
5. Matěj Voliňský
6. Matyáš Fábera
7. Jan Weinmann
8. Zikmund Furch
9. Jakub Wágner
10. Bartoloměj Saudek
11. Ondřej Labuda
12. **Jan Michálek**

---

²⁸⁹ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Matěj Šipaunský - primas
2. Matyáš Grundtnágl
3. Petr Bíška
4. Josef Pelikán
5. Jan Schworczaur
~~Řehoř Weinmann~~
6. Matyáš Wodička
7. Martin Knapp
8. Jan Khrieger
9. Tobiáš Rumpál
10. Mikuláš Diciento
11. Václav Barth
12. Zikmund Furch

RYCHTÁŘ

1. Řehoř Weinmann

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jiří Glaßer – pření starší obecní
2. Jiří Čech
3. Matyáš Fábera
4. Jan Weinmann
5. Jakub Wágner
6. Bartoloměj Saudek
7. Ondřej Labuda
8. Jan Michálek
9. **Martin Caspar**
10. Jiří Jelínek
11. **Jan Wimberský**
12. **Jiří Rivola**

---

²⁹⁰ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Matyáš Grundtnágl – primas
2. Petr Bíška
3. Jan Schworczaur
4. Matyáš Wodička
5. Martin Knapp
6. Řehoř Weinmann
7. Jan Khrieger
8. Tobiáš Rumpál
9. Mikuláš Dicento
10. Jiří Glaßer
11. Zikmund Furch
12. Jakub Wágner

RYCHTÁŘ

1. Jiří Čech

OBECNÍ STARŠÍ

1. Ondřej Labuda – pření starší obecní
2. Matyáš Fábera
3. Bartoloměj Saudek
4. Jan Michálek
5. Martin Caspar
6. Jiří Jelínek
7. Jan Wimberský
8. Jiří Rivola
9. Jan Weinmann
10. **Martin Scholler**
11. Josef Klemer
12. **Jiří Wieser**

---

²⁹¹ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Jan Schworczaur – primas
2. Matyáš Grundtnágl
3. Matyáš Wodička
4. Martin Knapp
5. Tobiáš Rumpál
6. Mikuláš Dicento
7. Jiří Glaßer
8. Václav Barth
9. Jakub Wágner
10. Ondřej Labuda
11. Martin Caspar
12. Jan Weinmann

RYCHTÁŘ

1. Řehoř Weinmann

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jiří Čech – pření starší obecní
2. Matyáš Fábera
3. Bartoloměj Saudek
4. Jan Michálek
5. Jan Wimberský
6. Jíří Rivola
7. Martin Scholler
8. Josef Klemer
9. Jiří Wieser
10. **Tomáš Pavka**
11. **Jan Pelikán Tuchmacher** (soukeník)
12. **Jan Celerin**

---

²⁹² TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Jan Schworczaur – primas
2. Matyáš Wodička
3. Martin Knapp
4. Tobiáš Rumpál
5. Václav Barth
6. Jakub Wágner
7. Ondřej Labuda
8. Martin Caspar
9. Jan Weinmann
10. Jiří Čech
11. Jan Michálek
12. Jan Khrieger

RYCHTÁŘ

1. Jiří Glaßer

OBECNÍ STARŠÍ

1. Řehoř Weinmann – pření starší obecní
2. Jan Wimberský
3. Matyáš Fábera
4. Bartoloměj Saudek
5. Jiří Rivola
6. Martin Scholler
7. Josef Klemer
8. Jiří Wieser
9. Jan Pelikán
10. Jan Celerin
11. **Lukáš Fisher**
12. **Matyáš Praxl**

---

²⁹³ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Matyáš Grundtnágl – primas
2. Jan Schworczaur
3. Matyáš Wodička
4. Martin Knapp
5. Tobiáš Rumpál
6. Jiří Glaßer
7. Jakub Wágner
8. Řehoř Weinmann
9. Jan Michálek
10. Jan Khrieger
11. Jan Weinmann
12. Lukáš Fisher

RYCHTÁŘ

1. Václav Barth

OBECNÍ STARŠÍ

1. Ondřej Labuda – pření starší obecní
2. **Mikuláš Dicento**
3. Jan Wimberský
4. Matyáš Fábera
5. Bartoloměj Saudek
6. Martin Scholler
7. Josef Klemer
8. Jiří Wieser
9. Jan Pelikán
10. Jan Celerin
11. Matyáš Praxl
12. **Florián Favot**

---

²⁹⁴ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Matyáš Grundtnágl – primas
2. Jan Schworczaur
3. Matyáš Wodička
4. Martin Knapp
5. Tobiáš Rumpál
6. Jiří Glaßer
7. Václav Barth
8. Jakub Wágner
9. Jan Khrieger
10. Jan Michálek
11. Jan Weinmann
12. Lukáš Fisher

RYCHTÁŘ

1. Ondřej Labuda

OBECNÍ STARŠÍ

1. Řehoř Weinmann – přední starší obecní
2. Mikuláš Diciento
3. Jan Wimberský
4. Matyáš Fábera
5. Bartoloměj Saudek
6. Josef Klemer
7. Jiří Wieser
8. Jan Pelikán
9. Jan Celerin
10. Matyáš Praxl
11. **Nicolas Chevalier**
12. Florián Favot

---

²⁹⁵ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Václav Barth – primas
2. Jan Schworczaur
3. Matyáš Grundtnágl
4. Matyáš Wodička
5. Martin Knapp
6. Řehoř Weinmann
7. Tobiáš Rumpál
8. Jiří Glaßer
9. Jakub Wágner
10. Jan Khrieger
11. Jan Weinmann
12. Mikuláš Diciento

RYCHTÁŘ

1. Lukáš Fisher

OBECNÍ STARŠÍ

1. Ondřej Labuda – přední starší obecní
2. Jan Wimberský
3. Matyáš Fábera
4. Bartoloměj Saudek
5. Josef Klemer
6. Jiří Wieser
7. Jan Pelikán
8. Jan Celerin
9. Matyáš Praxl
10. Nicolas Chevalier
11. Florián Favot
12. **Ondřej Palauška**

---

²⁹⁶ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Lukáš Fisher – primas
2. Václav Barth
3. Jan Schworczaur
4. Matyáš Grundtnágl
5. Matyáš Wodička
6. Martin Knapp
7. Řehoř Weinmann
8. Tobiáš Rumpál
9. Jakub Wágner
10. Jan Khrieger
11. Jan Weinmann
12. Mikuláš Diciento

RYCHTÁŘ

1. Jiří Glaßer

OBECNÍ STARŠÍ

1. Ondřej Labuda – přední starší obecní
2. Ondřej Palauška
3. Jan Wimberský
4. Matyáš Fábera
5. Josef Klemer
6. Matyáš Praxl
7. **Jiří Čech**
8. Jan Celerin
9. Nicolas Chevalier
10. Florián Favot
11. **Jan Pelhřimovský**
12. Jan Pelikán

---

²⁹⁷ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Lukáš Fisher – primas
2. Václav Barth
3. Jan Schworczaur
4. Matyáš Grundtnágl
5. Matyáš Wodička
6. Martin Knapp
7. Řehoř Weinmann
8. Ondřej Labuda
9. Tobiáš Rumpál
10. Jakub Wágner
11. Jan Khrieger
12. Mikuláš Dicoento

RYCHTÁŘ

1. Jiří Glaßer

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jiří Čech – přední starší obecní
2. Ondřej Palauška
3. Matyáš Fábera
4. Josef Klemer
5. Matyáš Praxl
6. Jan Celerin
7. Nicolas Chevalier
8. Florián Favot
9. Jan Pelhřimovský
10. Jan Pelikán
11. **Pavel Messner**
12. **Wolff Purkmajer**

---

²⁹⁸ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Lukáš Fisher – primas
2. Václav Barth
3. Jan Schworczaur
4. Matyáš Grundtnágl
5. Matyáš Wodička
6. Martin Knapp
7. Řehoř Weinmann
8. Tobiáš Rumpál
9. Jakub Wágner
10. Jan Khrieger
11. Mikuláš Diciento
12. Ondřej Palauška

RYCHTÁŘ

1. Jiří Glaßer

OBECNÍ STARŠÍ

1. Ondřej Labuda – přední starší obecní
2. Jiří Čech
3. Matyáš Fábera
4. Josef Klemer
5. Matyáš Praxl
6. Jan Celerin
7. Nicolas Chevalier
8. Florián Favot
9. Jan Pelhřimovský
10. Jan Pelikán
11. Pavel Messner
12. Wolff Purkmajer

---

²⁹⁹ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Lukáš Fisher – primas
2. Matyáš Grundtnágl
3. Václav Barth
4. Jan Schworczaur
5. Matyáš Wodička
6. Martin Knapp
7. Řehoř Weinmann
8. Tobiáš Rumpál
9. Jakub Wágner
10. Jan Khrieger
11. Mikuláš Diciento
12. Ondřej Palauška

RYCHTÁŘ

1. Jiří Čech

OBECNÍ STARŠÍ

1. Jiří Glaßer – přední starší obecní
2. Ondřej Labuda
3. Matyáš Fábera
4. Josef Klemer
5. Matyáš Praxl
6. Jan Celerin
7. Nicolas Chevalier
8. Florián Favot
9. Jan Pelikán
10. Pavel Messner
11. Wolff Purkmajer
12. **Zikmund Schwarczaur**

---

³⁰⁰ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Lukáš Fisher – primas
2. Václav Barth
3. Jan Schworczaur
4. Matyáš Wodička
5. Martin Knapp
6. Řehoř Weinmann
7. Tobiáš Rumpál
8. Jakub Wágner
9. Jan Khrieger
10. Mikuláš Diciento
11. Jiří Čech
12. Jiří Glaßer

RYCHTÁŘ

1. Ondřej Palauška

OBECNÍ STARŠÍ

1. Matyáš Praxl – přední starší obecní
2. Ondřej Labuda
3. Matyáš Fábera
4. Jan Celerin
5. Nicolas Chevalier
6. Florián Favot
7. Jan Pelikán
8. Pavel Messner
9. Wolff Purkmajer
10. Zikmund Schwarczaur
11. **Kašpar Stegbauer**
12. **Jan Pavel Kernstockh**

---

³⁰¹ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Lukáš Fisher – primas
2. Václav Barth
3. Jan Schworczaur
4. Matyáš Wodička
5. Tobiáš Rumpál
6. Jan Khrieger – *zemřel – na jeho místo dosazen Kašpar Stegbauer*
7. Mikuláš Diciento
8. Jiří Čech
9. Jiří Glaßer
10. Ondřej Palauška
11. **Simon Erlinger**
12. Matyáš Praxl

RYCHTÁŘ

1. Florián Favot

OBECNÍ STARŠÍ

1. Kašpar Stegbauer – přední starší obecní
2. Ondřej Labuda – *zemřel – na jeho místo dosazen Řehoř Pihler*
3. Jan Celerin
4. Nicolas Chevalier
5. Jan Pelikán
6. Pavel Messner
7. Wolff Purkmajer
8. Zikmund Schwarczaur
9. Jan Pavel Kernstockh
10. **Matyáš Laturner**
11. **Jan Šipaunský**
12. **Martin Scholler**

---

³⁰² TAMTÉŽ.

Příloha č. 45

Změna ve složení městské rady mezi lety 1692-1695³⁰³

(z důvodů úmrtí dvou radních – Ondřeje Labudy a Jana Khriegera)

KONŠELÉ

1. Lukáš Fisher – primas
2. Václav Barth
3. Jan Schworczaur
4. Matyáš Wodička
5. Tobiáš Rumpál
6. ~~Jan Khrieger – zemřel~~
Kašpar Stegbauer
7. Mikuláš Diciento
8. Jiří Čech
9. Jiří Glaßer
10. Ondřej Palauška
11. **Simon Erlinger**
12. Matyáš Praxl

RYCHTÁŘ

1. Florián Favot

OBECNÍ STARŠÍ

- ~~1. Kašpar Stegbauer – za Jana Khriegera~~
- ~~2. Ondřej Labuda – zemřel~~
1. **Řehoř Pihler** – přední starší obecní
2. Jan Celerin
3. Nicolas Chevalier
4. Jan Pelikán
5. Zikmund Schwarczaur
6. Wolff Purkmajer
7. Pavel Messner
8. Jan Pavel Kernstockh
9. **Matyáš Laturner**
10. **Jan Šipaunský**
11. **Martin Scholler**

---

³⁰³ TAMTÉŽ.

KONŠELÉ

1. Ondřej Palauška – primas
2. Lukáš Fisher
3. Václav Barth
4. Tobiáš Rumpál
5. Mikuláš Diciento
6. Jiří Čech
7. Jiří Glaßer
8. Simon Erlinger
9. Matyáš Praxl
- 10. Jiří Adalbert Springinsfeld**
11. Florián Favot
12. Kašpar Stegbauer

RYCHTÁŘ

1. Jan Pavel Kernstockh

OBECNÍ STARŠÍ

1. **Řehoř Pihler** – přední starší obecní
2. Jan Celerin
3. Nicolas Chevalier
4. Jan Pelikán
5. Pavel Messner
6. Wolff Purkmajer
7. Zikmund Schwarczaur
8. Matyáš Laturner
9. Jan Šipaunský
10. Martin Scholler
11. **Karel Ferauff**
12. **Jiří Tanzinger**

---

³⁰⁴ SOKA Prachatice, AM Prachatice, inv. č. 264, sign. II-214.

KONŠELÉ

1. Jiří Adalbert Springinsfeld – primas³⁰⁶
2. Ondřej Palauška
3. Václav Barth
4. Tobiáš Rumpál
5. Mikuláš Diciento
6. Jiří Čech
7. Jiří Glaßer
8. Simon Erlinger
9. Matyáš Praxl
10. Florián Favot
11. Kašpar Stegbauer
12. Jan Pavel Kernstockh

RYCHTÁŘ

1. Řehoř Pihler

OBECNÍ STARŠÍ

1. Karel Ferauff – přední starší obecní
2. Jan Celerin
3. Nicolas Chevalier
4. Jan Pelikán
5. Pavel Messner
6. Wolff Purkmajer
7. Zikmund Schwarczaur
8. Matyáš Laturner
9. Jan Šipaunský
10. Martin Scholler
11. Jiří Tanzinger
12. **Řehoř Fidler**

---

³⁰⁵ SOA Třeboň, pracoviště Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1.

³⁰⁶ nejprve napsán na 9. místě – jako primas napsán Palauška. Poté Springinsfeld z pátého místa vyškrtnut a dodatečně připsán na místo primátora.

KONŠELÉ

1. Jiří Adalbert Springinsfeld – primas
2. Ondřej Palauška
3. Václav Barth
4. Mikuláš Díceto
5. Jiří Čech
6. Jiří Glaßer
7. Simon Erlinger
8. Matyáš Praxl
9. Florián Favot
10. Kašpar Stegbauer
11. Jan Pavel Kernstockh
12. Karel Ferauff

RYCHTÁŘ

1. Jan Pelikán

OBECNÍ STARŠÍ

1. Řehoř Fidler – přední starší obecní
2. Jan Celerin
3. Nicolas Chevalier
4. Zikmund Schwarczaur
5. Matyáš Laturner
6. Jan Šipaunský
7. Martin Scholler
8. Jiří Tanzinger
9. **Martin Hojss**
10. **Karel Hošlovský**
11. **Sebastián Geislich**
12. **??? Felber**

---

³⁰⁷ SOA Třeboň, pracoviště Český Krumlov, Velkostatek Český Krumlov, sign. II C 5 AS 1.